

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення Рахункової палати
від 25.04.2023 № 8-2

ЗВІТ **про результати аудиту ефективності** **використання коштів державного бюджету** **Державною службою фінансового моніторингу України**

Київ 2023

ЗМІСТ

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ.....	3
ПРЕАМБУЛА	10
ВСТУП	11
1. СТАН ВИКОНАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ (ПРОПОЗИЦІЙ) РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ.....	12
2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ.....	13
3. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПЛАНУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ВИДІЛЕНИХ НА КЕРІВНИЦТВО ТА УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ.....	23
3.1. <i>Аналіз та оцінка стану планування видатків та напрямів використання бюджетних коштів за КПКВК 3509010 „Керівництво та управління у сфері фінансового моніторингу”</i>	23
3.2. <i>Аналіз та результати ефективності використання коштів за напрямами бюджетної програми за КПКВК 3509010 „Керівництво та управління у сфері фінансового моніторингу”</i>	27
3.3. <i>Оцінка стану використання бюджетних коштів на оплату праці, розрахунки з підзвітними особами.....</i>	33
3.4. <i>Оцінка стану використання бюджетних коштів на придбання товарів, робіт і послуг, розрахунки з дебіторами та кредиторами.....</i>	39
3.5. <i>Оцінка стану використання коштів державного бюджету на матеріально-технічне забезпечення і розвиток інформатизації</i>	42
3.6. <i>Стан дотримання Державною службою фінансового моніторингу України законодавства у сфері публічних закупівель</i>	47
4. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПЛАНУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ВИДІЛЕНИХ НА ПЕРЕПІДГОТОВКУ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ У СФЕРІ БОРОТЬБИ З ЛЕГАЛІЗАЦІЄЮ (ВІДМИВАННЯМ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, І ФІНАНСУВАННЯМ ТЕРОРИЗМУ	54
4.1. <i>Аналіз та оцінка стану планування видатків і напрямів використання бюджетних коштів за КПКВК 3509020 „Перепідготовка та підвищення кваліфікації у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму”</i>	54
4.2. <i>Аналіз результатів ефективності використання коштів за напрямами бюджетної програми за КПКВК 3509020 „Перепідготовка та підвищення кваліфікації у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму”</i>	57
4.3. <i>Оцінка стану організації та забезпечення перепідготовки та підвищення кваліфікації у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму.....</i>	64
4.4. <i>Стан дотримання законодавства у сфері публічних закупівель ДЗПО „Академія фінансового моніторингу”</i>	71
5. ОЦІНКА СТАНУ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ В ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ.....	73
ВИСНОВКИ.....	76
ПРОПОЗИЦІЇ.....	84
Додатки.....	87

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АПК	апаратно-програмний комплекс
АРМА	Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (Агентство з розшуку та менеджменту активів)
Бюджетний кодекс	Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI
Держфінмоніторинг, Служба	Державна служба фінансового моніторингу України
ДЗПО „Академія фінансового моніторингу”, Академія	державний заклад післядипломної освіти „Академія фінансового моніторингу”
ДІТ	департамент інформаційних технологій Державної служби фінансового моніторингу України
ДННУ „Академія фінансового управління”	державна навчально-наукова установа „Академія фінансового управління”
Договір № 46	договір від 19.10.2021 № 46, укладений між Державною службою фінансового моніторингу України та ТОВ „Аналітiксoфтлaб”
Договір № 2021-16	договір від 16.04.2021 № 2021-16, укладений між державним закладом післядипломної освіти „Академія фінансового моніторингу” та державним підприємством „Експлуатаційно-майнове управління”
ДП „ЕМУ”	державне підприємство „Експлуатаційно-майнове управління”
Єдиний закупівельний словник	Національний класифікатор України ДК 021:2015 „Єдиний закупівельний словник”, затверджений наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 23.12.2015 № 1749
ЄДР	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань
ЄС	Європейський Союз
Загальні вимоги № 1536	Загальні вимоги до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджені наказом Мінфіну від 10.12.2010 № 1536 (у редакції наказу Мінфіну від 15.06.2015 № 553), зареєстрованим у Мін’юсті 27.12.2010 за № 1353/18648

Закон № 222	Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII „Про ліцензування видів господарської діяльності”
Закон № 361	Закон України від 06.12.2019 № 361-IX „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (набрав чинності з 28.04.2020)
Закон № 504	Закон України від 15.11.1996 № 504/96-ВР „Про відпустки”
Закон № 553	Закон України від 13.04.2020 № 553-IX „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2020 рік”
Закон № 822	Закон України від 25.08.2020 № 822-IX „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2020 рік”
Закон № 889	Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII „Про державну службу”
Закон № 922	Закон України від 25.12.2015 № 992-VIII „Про публічні закупівлі”
Закон № 996	Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”
Закон № 1082	Закон України від 15.12.2020 № 1082-IX „Про Державний бюджет України на 2021 рік”
Закон № 1702	Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”
Закон № 2145	Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII „Про освіту”
Закон № 2210	Закон України від 11.01.2001 № 2210-III „Про захист економічної конкуренції”
Закон № 5499	Закон України від 20.11.2012 № 5499-VI „Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів”
запобігання та протидія	запобігання та протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом,

ІТС „Prozorro”, електронна система закупівель	фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення інформаційно-телекомунікаційна система „Prozorro”
Інструкція № 46	Інструкція з організації та здійснення внутрішнього контролю в Державній службі фінансового моніторингу України, затверджена наказом Державної служби фінансового моніторингу України від 28.04.2020 № 46
Інструкція № 59	Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 13.03.1998 № 59, zareєстрованим у Мін'юсті 31.03.1998 за № 218/2658
ІСФМ КПКВК 3509010	інформаційна система фінансового моніторингу бюджетна програма за КПКВК 3509010 „Керівництво та управління у сфері фінансового моніторингу”
КСЗІ КПКВК 3509020	комплексна система захисту інформації бюджетна програма за КПКВК 3509020 „Перепідготовка та підвищення кваліфікації у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму”
Лист № 1131	лист Державної служби фінансового моніторингу України від 30.03.2023 № 1131/700-04 „Щодо надання застережень до акта аудиту про результати аудиту ефективності”
Мінфін, Міністерство Мін'юст МОНМС	Міністерство фінансів України Міністерство юстиції України Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
НБУ НАДС	Національний банк України Національне агентство України з питань державної служби
НАЗК	Національне агентство з питань запобігання корупції
Наказ № 49	наказ Державної служби фінансового моніторингу України від 23.03.2012 № 49 „Про здійснення контролю за діяльністю Навчально-методичного центру Держфінмоніторингу України”

Наказ № 57	наказ Державної служби фінансового моніторингу України від 25.05.2020 № 57 „Про експлуатацію інформаційно-телекомунікаційних систем Державної служби фінансового моніторингу України”
НП(С)БО	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку
НП(С)БО 121	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 „Основні засоби”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 12.10.2010 № 1202, зареєстрованим у Мін’юсті 01.11.2010 за № 1017/18312
Основні засади № 1062	Основні засади здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062
Основні напрями розвитку системи запобігання та протидії на період до 2023 року та плану заходів щодо їх реалізації, Розпорядження № 435-р	Основні напрями розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення в Україні на період до 2023 року та план заходів щодо їх реалізації, затверджені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.05.2021 № 435-р
Перелік платних послуг № 796	Перелік платних послуг, які можуть надаватися закладами освіти, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної та комунальної форми власності, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 № 796
ПДВ	податок на додану вартість
Положення про преміювання № 156	Положення про преміювання державних службовців Державної служби фінансового моніторингу України, затверджене наказом Державної служби фінансового моніторингу України від 27.12.2016 № 156
Положення про облікову політику Академії	Положення про облікову політику державного закладу післядипломної освіти „Академія фінансового моніторингу”, затверджене наказом державного закладу післядипломної освіти „Академія фінансового моніторингу” від 22.12.2018 № 34-ф

Положення № 22	Положення про організацію освітнього процесу в державному закладі післядипломної освіти „Академія фінансового моніторингу”, затверджене наказом державного закладу післядипломної освіти „Академія фінансового моніторингу” від 28.01.2019 № 22
Положення № 88	Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88, зареєстрованим у Мін’юсті 05.06.1995 за № 168/704
Положення № 537	Положення про Державну службу фінансового моніторингу, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 29.07.2015 № 537
Порядок № 28	Порядок організації та координації роботи Навчально-методичного центру Держфінмоніторингу України, затверджений наказом Державної служби фінансового моніторингу України від 19.02.2013 № 28
Порядок № 454	Порядок визначення предмета закупівлі, затверджений наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 17.03.2016 № 454, зареєстрованим у Мін’юсті 25.03.2016 за № 448/28578 (втратив чинність 19.06.2020)
Порядок № 708	Порядок визначення предмета закупівлі, затверджений наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 15.04.2020 № 708, зареєстрованим у Мін’юсті 09.06.2020 за № 500/34783 (набрав чинності 19.06.2020)
Порядок № 777	Порядок організації та координації роботи з перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2020 № 777
Порядок № 1001	Порядок здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001
Постанова № 98	постанова Кабінету Міністрів України від 02.02.2011 № 98 „Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які

	повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів”
Постанова № 245	постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2022 № 245 „Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету”
Постанова № 401	постанова Кабінету Міністрів України від 01.04.2022 № 401 „Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету”
Правила № 1098	Правила складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2002 № 1098, зареєстрованим у Мін’юсті 21.01.2003 за № 47/7368
Програма стратегічного розвитку Держфінмоніторингу на період до 2024 року	Програма стратегічного розвитку Державної служби фінансового моніторингу України на період до 2024 року, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 17.01.2022 № 16
Регламент роботи Держфінмоніторингу	Регламент роботи Державної служби фінансового моніторингу України, затверджений наказом Державної служби фінансового моніторингу України від 06.10.2020 № 93
СПФМ	суб’єкти первинного фінансового моніторингу
Статут	Статут державного закладу післядипломної освіти „Академія фінансового моніторингу”, прийнятий загальними зборами трудового колективу (протокол № 2 від 11.12.2017), затверджений наказом Державної служби фінансового моніторингу України від 14.12.2017 № 179
Схеми посадових окладів на посадах державної служби, Постанова № 15	схеми посадових окладів на посадах державної служби з урахуванням категорій, підкатегорій та рівнів державних органів у 2020, 2021 і 2022 роках, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 № 15 „Питання оплати праці працівників державних органів”
Типове положення про преміювання	Типове положення про преміювання державних службовців органів державної влади, інших державних органів, їхніх апаратів (секретаріатів), затверджене наказом Міністерства соціальної політики України від 13.06.2016 № 646 (у редакції наказу від 06.05.2019 № 683), зареєстрованим у Мін’юсті 30.06.2016 за № 903/29033

Умови оплати праці працівників державних органів, які виконують функції з обслуговування,
Постанова № 1112

ЦОВВ

Умови оплати праці працівників державних органів, які виконують функції з обслуговування, і працівників Управління адміністративних будинків
Господарсько-фінансового департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України, Управління адміністративними будинками Державного управління справами, Управління адміністративними будинками Управління справами Апарату Верховної Ради України, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 24.12.2019 № 1112 „Про умови оплати праці працівників державних органів, на яких не поширюється дія Закону України „Про державну службу”
центральні органи виконавчої влади

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту): стаття 98 Конституції України, статті 26 і 110 Бюджетного кодексу, статті 4 і 7 Закону України від 02.07.2015 № 576-VIII „Про Рахункову палату”, План роботи Рахункової палати на 2023 рік, доручення члена Рахункової палати для виконання повноважень члена Рахункової палати та забезпечення здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) від 10.01.2023 № 16-4.

Мета заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту): встановлення фактичного стану справ та надання оцінки продуктивності, результативності та економності використання коштів державного бюджету, виділених Держфінмоніторингу на керівництво та управління у сфері фінансового моніторингу, перепідготовку та підвищення кваліфікації у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму; законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень, а також стану внутрішнього контролю розпорядників коштів державного бюджету.

Предмет заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту):

– нормативно-правові, організаційно-розпорядчі акти та інші документи, пов'язані із забезпеченням діяльності Держфінмоніторингу в частині планування та використання коштів державного бюджету при здійсненні повноважень та функцій у сфері фінансового моніторингу; при перепідготовці і підвищенні кваліфікації у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму;

– кошти державного бюджету, виділені Держфінмоніторингу протягом 2020–2022 років за КПКВК 3509010 і 3509020, та їх рух;

– планові, бухгалтерські, фінансові та первинні документи, фінансова, бюджетна та статистична звітність, бюджетні запити, кошториси та їх проекти, паспорти бюджетної програми, звіти про їх виконання та інша інформація з питань предмета аудиту;

– інформаційні бази даних, статистична, аналітична та інша звітність об'єкта контролю, дані розрахунків за КПКВК 3509010 і 3509020, матеріалів перевірок, інших показників роботи за напрямками діяльності об'єкта контролю; інші джерела інформації щодо предмета аудиту.

Об'єкт заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту): Держфінмоніторинг, ДЗПО „Академія фінансового моніторингу”.

Запит з питань заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) надсилався до Мінфіну.

Критерії оцінки, які використовувалися під час заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту):

законність – відповідність чинному законодавству організаційно-розпорядчих актів та прийнятих управлінських рішень об'єктом контролю щодо планування, одержання та використання бюджетних коштів за КПКВК 3509010 і 3509020;

продуктивність – співвідношення між досягнутими результатами діяльності Держфінмоніторингу і використаними для досягнення таких результатів фінансовими, матеріальними і трудовими ресурсами;

результативність – ступінь відповідності фактичних результатів діяльності Держфінмоніторингу запланованим результатам;

економність – стан досягнення запланованих результатів за рахунок використання мінімального обсягу бюджетних коштів за КПКВК 3509010 і 3509020.

Початкові обмеження щодо здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту): 2020–2022 роки.

Методи заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту): аналіз нормативно-правових, організаційно-розпорядчих актів та інших документів, пов'язаних з предметом аудиту; аналіз документів щодо організації роботи і здійснення повноважень та функцій об'єкта контролю; повідомлень засобів масової інформації; здійснення вибірки; письмові запити; аналіз первинних документів та фінансової і бюджетної звітності; підрахунок, співставлення, порівняння планових та фактичних показників.

ВСТУП

Відмивання злочинних доходів, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення на сьогодні є одною з найбільших загроз як в Україні, так і в інших державах.

Система запобігання та протидії у документах Організації Об'єднаних Націй, міжнародних конвенціях, ратифікованих Україною, стандартах Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) і стандартах, рівнозначних тим, які прийняті ЄС, **визнана обов'язковим елементом економічної безпеки сучасної держави.**

Відповідно до пункту 8 розділу 2 Стратегії економічної безпеки України на період до 2025 року, затвердженої Указом Президента України від 11.08.2021 № 347, **одним з основних викликів та загроз у сфері фінансової безпеки є поширення явища легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.**

Правовий механізм запобігання та протидії, спрямований на забезпечення національної безпеки, а також завдання, функції та права спеціально уповноваженого органу, що реалізує державну політику у цій сфері, комплексно унормовано Законом № 361.

Держфінмоніторингом як спеціально уповноваженим органом з реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії, а також із забезпечення єдиного підходу до перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів суб'єктів державного фінансового моніторингу, правоохоронних та судових органів, представників суб'єктів первинного фінансового моніторингу, відповідальних за його проведення в Академії, що належить до сфери управління Держфінмоніторингу, **протягом 2020–2022 років використано 431 034,6 тис. грн коштів державного бюджету.**

Ключова роль Держфінмоніторингу полягає у відпрацюванні отриманих від суб'єктів первинного фінансового моніторингу повідомлень про підозрілі фінансові операції і передачі правоохоронним і розвідувальним органам України узагальнених матеріалів у разі наявності підозр щодо відмивання коштів чи фінансування тероризму.

Враховуючи важливу роль Держфінмоніторингу у забезпеченні фінансової безпеки держави в умовах воєнного стану, питання встановлення фактичного стану справ і надання оцінки продуктивності, результативності та економності використання Держфінмоніторингом коштів державного бюджету, виділених на реалізацію державної політики у сфері запобігання та протидії, а також стану внутрішнього контролю в Службі є актуальним.

1. СТАН ВИКОНАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ (ПРОПОЗИЦІЙ) РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ

Рішенням Рахункової палати від 03.12.2019 № 36-4 затверджено Звіт про результати фінансового аудиту Державної служби фінансового моніторингу України за 2018 рік.

Про результати аудиту поінформовано Верховну Раду України.

Рішення Рахункової палати і Звіт надіслано Кабінету Міністрів України та запропоновано з метою забезпечення єдиного підходу до ведення обліку інформаційних систем суб'єктами державного сектору розглянути питання надання доручення Мінфіну щодо удосконалення особливостей обліку інформаційних систем та визначення терміна „необоротні активи спеціального призначення”, а також деталізації переліку об'єктів, які можуть обліковуватися на субрахунку 1116.

Про виконання зазначених рекомендацій (пропозицій) Мінфін поінформував Рахункову палату листом від 03.02.2020 № 1101-02/3212, в якому вказав правила ведення обліку інформаційних систем суб'єктами державного сектору та зазначив, що відповідно до статті 6 Закону № 966 міністерства, інші центральні органи виконавчої влади у межах своєї компетенції згідно з галузевими особливостями мають право розробляти на базі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі методичні рекомендації щодо їх застосування за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту.

За результатами зазначеного аудиту Держфінмоніторингу надано рекомендації (пропозиції), з метою виконання яких наказом Держфінмоніторингу від 24.01.2020 № 7 „Про вжиття заходів за результатами проведеного Рахунковою палатою України фінансового аудиту Держфінмоніторингу за 2018 рік” затверджено відповідні заходи.

Встановлено, що із семи наданих рекомендацій (пропозицій) Держфінмоніторингом виконано шість. Рекомендація (пропозиція) щодо дотримання вимог законодавства з оплати праці та внутрішніх документів Службою не виконується, про що свідчать встановлені під час цього аудиту порушення вимог частини четвертої статті 24 Закону № 504 щодо нарахування грошової компенсації за невикористані щорічні відпустки працівникам, Схем посадових окладів на посадах державної служби та Умов оплати праці працівників державних органів, які виконують функції з обслуговування в частині встановлення розміру посадового окладу.

Детальний аналіз стану виконання Службою рекомендацій (пропозицій) Рахункової палати наведено в додатку 1.

Таким чином, Держфінмоніторингом не виконано однієї із семи рекомендацій (пропозицій) Рахункової палати в частині дотримання вимог законодавства з оплати праці та внутрішніх документів Служби.

2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ

На захист прав та законних інтересів громадян, суспільства і держави, забезпечення національної безпеки шляхом визначення правового механізму запобігання та протидії¹ спрямований Закон № 361.

Статтею 2 Закону № 361 визначено, що його дія поширюється на громадян України, іноземців та осіб без громадянства, фізичних осіб-підприємців, юридичних осіб, їх філії, представництва та інші відокремлені підрозділи, що забезпечують проведення фінансових операцій на території України та за її межами відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, органи місцевого самоврядування, правоохоронні та розвідувальні органи, інші державні органи України.

Систему та суб'єктів фінансового моніторингу визначено статтею 6 Закону № 361.

Так, частиною першою цієї статті встановлено, що **система фінансового моніторингу складається з первинного та державного рівнів.**

Частиною другою статті 6 Закону № 361 передбачено, що **суб'єктами первинного фінансового моніторингу є:**

- банки, страховики (перестраховики), страхові (перестрахові) брокери, кредитні спілки, ломбарди та інші фінансові установи;
- оператори платіжних систем;
- товарні та інші біржі, що проводять фінансові операції з товарами;

¹ До 28.04.2020 зазначені питання регулювалися Законом № 1702.

- професійні учасники фондового ринку (ринку цінних паперів), крім осіб, які провадять діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку;
- оператори поштового зв'язку, які надають фінансові платіжні послуги та/або послуги поштового переказу, та/або послуги із здійснення валютних операцій;
- філії або представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, що надають фінансові послуги на території України;
- спеціально визначені суб'єкти первинного фінансового моніторингу (крім осіб, які надають послуги в рамках трудових правовідносин): суб'єкти аудиторської діяльності; бухгалтери, суб'єкти господарювання, що надають послуги з бухгалтерського обліку; суб'єкти господарювання, що здійснюють консультування з питань оподаткування; адвокатські бюро, адвокатські об'єднання та адвокати, які здійснюють адвокатську діяльність індивідуально; нотаріуси; суб'єкти господарювання, що надають юридичні послуги; особи, які надають послуги щодо створення, забезпечення діяльності або управління юридичними особами; суб'єкти господарювання, що надають посередницькі послуги та/або консультаційні послуги під час здійснення операцій з нерухомим майном; суб'єкти господарювання, які здійснюють торгівлю за готівку дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням та виробами з них; суб'єкти господарювання, які проводять лотереї та/або азартні ігри; суб'єкти господарювання, які здійснюють торговельну діяльність культурними цінностями та/або надають посередницькі послуги в такій діяльності;
- постачальник послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів;
- інші юридичні особи, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але надають окремі фінансові послуги.

Згідно з частиною третьою статті 6 Закону № 361 **суб'єктами державного фінансового моніторингу** є Національний банк України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, Міністерство юстиції України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Міністерство цифрової трансформації України та **спеціально уповноважений орган**.

Відповідно до пункту 55 частини першої статті 1 Закону № 361 **спеціально уповноважений орган** – центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії.

ЦОВВ, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії, згідно з Положенням № 537 є **Держфінмоніторинг**.

Законом № 361 та Положенням № 537 **визначено такі основні завдання і функції Держфінмоніторингу**:

- реалізація державної політики у сфері запобігання та протидії;

- внесення на розгляд Міністра фінансів пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері запобігання та протидії;

- збирання, оброблення та проведення аналізу (операційного і стратегічного) інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції або інформації, що може бути пов'язана з підозрою в легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму чи фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення;

- забезпечення функціонування та розвитку єдиної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії;

- проведення національної оцінки ризиків;

- налагодження співпраці, взаємодії та інформаційного обміну з державними органами, Національним банком, компетентними органами іноземних держав та міжнародними організаціями у сфері запобігання та протидії;

- забезпечення в установленому порядку представництва України в міжнародних організаціях з питань запобігання та протидії.

На сьогодні діяльність Держфінмоніторингу визначає низка стратегічних документів держави.

Так, відповідно до **Стратегії національної безпеки України**, затвердженої Указом Президента України від 14.09.2020 № 392, зокрема, легалізація (відмивання) доходів, тероризм і розповсюдження зброї масового ураження є загрозами сучасної моделі глобалізації.

Пунктом 45 розділу III цієї Стратегії встановлено, що пріоритетними завданнями правоохоронних, спеціальних, розвідувальних та інших державних органів відповідно до їх компетенції, зокрема, є запобігання, виявлення та припинення проявів тероризму, екстремізму, припинення діяльності незаконних збройних формувань, політично мотивованого насильства та інших зазіхань на конституційний лад.

Для визначення актуальних ризиків і загроз у сфері запобігання та протидії в Україні, а також напрямів державної політики для мінімізації таких ризиків і загроз та розвитку системи фінансового моніторингу Розпорядженням № 435-р затверджено Основні напрями розвитку системи запобігання та протидії на період до 2023 року та план заходів щодо їх реалізації.

Мета реалізації цих Основних напрямів – інституційне, законодавче, організаційне та практичне удосконалення системи запобігання та протидії згідно з міжнародними стандартами і запровадження системи довгострокового планування у відповідній сфері.

З метою виконання Основних напрямів розвитку системи запобігання та протидії на період до 2023 року та плану заходів щодо їх реалізації, Мінфіном затверджено **Програму стратегічного розвитку Держфінмоніторингу на період до 2024 року.**

Мета цієї Програми – визначення заходів законодавчого, координаційного, практичного та інституційного характеру, спрямованих на забезпечення стабільного та ефективного розвитку Держфінмоніторингу як невід’ємної складової національної системи запобігання та протидії.

Програмою стратегічного розвитку Держфінмоніторингу на період до 2024 року визначено вісім стратегічних цілей.

Однією із цілей передбачено **приведення законодавства України у сфері запобігання та протидії у відповідність до міжнародних стандартів**, оскільки для досягнення відповідності правової системи України у сфері запобігання та протидії критеріям, встановленим ЄС для країн, які мають намір вступити до ЄС, Україна повинна забезпечувати імплементацію відповідних міжнародних стандартів, зокрема стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму (FATF), а також стандартів, рівнозначних тим, які прийняті ЄС.

З метою реалізації задекларованої цілі прийнято Закон України від 04.11.2022 № 2736 „Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту фінансової системи України від дій держави, що здійснює збройну агресію проти України, та адаптації законодавства України до окремих стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) і вимог Директиви ЄС 2018/843”.

Верховна Рада України також прийняла Закон України від 17.02.2022 № 2074-IX „Про віртуальні активи”, який регулює правовідносини, що виникають у зв’язку з оборотом віртуальних активів в Україні, визначає права та обов’язки учасників ринку віртуальних активів, засади державної політики у сфері обороту віртуальних активів.

Довідково. Відповідно до пункту 1 розділу VI „Прикінцеві та перехідні положення” цього Закону він набирає чинності з дня набрання чинності законом України про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування операцій з віртуальними активами, але не раніше дня опублікування цього Закону.

Крім того, прийнято Закон України від 06.09.2022 № 2571-IX „Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення регулювання кінцевої бенефіціарної власності та структури власності юридичних осіб”, положеннями якого внесено зміни до Закону № 361, якими передбачається впровадження в Україні механізму перевірки інформації про кінцевих бенефіціарних власників в ЄДР.

Отже, у 2022 році вжито низку заходів щодо приведення законодавства України у сфері фінансового моніторингу у відповідність до міжнародних стандартів.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.02.2021 № 365-р „Деякі питання цифрової трансформації” схвалено **Пріоритетні напрями та завдання (проекти) цифрової трансформації на період до 2023 року.**

Одним із завдань (проектів) напрямку „Фінанси” визначено забезпечення електронної взаємодії між суб’єктами системи фінансового моніторингу (суб’єктами первинного фінансового моніторингу, суб’єктами державного фінансового моніторингу, правоохоронними та іншими державними

органами), а також удосконалення проведення операційного та стратегічного аналізу. Відповідальними за виконання визначено Мінфін та Держфінмоніторинг.

Наказом Мінфіну від 04.06.2021 № 322 „Про затвердження порядку обміну інформацією з питань фінансового моніторингу”² затверджено Порядок створення особистого кабінету суб’єкта первинного фінансового моніторингу та доступу до е-кабінету системи фінансового моніторингу, яким визначаються загальні засади функціонування інформаційно-телекомунікаційної системи „е-кабінет системи фінансового моніторингу” як складової єдиної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії; процедури створення особистого кабінету суб’єкта, ідентифікації користувачів для доступу до нього; електронної взаємодії суб’єктів та Держфінмоніторингу з надання/отримання документів, інформації, передбачених Законом № 361.

Цим же наказом затверджено Порядок інформаційної взаємодії суб’єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України, який визначає механізм взаємодії між суб’єктами первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом щодо забезпечення відповідно до Закону № 361 обміну інформацією щодо фінансового моніторингу, а також вимоги та формати повідомлень такого обміну.

Наказом Держфінмоніторингу від 24.12.2021 № 152 „Про введення у промислову експлуатацію ІТС „ЕК СФМ” інформаційно-телекомунікаційну систему „е-кабінет системи фінансового моніторингу” та її КСЗІ з 04.01.2022 введено в промислову експлуатацію.

Пунктом 23 частини другої статті 8 Закону № 361 встановлено, що суб’єкт первинного фінансового моніторингу зобов’язаний вживати згідно із законодавством заходів для **забезпечення проходження відповідальним працівником навчання** у сфері запобігання та протидії протягом трьох місяців з дня його призначення, а також підвищення кваліфікації відповідального працівника шляхом проходження навчання не менше одного разу на три роки **на базі відповідного навчального закладу, що належить до сфери управління спеціально уповноваженого органу, та в інших навчальних закладах за погодженням із спеціально уповноваженим органом.**

Пунктом 14 частини другої статті 25 Закону № 361 встановлено: **спеціально уповноважений орган відповідно до покладених на нього завдань забезпечує у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, організацію та координацію роботи з перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів органів державної влади з питань фінансового моніторингу та відповідальних працівників суб’єктів первинного фінансового моніторингу, а також працівників, залучених до проведення первинного фінансового моніторингу, щодо запобігання та протидії на базі відповідного закладу освіти – академії, що належить до сфери управління спеціально уповноваженого органу.**

² Зареєстровано у Мін’юсті 06.08.2021 за № 1035/36657.

Порядок № 777³ визначає механізм забезпечення Держфінмоніторингом організації та координації роботи з перепідготовки та підвищення кваліфікації (навчання) спеціалістів у сфері запобігання та протидії з питань фінансового моніторингу, а саме: відповідальних працівників суб'єктів первинного фінансового моніторингу (далі – відповідальні працівники); працівників, залучених до проведення фінансового моніторингу; спеціалістів органів державної влади.

Відповідно до пункту 3 Порядку № 777 перепідготовка та підвищення кваліфікації (навчання) **відповідальних працівників та працівників, залучених до проведення фінансового моніторингу, здійснюється академією, що належить до сфери управління Держфінмоніторингу; ДННУ „Академія фінансового управління”;** іншими закладами освіти, які включені до переліку закладів, що здійснюють перепідготовку та підвищення кваліфікації у сфері запобігання та протидії, який формується Держфінмоніторингом.

Отже, пункт 3 Порядку № 777 не відповідає нормам пункту 14 частини другої статті 25 Закону № 361 щодо здійснення навчання ДННУ „Академія фінансового управління”.

Пунктом 4 Порядку № 777 визначено: **перепідготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів органів державної влади у сфері запобігання та протидії легалізації здійснюється в межах державного замовлення за рахунок коштів державного бюджету на базі академії за освітніми програмами, що розроблені відповідно до законодавства, затверджені академією та погоджені з Держфінмоніторингом.**

Згідно з пунктом 6 Порядку № 777 **відповідальні працівники та працівники, залучені до проведення фінансового моніторингу, проходять перепідготовку та підвищення кваліфікації (навчання) за освітніми програмами⁴, розробленими відповідно до законодавства, затвердженими закладами освіти і погодженими з відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом.**

Частиною другою статті 33 Закону № 2145 передбачено, що освітня програма містить вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою; перелік освітніх компонентів та їх логічну послідовність; загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти. Розділи, які повинна містити освітня програма, визначено пунктом 6 Порядку № 777.

Встановлено, що на офіційному вебсайті Держфінмоніторингу оприлюднено освітні програми навчання/підвищення кваліфікації

³ Порядок № 777 набрав чинності з 08.09.2020. До 08.09.2020 питання регулювалось постановою Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 610 „Про затвердження Порядку організації та координації роботи з перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу”.

⁴ Освітня програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів вивчення, дисциплін, індивідуальних завдань, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання (пункт 19 частини першої статті 1 Закону № 2145).

відповідальних працівників та працівників, залучених до проведення фінансового моніторингу, у таких установах:

1) банки та філії іноземних банків, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює НБУ;

2) установи (крім банків та філій іноземних банків), державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює НБУ;

3) суб'єкти первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку;

4) суб'єкти первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Мін'юст;

5) суб'єкти первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Мінфін.

Зазначені освітні програми затверджені директором Академії, погоджені Головою Держфінмоніторингу, а також з відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу (Першим заступником Голови НБУ – 08.10.2020, Головою Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку – 13.10.2020, Міністром юстиції України (дата не вказана), Міністром фінансів України – 01.10.2020).

Кожна із вказаних програм складається з трьох частин (загальна складова, функціональна складова і галузева складова), які містять усі розділи, передбачені пунктом 6 Порядку № 777, і додатково розділ „Вимоги державних регуляторів щодо здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу”.

До цих освітніх програм включено орієнтовні навчально-тематичні плани навчання/підвищення кваліфікації відповідних працівників, які містять теми занять, що відповідають певним розділам освітніх програм, а також кількість аудиторських годин, що включають лекції, практичні/семінарські заняття та іспит, години самостійної роботи з навчально-методичним матеріалом. При цьому тематика розділів враховує галузеву специфіку здійснення фінансового моніторингу (з урахуванням специфіки діяльності відповідних державних регуляторних і наглядових органів).

Водночас у порушення вимог частини другої статті 33 Закону № 2145 усі освітні програми не містять вимог до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою.

Пунктом 6 частини першої статті 7 Закону № 222 передбачено, що ліцензуванню підлягають такі види господарської діяльності, як, зокрема, освітня діяльність, що ліцензується з урахуванням особливостей, визначених спеціальними законами у сфері освіти.

До 20.06.2021 згідно з пунктом 3 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 № 347), було передбачено, що під час ліцензування встановлюється спроможність закладу освіти провадити освітню

діяльність відповідно до встановлених цими Ліцензійними умовами вимог, зокрема у сфері післядипломної освіти – за відповідною спеціальністю в межах галузі знань, програмою, галуззю знань, професією, групою споріднених професій, віднесених до одного класу (підкласу, групи) класифікаційного угруповання.

З 20.06.2021 відповідно до пункту 3 Ліцензійних умов (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 365 „Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187”, що набрала чинності з 20.06.2021) ліцензуванню підлягає освітня діяльність з підвищення кваліфікації працівників, обов’язковість якої передбачена законом, з підготовки в інтернатурі.

Академія як заклад освіти провадила свою діяльність на підставі ліцензії, виданої 29.04.2011 МОНМС із визначенням виду господарської діяльності: надання освітніх послуг навчальними закладами, пов’язаних з одержанням освіти на рівні кваліфікаційних вимог до **підвищення кваліфікації** (рішення про видачу ліцензії: ДАК від 10.03.2011, протокол № 86, наказ МОНМС України від 31.03.2011 № 764Л, ліцензія серії АГ № 508399; у бланку ліцензії визначено строк її дії: **10.03.2011–01.07.2016**; найменування юридичної особи, якій видані ліцензія і додаток до неї: державний навчальний заклад післядипломної освіти „Навчально-методичний центр перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу в сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму”).

Довідково. Наказом Держфінмоніторингу від 14.12.2017 № 179⁵ назву державного навчального закладу післядипломної освіти „Навчально-методичний центр перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу в сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму” змінено на державний заклад післядипломної освіти „Академія фінансового моніторингу”.

У додатку до цієї ліцензії зазначено напрям підготовки: **підвищення кваліфікації фахівців з питань фінансового моніторингу** у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму (**ліцензований обсяг (всього на рік) – 2000**).

Отже, відповідно до бланка ліцензії серії АГ № 508399 від 29.04.2011 кінцевий строк її дії – **01.07.2016**, при цьому зазначене в ній найменування юридичної особи, якій видана ліцензія, не відповідає діючому.

Водночас пунктом 6 статті 21 „Прикінцеві та перехідні положення” Закону № 222 передбачено, що ліцензії на провадження видів господарської діяльності, зазначених у статті 7 цього Закону, зокрема, які є чинними на день

⁵ „Про зміну назви Державного навчального закладу післядипломної освіти Навчально-методичний центр перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу в сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму”.

набрання чинності цим Законом та мали обмежений термін дії, є **безстроковими** і можуть бути, за заявою ліцензіата, **переоформлені відповідним органом ліцензування безкоштовно у тижневий строк**⁶.

Згідно з пунктом 14 частини другої статті 25 Закону № 361 і частиною першою статті 22 Закону № 2145 **Академія повинна мати статус закладу освіти**.

Довідково. Частиною першою статті 22 Закону № 2145 передбачено: юридична особа повинна мати статус закладу освіти, якщо основним видом її діяльності є освітня діяльність.

Відповідно до витягу з ЄДР основним видом діяльності Академії є вища освіта (85.42); інші види освіти (85.59).

Частиною шостою статті 22 Закону № 2145 встановлено, що статус, організаційно-правова форма, тип закладу освіти визначаються засновником і зазначаються в установчих документах закладу освіти.

Відповідно до статті 65 Закону № 2145 Держфінмоніторинг бере участь у реалізації освітньої політики Академією. Згідно зі Статутом ДЗПО „Академія фінансового моніторингу” є бюджетною установою і підпорядковується Держфінмоніторингу, є юридичною особою, має самостійний баланс, реєстраційні рахунки в відділеннях державної казначейської служби України, розрахункові рахунки в установах банку тощо.

При цьому статус Академії як закладу освіти Статутом не визначено.

Встановлено: пунктом 2 Порядку № 28 передбачено, що підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу здійснюється за двома категоріями слухачів: підвищення кваліфікації спеціалістів суб'єктів державного фінансового моніторингу, правоохоронних та судових органів; підвищення кваліфікації працівників суб'єктів первинного фінансового моніторингу, відповідальних за проведення фінансового моніторингу.

При цьому Законом № 361 і Порядком № 777 визначено три категорії працівників: відповідальні працівники суб'єктів первинного фінансового моніторингу; працівники, залучені до проведення фінансового моніторингу; спеціалісти органів державної влади.

Крім того, Порядок № 28 розроблено відповідно до нормативно-правових актів, які втратили чинність: Закону № 1702; Статуту Державного навчального закладу післядипломної освіти „Навчально-методичний центр перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу в сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму”; Указу Президента України від 13.04.2011 № 466/2011 „Про затвердження Положення про Державну службу фінансового моніторингу України”. У Порядку № 28 використовується застаріла термінологія: наприклад, термін „навчальний процес” (у Законі № 2145 – „освітній процес”). Наказом Держфінмоніторингу, яким затверджено Порядок № 28, внесено зміни до Наказу № 49. Такі невідповідності стосуються і змісту Наказу № 49.

Відповідно до інформації, наведеної в Листі № 1131, Держфінмоніторингом видано наказ від 30.03.2023 № 27 „Про затвердження Порядку координації роботи та контролю за діяльністю державного закладу

⁶ Закон № 222 набрав чинності з 28.06.2015.

післядипломної освіти „Академія фінансового моніторингу”, яким визнано такими, що втратили чинність, Наказ № 49 і Порядок № 28, а також запроваджено заходи для усунення виявлених Рахунковою палатою недоліків: затверджено новий порядок координації роботи Академії; приведено у відповідність до Закону № 361, Порядку № 777 та Статуту термінологію, назви установ, посилання на нормативні акти, процеси, передбачені нормативними актами, а також визначено 3 категорії слухачів, що проходять перепідготовку та підвищення кваліфікації в Академії.

Виконання основного завдання Академії з надання освітніх послуг здійснюється відповідно до механізмів та процедур, передбачених Положенням № 22. Такими процедурами, зокрема, є планування; відбір викладачів; організація та проведення навчання; організація роботи екзаменаційної комісії; здійснення підсумкового контролю знань (проведення іспиту); ведення реєстру слухачів; міжнародна діяльність та інші організаційні заходи.

Довідково. Пунктом 16 статті 1 Закону № 2145 визначено, що освітній процес – це система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей.

Згідно з пунктом 3.1.4 Статуту Держфінмоніторинг погоджує навчальні плани і програми перепідготовки та підвищення кваліфікації здобувачів освіти, а також **положення про організацію навчального процесу в ДЗПО „Академія фінансового моніторингу”**.

При цьому **Положення № 22 не погоджено з Держфінмоніторингом**, крім того, не приведено у відповідність до Закону № 361 і Порядку № 777.

Встановлено, що Положення про облікову політику Академії містить посилання на нормативно-правові акти, що втратили чинність, зокрема, на План рахунків бухгалтерського обліку, затверджений наказом Мінфіну від 26.06.2013 № 611, що втратив чинність відповідно до наказу Мінфіну від 29.12.2015 № 1219 „Про затвердження деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку в державному секторі”; наказ Державного казначейства України від 18.12.2000 № 130 „Про затвердження типових форм обліку та списання запасів бюджетних установ та інструкції про їх складання”, зареєстрований у Мін’юсті 28.12.2000 за № 962/5183, що втратив чинність відповідно до наказу Мінфіну від 31.12.2020 № 838 „Про визнання таким, що втратив чинність, наказ Державного казначейства України від 18 грудня 2000 року № 130”, зареєстрованого в Мін’юсті 20.01.2001 за № 85/35707, та наказ Міністерства статистики України від 21.06.1996 № 193 „Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів”, що втратив чинність відповідно до наказу Державної служби статистики України від 22.10.2021 № 266 „Про скасування та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Державної служби статистики України, Міністерства статистики України та Державного комітету статистики України”.

Таким чином, правовий механізм діяльності Держфінмоніторингу, його завдання, функції та права як спеціально уповноваженого органу, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії, унормовано

Законом № 361, яким комплексно вдосконалено національне законодавство у цій сфері.

Крім того, для визначення актуальних ризиків і загроз у сфері запобігання та протидії в Україні, а також напрямів державної політики для мінімізації таких ризиків і загроз та розвитку системи фінансового моніторингу Розпорядженням № 435-р затверджено Основні напрями розвитку системи запобігання та протидії на період до 2023 року. На виконання плану заходів з реалізації цих Основних напрямів у 2022 році та Програми стратегічного розвитку Держфінмоніторингу на період до 2024 року вжито дієвих заходів, зокрема щодо приведення законодавства України у сфері фінансового моніторингу у відповідність до міжнародних стандартів з метою досягнення відповідності правової системи України у сфері запобігання та протидії критеріям, встановленим ЄС для країн, які мають намір вступити до ЄС.

Нормативно-правове забезпечення діяльності Академії, а також організація та координація роботи з навчання спеціалістів органів державної влади, відповідальних і залучених працівників у сфері фінансового моніторингу на належному рівні не врегульовано:

пункт 3 Порядку № 777 не відповідає пункту 14 частини другої статті 25 Закону № 361 щодо здійснення навчання ДННУ „Академія фінансового управління”; освітніми програмами, відповідно до яких проводилось надання освітніх послуг, не визначено вимог до осіб, які можуть розпочати навчання (стаття 33 Закону № 2145); Статут в частині визначення статусу ДЗПО „Академія фінансового моніторингу” як закладу освіти не приведено у відповідність до пункту 14 частини другої статті 25 Закону № 361 і частини шостої статті 22 Закону № 2145.

Положення про облікову політику Академії містить посилання на нормативно-правові акти, що втратили чинність.

3. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПЛАНУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ВИДІЛЕНИХ НА КЕРІВНИЦТВО ТА УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

3.1. Аналіз та оцінка стану планування видатків та напрямів використання бюджетних коштів за КПКВК 3509010 „Керівництво та управління у сфері фінансового моніторингу”

Законами України про державний бюджет України на 2020–2022 роки Держфінмоніторингу як відповідальному виконавцю за КПКВК 3509010 за загальним фондом державного бюджету затверджено бюджетні призначення у сумі **448 874,8 тис. грн**, з них 116 988,9 тис. грн – на 2020 рік, 143 893,7 тис. грн – на 2021 рік, 187 992,2 тис. грн – на 2022 рік.

Обґрунтовану Службою потребу в коштах загального фонду враховано у 2020 році на 67,6 відс. (за потреби 173 143,8 тис. грн затверджено 116 988,9 тис. грн), у 2021 році – на 74,6 відс. (за потреби 192 921,5 тис. грн

затверджено 143 893,7 тис. грн), у 2022 році – на 86,5 відс. (за потреби 217 353,2 тис. грн затверджено 187 992,2 тис. гривень).

Згідно із Законом № 553 та постановами №№ 245 і 401 видатки за КПКВК 3509010 у 2020 році зменшено до 114 361,9 тис. грн, у 2022 році – до 157 103,5 тис. гривень.

Довідково. Законом № 553, прийнятим з метою передбачення фінансових ресурсів у Державному бюджеті України на 2020 рік для вжиття ефективних заходів з нейтралізації негативних наслідків поширення коронавірусної інфекції COVID-19 та підтримки економічної активності в країні, бюджетні призначення за КПКВК 3509010 на 2020 рік зменшено загалом на 2 627,0 тис. грн (до 114 361,9 тис. грн) за рахунок зменшення видатків розвитку (у повному обсязі) та видатків споживання (частково).

Відповідно до постанов №№ 245 і 401, якими скорочувалися видатки та кредитування загального фонду державного бюджету, передбачені головним розпорядникам коштів державного бюджету, та збільшувалися видатки за програмою 3511030 „Резервний фонд”, у зв'язку з необхідністю фінансового забезпечення нагальних потреб держави, спричинених широкомасштабною збройною агресією Російської Федерації проти України, бюджетні призначення за КПКВК 3509010 на 2022 рік зменшено загалом на 30 888,7 тис. грн (видатки розвитку в повному обсязі та частково видатки споживання) – до 157 103,5 тис. гривень.

Видатки за спеціальним фондом у бюджетному запиті не визначалися і законами України про державний бюджет України на 2020–2022 роки не затверджувалися.

Водночас протягом 2020–2022 років до спеціального фонду за КПКВК 3509010 надійшло **6 954,1 тис. грн** (2020 рік – 5 002,6 тис. грн, 2021 рік – 867,3 тис. грн, 2022 рік – 1 084,2 тис. гривень).

Джерелами надходжень спеціального фонду були надходження від благодійних внесків за міжнародними договорами – 6 757,2 тис. грн (98,5 відс.), від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого майна) – 103,5 тис. грн (1,5 відс.): реалізації макулатури (32,6 тис. грн), утилізації списаного майна (0,9 тис. грн) і продажу автомобіля (70,0 тис. грн), а також безоплатне отримання транспортного засобу від ДП „ЕМУ” на суму 93,4 тис. гривень.

Довідково. Благодійні внески, гранти, дарунки отримувались Держфінмоніторингом за міжнародними договорами та в межах виконання проєктів міжнародної технічної допомоги.

„Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні”: отримано від Міністерства закордонних справ Данії права безоплатного користування без передачі авторських прав на примірник програмного забезпечення оновлення вебсайту Держфінмоніторингу на суму 884,1 тис. грн та права безстрокового безоплатного користування об'єктом права інтелектуальної власності без передачі авторських прав на примірник ПЗ „Захищена складова веб-порталу Державної служби фінансового моніторингу України „Електронний кабінет системи фінансового моніторингу” на суму 2 492,4 тис. грн; комп'ютерне обладнання на 262,9 тис. грн та права безстрокового безоплатного користування об'єктом права інтелектуальної власності без передачі авторських прав загалом на 803,3 тис. грн;

„Посилення спроможності системи фінансового моніторингу виявляти ризики відмивання коштів та фінансування тероризму”: отримано від координатора проєкту ОБСЄ в Україні строкові ліцензії кінцевого користувача на право користування протягом 12 місяців програмним забезпеченням Chainalysis без передачі авторських прав на ПЗ на суму 519,8 тис. грн; ліцензії програмного забезпечення, програмне забезпечення Chainalysis без передачі авторських прав на програмне забезпечення на суму 536,7 тис. грн; комп'ютерне обладнання на суму 789,1 тис. грн;

ДІЯ-ЄС: отримано майно (персональні комп'ютери та монітори) на суму 344,0 тис. грн і послуги з навчання користувачів з використання інструменту „i2 Analyst's notebook” для проведення розслідувань на суму 124,9 тис. гривень.

Касові видатки за спеціальним фондом за КПКВК 3509010 становили **6 949,1 тис. грн**, з яких 77,1 відс. (5 361,2 тис. грн) спрямовано на оплату послуг (крім комунальних): у 2020 році – 91,1 відс. (4 557,9 тис. грн), 2022 році – 69,9 відс. (803,3 тис. гривень).

У зв'язку з отриманням надходжень у натуральній формі, Держфінмониторингом затверджувались довідки про зміни до кошторису на 2020–2022 роки та підписувались довідки про надходження в натуральній формі.

Всупереч положенням частини сьомої статті 52 Закону № 889 і пункту 7 розділу I Положення про преміювання № 156 на 10 відс. завищено розмір обсягів коштів на виплату премій працівникам (замість 20 відс., визначених Законом № 889), встановлено фонд преміювання Держфінмониторингу в розмірі 30 відс. загального фонду посадових окладів на 2020 рік. Як наслідок, на 2 612,6 тис. грн завищено видатки на оплату праці.

Крім того, встановлено, що Держфінмониторингом при складанні розрахунків за КЕКВ 2111 „Заробітна плата” на 2020, 2021 і 2022 роки всупереч вимогам абзацу восьмого пункту 14 розділу XI Закону № 889 і пункту 2 Положення про застосування стимулюючих виплат державним службовцям, затвердженого Постановою № 15, якими передбачено право керівників державної служби в державному органі встановлювати державним службовцям додаткові стимулюючі виплати у межах економії фонду оплати праці, затверджено витрати на виплату надбавки за інтенсивність праці на 2021 рік – 24 985,1 тис. грн, на 2022 рік – 41 605,6 тис. грн та за виконання особливо важливої роботи на 2020 рік – 25 360,5 тис. грн, на 2022 рік – 801,9 тис. гривень.

Використання Службою бюджетних коштів протягом 2020–2022 років за КПКВК 3509010 за даними фінансової та бюджетної звітності наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

**Використання Службою бюджетних коштів
протягом 2020–2022 років за КПКВК 3509010**

тис. грн

Рік	Затверджено кошторисом (зі змінами)	Касові видатки	Рівень виконання	
			відс.	тис. грн
2020 рік	119 367,4	118 233,8	99,1	-1 133,6
загальний фонд	114 361,9	113 229,0	99,0	-1 132,9
спеціальний фонд	5 005,5	5 004,8	100,0	-0,7
2021 рік	144 761,6	143 293,9	99,0	-1 467,7
загальний фонд	143 893,7	142 498,8	99,0	-1 394,9
спеціальний фонд	867,9	795,1	91,6	-72,9
2022 рік	158 260,5	145 643,7	92,0	-12 616,8
загальний фонд	157 103,5	144 494,5	92,0	-12 609,0
спеціальний фонд	1 157,0	1 149,2	99,3	-7,8
Разом	422 389,5	407 171,4	96,4	-15 218,1
загальний фонд	415 359,1	400 222,3	96,4	-15 136,8
спеціальний фонд	7 030,4	6 949,1	98,8	-81,3

За даними таблиці 1, Держфінмоніторингом на забезпечення діяльності використано у 2020 і 2021 роках за загальним і спеціальним фондами – 99 відс., у 2022 році – 92,0 відс. затверджених бюджетних призначень.

Зазначене пов'язане, зокрема, зі зменшенням бюджетних асигнувань; економією коштів за укладеними договорами за результатами проведених процедур закупівель; обмеженням максимальної бази нарахувань єдиного соціального внеску на заробітну плату; зменшенням тарифів на оплату теплопостачання; запровадженням у 2020 році заходів щодо запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19); максимальним скороченням видатків у 2022 році внаслідок запровадження воєнного стану через широкомасштабну збройну агресію Російської Федерації проти України.

Водночас видатки на утримання Служби щороку збільшувалися і в 2022 році перевищили видатки за 2021 рік – на 2 349,9 тис. грн, за 2020 рік – на 27 409,8 тис. гривень.

Усього протягом 2020–2022 років за КПКВК 3509010 Держфінмоніторингом використано 407 171,4 тис. грн, у тому числі 400 222,3 тис. грн – за загальним фондом, 6 949,1 тис. грн – за спеціальним фондом.

Використання Держфінмоніторингом коштів за загальним і спеціальним фондами у 2020–2022 роках відображає діаграма 1.

Діаграма 1. Використання Держфінмоніторингом коштів за загальним і спеціальним фондами у 2020–2022 роках

Найбільшу питому вагу касових видатків за загальним і спеціальним фондами (407 171,4 тис. грн) за 2020–2022 роки (82,7 відс.) становили витрати на оплату праці та нарахування на неї (336 599,9 тис. грн): за загальним фондом – 84,1 відс.; видатки на оплату послуг (крім комунальних) – 10,0 відс. (40 755,1 тис. грн, з яких 35 394,0 тис. грн за загальним фондом та 5 361,1 тис. грн за спеціальним фондом); на оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 1,6 відс. (6 453,7 тис. грн, з яких 6 373,1 тис. грн за загальним фондом і 80,6 тис. грн за спеціальним фондом).

На капітальні видатки за цей період спрямовано загалом 5,2 відс. усіх видатків – 21 365,1 тис. грн, з них 1 433,3 тис. грн – за спеціальним фондом, 19 931,8 тис. грн – за загальним фондом (за 2021 рік).

Слід зазначити, що видатки розвитку за загальним фондом за КПКВК 3509010 законами України про державний бюджет України на 2020–2022 роки передбачалися щороку (2 478,1, 20 228,4 тис. грн та 13 432,8 тис. грн відповідно), однак профінансовано та використано їх тільки у 2021 році. Відповідно до Закону № 553 (у 2020 році) та Постанови № 245 (у 2022 році) видатки розвитку зменшено в повному обсязі. Водночас у 2020 році такі видатки передбачалися, зокрема, на придбання персональних комп'ютерів для модернізації єдиної інформаційної системи; у 2021 році – на придбання засобів технічного та криптографічного захисту інформації, що забезпечують цифровізацію (АПК „Пісочниця” Cisco AMP Threat Grid” та аналітичної системи „е-досьє”).

Таким чином, законами України про державний бюджет України на 2020–2022 роки (зі змінами) Держфінмоніторингу як відповідальному виконавцю за КПКВК 3509010 за загальним фондом державного бюджету затверджено бюджетні призначення в сумі 446 247,8 тис. гривень.

Обґрунтовану Службою потребу в коштах загального фонду враховано у 2020 році – на 67,6 відс., у 2021 році – 74,6 відс. і у 2022 році – 86,5 відсотка.

До спеціального фонду за КПКВК 3509010 протягом трьох років надійшло 6 954,1 тис. гривень.

На забезпечення діяльності за загальним і спеціальним фондами Держфінмоніторингом використано у 2020 і 2021 роках – 99,0 відс. затверджених бюджетних призначень (118 233,9 і 143 293,8 тис. грн) та у 2022 році – 92,0 відс. (145 643,7 тис. гривень).

Найбільшу питому вагу касових видатків за загальним і спеціальним фондами за 2020–2022 роки становили (82,7 відс.) витрати на оплату праці та нарахування на неї (336 599,9 тис. грн), за загальним фондом за цим напрямом використано 84,1 відс. усіх бюджетних коштів.

3.2. Аналіз та результати ефективності використання коштів за напрямами бюджетної програми за КПКВК 3509010 „Керівництво та управління у сфері фінансового моніторингу”

Паспорт бюджетної програми за КПКВК 3509010 на 2020 рік затверджено наказом Мінфіну від 14.02.2020 № 64 з обсягом бюджетних призначень за загальним фондом 116 988,9 тис. грн та викладено в новій редакції, затвердженій наказом від 06.05.2020 № 193, з обсягом бюджетних призначень за загальним фондом **114 361,9 тис. гривень**.

Паспорти бюджетної програми за КПКВК 3509010 на 2021 і 2022 роки затверджено наказами Мінфіну від 12.02.2021 № 90 (обсяги бюджетних призначень за загальним фондом – **143 893,7 тис. грн**) і від 10.02.2022 № 70 (обсяги бюджетних призначень за загальним фондом – **187 992,2 тис. гривень**).

Метою бюджетної програми визначено реалізацію державної політики у сфері запобігання та протидії.

За результатами аналізу формування та виконання результативних показників затрат, продукту, якості та ефективності, які характеризують виконання бюджетної програми, а також звітів про виконання паспортів бюджетної програми щодо їх достовірності та відповідності фактично досягненим результативним показникам встановлено.

Паспортом бюджетної програми за КПКВК 3509010 визначено такі напрями використання бюджетних коштів: забезпечення виконання функцій і завдань у сфері фінансового моніторингу (на 2020–2022 роки); заходи з інформатизації у сфері запобігання та протидії (на 2020–2021 роки).

Водночас аналіз визначених бюджетною програмою завдань на **2020–2022 роки** засвідчив, що їх **перелік неповною мірою охоплює завдання Держфінмоніторингу**, визначені статтею 25 Закону № 361. Паспортом не визначено таких завдань: **реалізація державної політики у сфері запобігання та протидії; проведення національної оцінки ризиків. Відповідно, паспорт бюджетної програми не містить результативних показників, які б характеризували виконання цих завдань.**

Так, згідно з пунктом 5 Порядку збору, обробки і аналізу інформації щодо результатів діяльності суб'єктів фінансового моніторингу, інших державних органів, що беруть участь у роботі системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, схвалення та оприлюднення результатів національної оцінки ризиків та здійснення заходів за її результатами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України та НБУ від 05.08.2020 № 690, **Держфінмоніторинг є відповідальним за проведення національної оцінки ризиків.**

На вебсайті Держфінмоніторингу 29.12.2022 оприлюднено інформацію щодо презентованого⁷ **Звіту про проведення національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення**⁸.

Довідково. Згідно з пунктом 6 цього Порядку національна оцінка ризиків проводиться систематично, але не рідше одного разу на три роки.

Виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509010 за напрямами використання бюджетних коштів у 2020–2022 роках відображено в таблиці 2.

⁷ <https://fiu.gov.ua/Головна/Діяльність/Функціонал/Новини>.

⁸ На чотирнадцятому засіданні Ради з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

**Виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509010 за напрямками
використання бюджетних коштів у 2020–2022 роках**

тис. грн

Напрями використання бюджетних коштів	2020 рік			2021 рік			2022 рік		
	Затв. у паспорті бюджетної програми	Касові видатки	Відс. викон.	Затв. у паспорті бюджетної програми	Касові видатки	Відс. викон.	Затв. у паспорті бюджетної програми	Касові видатки	Відс. викон.
1. Забезпечення виконання функцій і завдань у сфері фінансового моніторингу	112 145,0	116 363,2	103,8	115 733,9	116 025,4	100,3	187 992,2	145 643,7	77,5
<i>Загальний фонд</i>	<i>112 145,0</i>	<i>111 358,4</i>	<i>99,3</i>	<i>115 733,9</i>	<i>115 230,3</i>	<i>99,6</i>	<i>187 992,2</i>	<i>144 494,5</i>	<i>76,9</i>
<i>Спеціальний фонд</i>	<i>0,0</i>	<i>5 004,8</i>	<i>–</i>	<i>0,0</i>	<i>795,1</i>	<i>–</i>	<i>0,0</i>	<i>1 149,2</i>	<i>–</i>
2. Заходи з інформатизації	2 216,9	1 870,6	84,4	28 159,8	27 268,5	96,8	0,0	0,0	–
<i>Загальний фонд</i>	<i>2 216,9</i>	<i>1 870,6</i>	<i>84,4</i>	<i>28 159,8</i>	<i>27 268,5</i>	<i>96,8</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>–</i>
Всього	114 361,9	118 233,8	103,4	143 893,7	143 293,2	99,6	187 992,2	145 643,7	77,5
<i>Загальний фонд</i>	<i>114 361,9</i>	<i>113 229,0</i>	<i>99,0</i>	<i>143 893,7</i>	<i>142 498,8</i>	<i>99,0</i>	<i>187 992,2</i>	<i>144 494,5</i>	<i>76,9</i>
<i>Спеціальний фонд</i>	<i>0,0</i>	<i>5 004,8</i>	<i>–</i>	<i>0,0</i>	<i>795,1</i>	<i>–</i>	<i>0,0</i>	<i>1 149,2</i>	<i>–</i>

Довідково. У таблиці 2 наведено показники обсягів бюджетних коштів у 2020 році з урахуванням змін, внесених до паспорта відповідно до наказу Мініфіну від 06.05.2020 № 193.

Як свідчать дані таблиці 2, виконання касових видатків за напрямом „Забезпечення виконання функцій і завдань у сфері фінансового моніторингу” за загальним фондом становило у 2020 році – 99,3 відс., у 2021 році – 99,6 відс. та у 2022 році – 76,9 відсотка. За рахунок отримання у 2020–2022 роках коштів за спеціальним фондом виконання касових видатків за вказаним напрямом у цей період становило 103,8, 100,3 і 77,5 відс. відповідно. При цьому кошти, використані за напрямом у 2020–2021 роках, становили 98,4, 81,0 і 100,0 відс. усіх касових видатків у цей період.

За напрямом „Заходи з інформатизації у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” виконання касових видатків становило у 2020 році – 84,4 відс. та у 2021 році – 96,8 відс. (на 2022 рік використання бюджетних коштів за цим напрямом не передбачалося).

За поясненнями Держфінмоніторингу, наведеними у звітах про виконання паспорта за КПКВК 3509010 за 2020–2022 роки, відхилення касових видатків за цією програмою пов’язано з результатами проведених процедур закупівель на конкурсних засадах, а також спричинено скороченням видатків у 2022 році відповідно до постанов №№ 245 і 401.

Встановлено, що у 2022 році у зв’язку зі зверненням⁹ Мініфіну щодо внесення змін до паспорта бюджетної програми в частині скорочення видатків державного бюджету відповідно до постанов №№ 245 і 401

⁹ Лист від 05.04.2022 № 16000-03-5/7073.

Держфінмоніторингом подано¹⁰ до Міністерства на затвердження проекти паспортів за КПКВК 3509010 зі змінами.

Довідково. Згідно з постановами №№ 245 і 401 передбачалося скорочення видатків головним розпорядникам коштів державного бюджету, у тому числі Мінфіну, за КПКВК 3509010 та їх збільшення за КПКВК 3511030 „Резервний фонд” (головний розпорядник – Мінфін).

Пунктом 10 розділу I Правил № 1098 визначено: зміни до паспортів бюджетних програм вносяться протягом бюджетного періоду шляхом затвердження їх у новій редакції в порядку, установленому для складання паспортів бюджетних програм, зокрема, у разі внесення змін до розпису державного бюджету, які призводять до зміни результативних показників бюджетної програми.

Водночас у порушення пункту 10 розділу I Правил № 1098 Мінфіном як головним розпорядником зміни до паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509010 на 2022 рік не затверджувались.

Зазначене вплинуло на показники виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509010 за 2022 рік як за касовими видатками, так і за результативними показниками.

Довідково. Із 16 не виконаних у 2022 році результативних показників чотири виключено Службою з переліку результативних показників, визначеного проектом паспорта бюджетної програми, який не був затверджений Мінфіном: два показники затрат „Придбання засобів технічного та криптографічного захисту інформації, що забезпечують цифровізації (АПК „Пісочниця”) та „Впровадження аналітичної системи „e-досьє”; два показники продукту „Кількість придбаних засобів технічного та криптографічного захисту інформації, що забезпечують цифровізації (АПК „Пісочниця”) та „Кількість оновлених інформаційно-телекомунікаційних систем, впроваджених для обробки та збереження інформації”.

Паспортами бюджетної програми за КПКВК 3509010 на 2020–2022 роки визначено результативні показники за всіма групами, встановленими Загальними вимогами № 1536 і Правилами № 1098, а саме: на 2020 рік – 17¹¹ результативних показників (затрат – 2, продукту – 9, ефективності – 2, якості – 4); на 2021 рік – 33 результативні показники (затрат – 5, продукту – 16, ефективності – 5, якості – 7); на 2022 рік – 28 результативних показників (затрат – 4, продукту – 14, ефективності – 5, якості – 5).

Аудит засвідчив, що протягом 2020–2022 років виконання результативних показників паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509010 не досягнуто: у 2020 році – на 41,2 відс. (7 показників із 17), у 2021 році – на 30,3 відс. (10 показників із 33), у 2022 році – на 57,1 відс. (16 показників із 28), що переважно спричинено змінами чинного законодавства.

Якщо у 2020–2021 роках невиконання результативних показників пов’язано з набранням з 28.04.2020 чинності Законом № 361, яким збільшено порогову суму фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, зі 150 000 до 400 000 грн¹² та змінено підхід до організації внутрішнього

¹⁰ Лист від 07.04.2022 № 763/710-06-4.

¹¹ З урахуванням змін, внесених до паспорта на 2020 рік відповідно до наказу Мінфіну від 06.05.2020 № 193.

¹² Відповідно до статті 20 Закону № 361 фінансові операції є пороговими, якщо сума, на яку здійснюється кожна із них, дорівнює чи перевищує 400 тис. гривень. Згідно із статтею 15 Закону № 1702 фінансова операція підлягала обов’язковому фінансовому моніторингу в разі, якщо сума, на яку вона здійснювалася, дорівнювала чи перевищувала 150 000 гривень.

фінансового моніторингу, то у 2022 році – із зниженням економічної активності та кількості фінансових операцій через запровадження воєнного стану. За поясненням Служби, з набранням чинності Законом № 361 зменшилась кількість фінансових операцій, взятих на облік, а кількість операцій за виписками з рахунків, що обробляються та аналізуються Держфінмоніторингом, навпаки, збільшилася та становила у 2020 році – понад 83 відс., у 2021 році – 94 відс. та у 2022 році – 98,5 відсотка. У 2022 році підґрунтям для аналізу стали виписки з руху коштів на рахунках осіб, підозрюваних у колаборації та тероризмі.

Так, не виконано результативного показника продукту „Кількість оброблених повідомлень про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу” у 2020 році – на 955 885 од. (16,8 відс.), у 2021 році – на 216 279,0 од. (11,5 відс.), у 2022 році – на 431 390 од. (26,8 відсотка). На невиконання показника „Кількість взятих на облік суб'єктів первинного фінансового моніторингу” у 2020 році – на 549 од., у 2021 році – на 7 443 од. вплинуло, зокрема, отримання Держфінмоніторингом від суб'єктів державного фінансового моніторингу повідомлень про припинення діяльності СПФМ. Показники продукту „Кількість запитів, направлених до іноземних підрозділів фінансової розвідки” та „Кількість запитів щодо надання додаткової інформації” у 2020 році були меншими за планові на 62 і 928 од. відповідно у зв'язку з відсутністю необхідності здійснення запитів до іноземних підрозділів фінансової розвідки в межах заведених досє та потреби в надсиланні додаткових запитів.

Невиконання окремих результативних показників, визначених у паспорті за КПКВК 3509010 у 2020–2022 роках, також зумовлено специфікою діяльності Служби, яка згідно зі стандартами FATF та Законом України „Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів” визначена органом, уповноваженим Україною на виконання функцій підрозділу фінансової розвідки та входить до складу розвідувального співтовариства, визначеного Президентом України, що ускладнює розроблення показників результативності, які повною мірою дадуть змогу оцінити якість і масштаб діяльності Держфінмоніторингу.

Разом з тим паспорт бюджетної програми за КПКВК 3509010 на 2020–2022 роки не містить результативних показників діяльності Держфінмоніторингу, які використовуються в інших офіційних звітних документах Служби та повною мірою відображають її діяльність, що є недотриманням Загальних вимог № 1536.

Довідково. Згідно з Регламентом роботи Держфінмоніторингу Служба організовує роботу за перспективними (річними), піврічними, поточними (квартальними) планами. Держфінмоніторинг формує та подає Міністрові фінансів на затвердження плани роботи Служби. Звіти про виконання планів роботи Держфінмоніторингу та покладених на нього завдань в установленому порядку подаються до Мінфіну. Діяльність Держфінмоніторингу є відкритою та прозорою. Прозорість роботи Держфінмоніторингу забезпечується шляхом розміщення інформації на офіційному вебсайті Служби.

За результатами аналізу звітів про виконання планів роботи

Держфінмоніторингу на 2020–2022 роки¹³ встановлено, що вони містять значно більшу кількість показників та інформації, які характеризують виконання зазначеної бюджетної програми, зокрема щодо передання Держфінмоніторингом матеріалів (результатів) до правоохоронних органів. Водночас у паспортах бюджетної програми за КПКВК 3509010 на 2020–2022 роки такі результативні показники не визначено.

Так, у Звіті про виконання Плану роботи Держфінмоніторингу за 2020 рік зазначено, що Службою передано до правоохоронних органів 13 матеріалів, пов'язаних з підозрами щодо незаконного перерахування за кордон 1 514,81 млн грн; 108 матеріалів щодо механізму проведення „зустрічних потоків”, загальний обсяг „проконвертованих” коштів за цими матеріалами становив 27 334,24 млн грн; 204 матеріали щодо підозри в корупційних діяннях; 75 матеріалів щодо фінансових операцій осіб, які, зокрема, за інформацією правоохоронних органів, можуть бути пов'язані з фінансуванням тероризму/сепаратизму; осіб, які публічно закликають до зміни чи повалення конституційного ладу або зміни меж території або державного кордону України, а також осіб, до яких застосовано санкції. Такі самі показники діяльності Служби відображено у звітах про виконання планів роботи Держфінмоніторингу за 2021–2022 роки.

Питання своєчасного інформування Держфінмоніторингу та правоохоронних органів про підозрілі фінансові операції, розбіжності щодо кінцевих бенефіціарних власників та вжиття необхідних заходів на підставі ризик-орієнтованого підходу віднесено розпорядженням Кабінету Міністрів України¹⁴ до Ключових напрямів державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. У Програмі стратегічного розвитку Держфінмоніторингу на період до 2024 року зазначено, що завершальним етапом процесу аналізу інформації є передача до правоохоронного або розвідувального органу узагальненого матеріалу – головного результату роботи підрозділу фінансової розвідки, що свідчить про підозри у вчиненні кримінального правопорушення. Отриманий від Держфінмоніторингу узагальнений матеріал перевіряється правоохоронним чи розвідувальним органом під час проведення досудового розслідування, оперативно-розшукової або контррозвідувальної діяльності.

Таким чином, виконання планових показників свідчить про продуктивне і результативне використання бюджетних коштів. При цьому визначені в паспорті бюджетної програми за КПКВК 3509010

¹³ Звіти про виконання планів роботи Держфінмоніторингу за 2020, 2021 та 2022 роки затверджено наказами Служби від 18.01.2021 № 5, від 19.01.2022 № 10 і від 19.01.2023 № 5 відповідно.

¹⁴ Є складовими Основних напрямів розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення в Україні на період до 2023 року, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.05.2021 № 435-р.

результативні показники унеможливають оцінку ефективності виконання бюджетної програми повною мірою, що є недотриманням положень Загальних вимог № 1536.

У паспортах бюджетної програми за КПКВК 3509010 на 2020–2022 роки видатки акумульовано здебільшого за одним напрямом – забезпечення виконання функцій і завдань у сфері фінансового моніторингу (2020 рік – 98,4 відс., 2021 рік – 81,0 і 2022 рік – 100,0 відсотків). Водночас завдання бюджетної програми повною мірою не охоплюють визначених статтею 25 Закону № 361 основних завдань Держфінмоніторингу.

У порушення пункту 10 розділу I Правил № 1098 Мінфіном як головним розпорядником коштів зміни до паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509010 на 2022 рік не затверджувались.

3.3. Оцінка стану використання бюджетних коштів на оплату праці, розрахунки з підзвітними особами

Протягом 2020–2022 років Держфінмоніторингом відповідно до звітів про надходження та використання коштів загального фонду за КПКВК 3509010 (форма № 2д) використано **336 600,0 тис. грн (84,1 відс. загальних касових видатків)** на оплату праці працівників і нарахування на неї (КЕКВ 2110 і 2120).

Питома вага видатків на оплату праці та нарахування на неї у поточних видатках Служби за 2020 рік становила 91,3 відс., за 2021 рік – 72,9 відс. і за 2022 рік – 89,4 відсотка.

Гранична чисельність працівників Держфінмоніторингу, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 85 „Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів” (додаток 1), становила 237 осіб, у тому числі 237 державних службовців.

Фактична чисельність працівників Держфінмоніторингу станом на 01.01.2020 була 210 осіб (з них 208 державних службовців) і протягом трьох років зменшилась до 193 осіб (191 державний службовець). Забезпечення Держфінмоніторингу працівниками за фактичної чисельності становило від 90,0 до 81,3 відсотка.

Кількість вакантних посад зросла з 27 на початок 2020 року (з них 23 посади державних службовців і 4 працівників, які виконують функції з обслуговування) до 47 посад державних службовців на кінець 2022 року. За інформацією Держфінмоніторингу, протягом 2020–2022 років проведено 7 доборів і 6 конкурсів на посади державної служби Держфінмоніторингу, за результатами яких визначено 76 переможців, з яких 74 прийнято на роботу.

Протягом трьох років у структурі заробітної плати працівників Держфінмоніторингу найбільшу питому вагу становили надбавка за інтенсивність праці (39,6 відс.), посадові оклади (20,4 відс.), надбавка за вислугу років державної служби (7,3 відс.) та премії (5,1 відс.) (таблиця 3).

Структура витрат на оплату праці працівників Держфінмоніторингу

тис. грн

Показник	2020 рік		2021 рік		2022 рік		Разом	
	сума	відс.	сума	відс.	сума	відс.	сума	відс.
Надбавка за інтенсивність праці	31 434,4	36,8	32 253,7	37,8	46 182,5	43,3	109 870,6	39,6
Посадовий оклад	18 795,1	22,0	19 030,8	22,3	18 826,0	17,7	56 651,9	20,4
Надбавка за вислугу років	6 503,6	7,6	6 760,3	7,9	6 958,9	6,5	20 222,8	7,3
Премія	5 651,5	6,6	3 217,2	3,8	5 377,9	5,0	14 246,6	5,1
Інші складові заробітної плати	22 933,4	26,9	24 056,1	28,2	29 293,8	27,5	76 283,3	27,5
РАЗОМ видатків на оплату праці	85 318,0	100,0	85 318,0	100,0	106 639,1	100,0	277 275,2	100,0

За даними таблиці 3, частка надбавки за інтенсивність праці у 2020 році становила 36,8 відс., у 2021 році – 37,8 відс., у 2022 році – 43,3 відс., посадових окладів – 22,0, 22,3, і 17,7 відс. відповідно.

Довідково. Інші складові заробітної плати включають, зокрема, надбавки за виконання особливо важливої роботи, за ранг державного службовця, відпустки (у тому числі учбові), грошову допомогу при наданні щорічної відпустки.

Середньомісячна заробітна плата одного працівника Держфінмоніторингу за 2020 рік становила 37,7 тис. грн, за 2021 рік – 37,1 тис. грн і за 2022 рік – 48,4 тис. гривень.

Встановлено, що працівникам на посадах державної служби категорії „А” відповідно до Положення про застосування стимулюючих виплат державним службовцям, затвердженого Постановою № 15, за погодженням з Мінфіном наказами Держфінмоніторингу встановлювались надбавки за інтенсивність праці (2020 рік – від 8¹⁵ до 145 відс., 2021 і 2022 роки – від 165 до 175 відс.), а також за виконання особливо важливої роботи (2021 рік – від 55 до 65 відс., 2022 рік – 75 відсотків).

Працівникам на посадах державної служби категорії „Б” і „В” згідно з наказами Держфінмоніторингу встановлювалась надбавка за інтенсивність праці, розмір якої у 2020–2022 роках становив від 50 до 550 відсотків.

Надбавка за виконання особливо важливої роботи цим працівникам протягом зазначеного періоду не встановлювалась.

За результатами оцінювання службової діяльності державних службовців, які займають посади державної служби категорії „Б” та „В”, за 2020 і 2022 роки премійовано згідно з наказами Держфінмоніторингу¹⁶ у розмірі 15 і 10 відс. відповідно до встановленого посадового окладу державних службовців Держфінмоніторингу, які отримали оцінку „відмінно”.

¹⁵ З урахуванням вимог статті 29 Закону № 553 щодо максимального розміру заробітної плати (не має перевищувати 10 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня 2020 року (47 230 гривень). При цьому в зазначеному максимальному розмірі не враховуються суми допомоги з тимчасової непрацездатності, допомоги для оздоровлення, матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань та оплата щорічної відпустки.

¹⁶ Від 11.12.2020 № 22-п „Про преміювання” (за 2020 рік) і від 05.12.2022 № 12-п „Про преміювання” (за 2022 рік).

Довідково. За результатами оцінювання службової діяльності державних службовців, які займають посади державної служби категорії „Б” та „В”, за 2020 рік премійовано 63 працівники на суму 103,8 тис. грн, з них 16 (25,4 відс.) головних спеціалістів на загальну суму 20,4 тис. грн (19,7 відс. загальної суми такої виплати); за 2022 рік – 46 працівників на суму 51,9 тис. грн, з них 16 (34,8 відс.) головних спеціалістів на загальну суму 14,4 тис. грн (27,8 відс. загальної суми такої виплати).

Оцінювання службової діяльності першого заступника Голови та заступника Голови Держфінмоніторингу у 2020 і 2022 роках відбувалось на підставі висновків оцінювання результатів службової діяльності заступників керівників ЦОВВ, затверджених розпорядженнями Кабінету Міністрів України від 14.12.2020 № 1568-р „Про затвердження висновків щодо оцінювання результатів службової діяльності у 2020 році державних службовців, які займають посади державної служби категорії „А”, призначення на посаду та звільнення з посади яких здійснюється Кабінетом Міністрів України” і від 06.12.2022 № 1089-р „Про затвердження висновків щодо оцінювання результатів службової діяльності у 2021 році державних службовців, які займають посади державної служби категорії „А”, призначення на посаду та звільнення з посади яких здійснюється Кабінетом Міністрів України”. Відповідно до наказів Держфінмоніторингу про преміювання від 28.12.2020 № 26-п, № 27-п і від 19.12.2022 № 14-п і № 15-п за результатами оцінювання службової діяльності керівників за зазначеними посадами у 2020 і 2022 роках премійовано в розмірі 100 відс. (54,5 і 57,9 тис. грн відповідно).

Довідково. Місячні або кварталні премії відповідно до Положення про преміювання державних службовців Держфінмоніторингу, які займають посади державної служби категорії „А”, затвердженого наказом Держфінмоніторингу від 04.03.2020 № 26, державним службовцям, які займають посади державної служби категорії „А”, протягом 2021–2022 років не встановлювались та не виплачувались.

Аудит засвідчив, що Положення про преміювання № 156 не приведено у відповідність до Типового положення про преміювання в редакції, викладеній у наказі Міністерства соціальної політики України від 06.05.2019 № 683 „Про внесення змін до Типового положення про преміювання державних службовців органів державної влади, інших державних органів, їхніх апаратів (секретаріатів)”¹⁷ (чинна з 03.09.2019).

Довідково. Листом № 1131 Держфінмоніторинг повідомив про затвердження наказом від 29.03.2023 № 26 нового Положення про преміювання державних службовців Державної служби фінансового моніторингу України з урахуванням редакції Типового положення про преміювання (у редакції, викладеній в наказі Міністерства соціальної політики України від 06.05.2019 № 683).

Крім того, не дотримано вимог пункту 7 розділу III Положення про преміювання № 156: виплату кварталної премії, нарахованої державним службовцям за результатами роботи в II кварталі 2020 року в сумі 1 441,1 тис. грн (наказ Служби від 01.07.2020 № 6-п „Про преміювання”), здійснено в липні 2020 року (пізніше від терміну виплати заробітної плати за останній місяць кварталу, за який проводиться преміювання), при цьому заробітна плата за останній місяць кварталу згідно з умовами пункту 2 розділу IV Колективного

¹⁷ Зареєстровано в Мін’юсті 16.07.2019 за № 787/33758.

договору між Державною службою фінансового моніторингу України та трудовим колективом установи на 2018–2023 роки та пункту 3 розділу 4 Регламенту роботи Держфінмоніторингу, виплачується в останній день поточного місяця, а в разі, якщо день виплати заробітної плати співпадає з неробочим днем, – напередодні цих днів.

Аудитом використання Держфінмоніторингом коштів, спрямованих на оплату праці, встановлено окремі недоліки та порушення вимог нормативно-правових актів і розпорядчих документів.

Держфінмоніторингом **не дотримано вимог частини четвертої статті 24 Закону № 504**: у 2022 році нараховано грошову компенсацію (**128,6 тис. грн**) за невикористані щорічні відпустки працівникам, що перебували у щорічних відпустках менше встановленого цим Законом терміну, тривалість яких не повинна бути менше ніж 24 календарні дні.

Довідково. Листом від 13.04.2023 № 578/05-1 Держфінмоніторинг повідомив про здійснення перерахунку (повернення) грошової компенсації за невикористані дні додаткової оплачуваної відпустки та щорічної основної відпустки працівникам у розмірі 128,6 тис. гривень.

Встановлено, що Держфінмоніторингом **не дотримано вимог** пункту 8 примітки до Схем посадових окладів на посадах державної служби у 2020, 2021 і 2022 роках, затверджених Постановою № 15: працівникам ДІТ, за якими закріплено функції із забезпечення кібербезпеки, кіберзахисту та безпеки інформаційних технологій, визначені у положеннях ДІТ від 31.10.2019¹⁸, від 27.04.2021¹⁹ та посадових інструкціях цих працівників, не підвищено посадових окладів на коефіцієнт 1,2. Як наслідок, ці працівники недоотримали, за розрахунками, **1 042,3 тис. грн** за посадовими окладами (2020 рік – 13 працівників (319,9 тис. грн), 2021 рік – 14 працівників (350,4 тис. грн) і 2022 рік – 14 працівників (372,0 тис. гривень)).

Крім того, Держфінмоніторингом **не дотримано вимог Умов оплати праці працівників державних органів, які виконують функції з обслуговування**, затверджених Постановою № 1112, у частині перегляду розміру посадового окладу двом працівникам, які виконували функції з обслуговування (завідувач і провідний інженер сектору впровадження інформаційних технологій ДІТ). Пунктом 3 цих Умов визначено, що керівники державної служби в державному органі в межах затвердженого фонду оплати праці устанавлюють розміри посадових окладів працівників державних органів, які виконують функції з обслуговування, та управлінь відповідно до схеми посадових окладів, зазначеної у пункті 2 цих Умов. Як наслідок, за розрахунками, двома працівниками Держфінмоніторингу недоотримано за посадовими окладами з 21.10.2021 по грудень 2021 року **2,38 тис. гривень**.

Довідково. Відповідно до примітки 1 до схеми посадових окладів працівників державних органів, які виконують функції з обслуговування, з урахуванням юрисдикції державних органів і працівників Управління адміністративних будинків Господарсько-фінансового департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України, Управління адміністративними будинками Державного управління справами, Управління адміністративними будинками Управління справами Апарату Верховної Ради України (у

¹⁸ Затверджене 31.10.2019 Головою Держфінмоніторингу.

¹⁹ Затверджене наказом Держфінмоніторингу від 27.04.2021 № 41.

коефіцієнтах) посадові оклади таких працівників визначаються шляхом множення двох розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня календарного року, на відповідний коефіцієнт.

Законом № 1082 встановлено у 2021 році прожитковий мінімум для працездатних осіб у розмірі 2 270 гривень. Отже, посадовий оклад працівників Держфінмоніторингу, які виконують функції з обслуговування, у 2021 рік мав становити для провідного інженера – 6 174 грн, завідувача сектору – 7 491 гривню.

Водночас статтею 26 Закону № 1082 встановлено, що у 2021 році для всіх категорій працівників державних органів застосовуються розміри та умови оплати праці, що діяли на 1 вересня 2020 року, тобто посадові оклади за цими посадами залишено на рівні 2020 року.

Законом України від 08.10.2021 № 1807-IX „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2021 рік” до Закону № 1082 внесено зміни в частині виключення статті 26, які набрали чинності з 21.10.2021.

Встановлено, що Держфінмоніторингом за результатами роботи в червні та грудні 2022 року державним службовцям відповідно до наказів Служби про преміювання від 23.06.2022 № 5-п і від 12.12.2022 № 13-п здійснено виплати премії у сумі 2 029,6 і 2 807,6 тис. грн відповідно. Преміювання працівників Держфінмоніторингу згідно із зазначеними наказами здійснювалося в грошових одиницях.

Відповідно до наказу Держфінмоніторингу від 23.06.2022 № 5-п сума премії працівникам, якими фактично відпрацьовано 22 робочі дні (повний робочий місяць) у червні 2022 року, зокрема, становила 17,8 тис. грн, або 152,2 відс. посадового окладу за червень 2022 року (11,7 тис. грн), 19,5 тис. грн, або 166,7 відс. (11,7 тис. грн), та 14,4 тис. грн, або 160,0 відс. (9,0 тис. гривень).

При цьому окремим працівникам, якими фактично відпрацьовано в червні 2022 року 10 роб. днів, встановлено премії в сумі 15,9 тис. грн, або 341,5 відс. посадового окладу за червень 2022 року (4,7 тис. грн); 12 роб. днів – 21,9 тис. грн, або 294,7 відс. (7,4 тис. грн); 14 роб. днів – 14,2 тис. грн, або 247,5 відс. (5,7 тис. гривень).

Згідно з наданим Службою²⁰ розрахунком коштів на преміювання працівників за підсумками роботи в червні 2022 року, розрахунковий розмір премії за цей період становив 29 відс. нарахованого посадового окладу працівників у січні–червні 2022 року та не перевищував загального розміру премій, передбаченого частиною третьою статті 50 Закону № 889 (30 відс. посадового окладу за 2022 рік).

За поясненням Служби, премію за результатами роботи у червні 2022 року відповідно до наказу Держфінмоніторингу від 23.06.2022 № 5-п встановлено за фактично відпрацьовані робочі дні саме в цьому місяці.

Водночас такий розмір нарахованої премії вплинув на розрахунок середньої заробітної плати для виплати грошової допомоги при наданні щорічної відпустки, який здійснюється із розрахунку середньої заробітної плати, визначеного абзацом третім пункту 2 розділу II Порядку обчислення середньої заробітної плати, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 № 100, на підставі виплат за останні два календарні

²⁰ „Розрахунок коштів на преміювання працівників Держфінмоніторингу за підсумками роботи у червні 2022 року”.

місяці роботи, що передують місяцю, в якому відбувається подія, з якою пов'язано відповідну виплату.

Так, Держфінмоніторингом у липні 2022 року здійснено нарахування грошової допомоги при наданні щорічної відпустки 15 працівникам з урахуванням розміру премії, нарахованої їм у червні 2022 року в розмірі 210,2 тис. грн, що, за розрахунками, на 83,1 тис. грн збільшило суму нарахованої їм грошової допомоги.

Аудитом розрахунків з підзвітними особами встановлено окремі випадки недотримання Держфінмоніторингом вимог нормативно-правових актів, що регулюють питання, пов'язані з відрядженням працівників, зокрема:

– з недотриманням вимог абзацу першого пункту 5 Постанови № 98, пункту 4 розділу I і пункту 11 розділу II Інструкції № 59 працівники Держфінмоніторингу у 2021 році **відряджались і не забезпечувались коштами для здійснення поточних витрат під час службових відряджень (авансів)**. Відшкодування витрат таким працівникам здійснювалося після повернення з відрядження на підставі наданих звітів про використання коштів, виданих на відрядження;

– з недотриманням вимог пункту 2 Постанови № 98, пункту 5 розділу II та підпункту „г” підпункту 16.2 пункту 16 розділу III Інструкції № 59 Держфінмоніторингом **працівникам, відрядженим за кордон, а також працівникам, відрядженим у межах України** для участі в переговорах, конференціях, симпозіумах з питань, що стосуються основної діяльності установи, які **за умовами запрошення** безоплатно забезпечувались харчуванням стороною, яка приймає, **не відшкодовано добових витрат** протягом 2020–2021 років загалом на **33,2 тис. гривень**.

Довідково. Відповідно до пункту 2 Постанови № 98 добові витрати відшкодовуються у розмірах, що визначаються у відсотках сум добових витрат для відповідної держави згідно з додатком 1 до цієї постанови, зокрема, 80 відс. – за одноразового, 55 відс. – дворазового, 35 відс. – триразового харчуванні.

Наприклад, на підставі наказу Держфінмоніторингу від 01.10.2021 № 4-зв „Про відрядження” до м. Праги, Чеська Республіка, відряджено дев'ять працівників (з 3 по 9 жовтня 2021 року терміном на сім календарних днів) для участі в професійному навчанні. Переліт, проживання і харчування (без вечері) покриваються за рахунок інституту SEELI (пункт 2 цього наказу, електронний лист-запрошення від 06.09.2021 б/н (вх. 07.09.2021 № 05/8037) інститут SEELI).

Сума невідшкодованих добових витрат дев'ятьом працівникам за сім діб становила, за розрахунками, **31,4 тис. гривень**. За розрахунками, сума добових на одну особу: 34 дол. США X 55 відс. (за дворазового харчуванні) = 18,7 дол. США; добові на 9 осіб: 18,7 дол. США X 9 осіб X 7 діб = 1 178,1 дол. США X 26,6175 грн = 31 358,08 гривні. Згідно з додатком 1 до Постанови № 98 сума добових витрат до Чеської Республіки станом на 01.10.2021 – 34 дол. США. Офіційний обмінний валютний курс, встановлений НБУ, станом на 01.10.2021 – 26,6175 гривні.

Таким чином, Держфінмоніторингом протягом 2020–2022 років з порушенням вимог частини четвертої статті 24 Закону № 504 нараховано грошову компенсацію (128,6 тис. грн) за невикористані щорічні відпустки працівникам, що перебували в щорічних відпусках менше 24 календарних днів.

Неефективні управлінські рішення в частині приведення посадових окладів у відповідність до вимог примітки 8 до Схем посадових окладів на посадах державної служби, затверджених Постановою № 15, та Умов оплати праці працівників державних органів, які виконують функції з обслуговування, затверджених Постановою № 1112, призвели до заниження окремим працівникам Служби розміру посадових окладів, за розрахунками, на 1 044,7 тис. гривень.

Держфінмоніторингом не дотримано вимог Постанови № 98 та Інструкції № 59, що регламентують порядок розрахунків з підзвітними особами.

3.4. Оцінка стану використання бюджетних коштів на придбання товарів, робіт і послуг, розрахунки з дебіторами та кредиторами

Згідно з даними бюджетної звітності Держфінмоніторингу касові видатки на придбання товарів та послуг за 2020–2022 роки становили 70 068,8 тис. грн (2020 рік – 14 639,0 тис. грн, 2021 рік – 39 188,0 тис. грн, 2022 рік – 16 241,8 тис. гривень).

Найбільшу питому вагу в загальній сумі використаних коштів – 44,0 відс. **(30 810,5 тис. грн)** становили видатки на інформатизацію (придбання обладнання, програмних продуктів та побудову системи захисту від несанкціонованого втручання) і послуги з утримання, експлуатаційно-господарського, комунального обслуговування будинку за адресою м. Київ, вул. Білоруська, 24, і прилеглих до нього територій, відшкодування вартості спожитих комунальних послуг та обслуговування телекомунікаційних мереж, послуги з прибирання тощо, що надавалися ДП „ЕМУ”, – 32,6 відс. **(22 871,5 тис. гривень)**.

Довідково. Протягом 2020–2022 років Службою використано кошти на послуги з охорони – 1 790,2 тис. грн (2,6 відс.); з автотранспортного обслуговування легковим автомобілем – 556,8 тис. грн (0,8 відс.); з прибирання – 462,8 тис. грн (0,7 відс.); придбання легкового автомобіля та його обслуговування – 867,0 тис. грн (1,2 відс.); придбання офісного устаткування та приладдя (папір для друку, канцелярські товари, конверти) – 217,6 тис. грн (0,3 відс.); інші витрати (послуги зв'язку, страхові послуги, матеріали та інвентар тощо) – 5 735,2 тис. грн (8,2 відс. загальних касових видатків).

Упродовж вказаного періоду від міжнародних організацій отримано безоплатну технічну допомогу (комп'ютери та програмне забезпечення) на суму 6 757,2 тис. грн (9,6 відсотка).

За результатами аналізу договорів щодо надання послуг з утримання, експлуатаційно-господарського, комунального обслуговування будинку по вул. Білоруська, 24, і прилеглих до нього територій, укладених між Держфінмоніторингом і ДП „ЕМУ”, а також **актів приймання-передачі послуг**, складених на виконання умов цих договорів, встановлено, що ці первинні документи не містять передбаченої частиною другою статті 9 Закону № 996 детальної інформації щодо обсягу наданих послуг.

У 2020–2022 роках між Держфінмоніторингом і ДП „ЕМУ” укладено 8 договорів²¹, предметом яких було надання різних послуг, пов’язаних з діловою сферою, – за кодом CPV за ДК 021:2015-79990000-0 (послуги з утримання, експлуатаційно-господарського, комунального обслуговування будинку по вул. Білоруській, 24, і прилеглих до нього територій), а також зобов’язання Держфінмоніторингу прийняти і оплатити ці послуги.

Зазначені договори уклалися за результатами проведення переговорних процедур закупівель, які застосовувались у зв’язку з відсутністю конкуренції з технічних причин (пункт 2 частини другої статті 40 Закону № 922).

Довідково. Для підтвердження підстав для застосування переговорної процедури закупівлі до аудиту надано експертний висновок державного науково-дослідного та проектно-вишукувального інституту „НДІпроектреконструкція” від 19.12.2011 № 765/02, у якому зазначено, що крім ДП „ЕМУ”, в адміністративному будинку на вул. Білоруській, 24, розташовано Держфінмоніторинг і державний навчальний заклад післядипломної освіти „Навчально-методичний центр”; системи забезпечення функціонування адмінбудинку є його складовими частинами, тому технічно неможливо ту чи іншу інженерну систему, яка функціонує на весь будинок, обслуговувати окремо різними організаціями; зміна виконавця надання послуг призведе до негативних наслідків процесу забезпечення функціонування адмінбудинку та додаткових витрат Державного бюджету України.

У додатках до договорів встановлено перелік і періодичність виконання послуг, а також розрахунок їх вартості. Положеннями договорів про надання таких послуг визначено умови щодо порядку здійснення оплати і надання послуг: **оплата послуг може здійснюватися замовником двічі на місяць за фактично надані послуги на підставі актів приймання-передачі наданих послуг; щомісячна вартість фактично наданих послуг може бути меншою від планової місячної вартості послуг, визначеної у додатку до цього договору; в актах приймання-передачі наданих послуг зазначається, зокрема, обсяг виконання послуг.**

Отже, умовами договорів щодо надання послуг з утримання, експлуатаційно-господарського, комунального обслуговування будинку по вул. Білоруська, 24, і прилеглих до нього територій не визначено фіксованої вартості послуг на місяць.

Загалом за надані послуги за цими договорами Службою сплачено на користь ДП „ЕМУ” 13 614,0 тис. гривень.

Аудит засвідчив, що **акти приймання-передачі послуг, які протягом 2020–2022 років склалися на виконання зазначених договорів та є ідентичними за формою складання, містять лише предмет договору, середньомісячну вартість, кількість відпрацьованих годин і кількість робочих днів, при цьому зміст наданих послуг та їх обсяг в актах не відображались, що унеможлиблює підтвердження фактичних обсягів надання послуг і створює ризики неекономного використання коштів.**

²¹ Від 25.06.2019 № 12, від 27.01.2020 № 5, від 01.07.2020 № 19, від 23.09.2020 № 25, від 13.01.2021 № 1, від 23.03.2021 № 13, від 10.01.2022 № 1 і від 29.06.2022 № 14.

Зазначене є порушенням вимог частини другої статті 9 Закону № 996, відповідно до якої первинні документи повинні містити обов'язкові реквізити, зокрема зміст і обсяг господарської операції.

Довідково. Про такі недоліки також зазначалося в аудиторському звіті головного спеціаліста з питань проведення внутрішнього аудиту Держфінмоніторингу від 04.08.2021 № 2 „Оцінка ефективності планування і виконання бюджетної програми „Керівництво та управління у сфері фінансового моніторингу” за 2020 рік”, за результатами якого, зокрема, Управлінню контролю та адміністративно-господарської роботи рекомендовано під час проведення процедури закупівлі послуг з утримання, експлуатаційно-господарського, комунального обслуговування будинку за адресою: м. Київ, вул. Білоруська, 24, і прилеглих до нього територій передбачити в запрошенні на переговори вимоги щодо деталізації вартості та структури послуг, що є предметом закупівлі.

Слід зазначити, що в додатках до договорів з ДП „ЕМУ” „Про надання послуг з утримання, експлуатаційно-господарського, комунального обслуговування будинку по вул. Білоруська, 24, і прилеглих до нього територій” визначено послуги, передбачені умовами іншого договору між Держфінмоніторингом та ДП „ЕМУ” – ”Про відшкодування вартості послуг технічного обслуговування систем, що забезпечують функціонування будинку по вул. Білоруська, 24, обслуговування телекомунікаційних мереж та вивезення твердих побутових відходів” від 17.01.2018 № 2, що діяв протягом 2020–2022 років. Зокрема, перелік послуг, визначених умовами цих договорів, містить технічне обслуговування дизельелектростанції.

Довідково. Встановлено, що протягом періоду аудиту Держфінмоніторингом використовувалась одна дизельелектростанція.

Додатками до договорів „Про надання послуг з утримання, експлуатаційно-господарського, комунального обслуговування будинку по вул. Білоруська, 24, і прилеглих до нього територій” визначено послуги з ведення обліку споживання теплової енергії, води, ведення журналу обліку споживання електричної енергії (періодичність виконання – щодня), забезпечення укладання договорів на теплопостачання, водопостачання та водовідведення, електропостачання (постійно).

Водночас укладання договорів щодо закупівлі послуг з теплопостачання, водопостачання та водовідведення, електропостачання та ведення обліку споживання комунальних послуг є безпосередньою діяльністю державного підприємства, якому відповідно до договорів про відшкодування вартості фактичного споживання наданих послуг теплопостачання, водопостачання і водовідведення та електропостачання від 17.01.2018 № 1 Держфінмоніторингом відшкодовувалась вартість комунальних послуг.

Щодо укладання і супроводження договорів, то такими функціями наділено структурні підрозділи Служби, зокрема Юридичне управління.

Довідково. Підпунктом 11 пункту 1 розділу II Положення про Юридичне управління встановлено: управління відповідно до покладених на нього завдань організовує роботу, пов'язану з укладенням договорів (контрактів), бере участь у їх підготовці та здійсненні заходів, спрямованих на виконання договірних зобов'язань, забезпеченні захисту майнових прав і законних інтересів Держфінмоніторингу, а також погоджує (візує) проекти договорів за наявності погодження (візи) керівників заінтересованих самостійних структурних підрозділів.

Отже, укладені з ДП „ЕМУ” договори містять дублювання послуг і необґрунтовані послуги, які придбавалися Службою за договорами з обслуговування адміністративної будівлі, що створює ризики непродуктивного використання бюджетних коштів.

Довідково. ДП „ЕМУ” є державним комерційним підприємством, основна мета створення якого – експлуатація адміністративного будинку та прилеглої до нього території, наданих підприємству Держфінмониторингом, здійснення господарської діяльності для організації належного використання державного майна та отримання прибутку. Підприємство належить до сфери управління Держфінмониторингу. Статутний капітал ДП „ЕМУ” становить 140,1 тис. гривень.

Відповідно до звітів про виконання фінансового плану ДП „ЕМУ” за 2020–2021 роки підприємством отримано дохід у сумі 13 435,6 тис. грн, у тому числі чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – 12 580,9 тис. грн, з яких 99,2 відс. становило комплексне обслуговування об’єктів (КВЕД 81.10) – 12 479,4 тис. грн, решта 158,9 тис. грн – послуги наземного пасажирського транспорту (КВЕД 49.39).

Витрати ДП „ЕМУ” протягом 2020–2021 років становили 13 431,4 тис. грн, з них на оплату праці – 6 317,0 тис. гривень. Чистий фінансовий результат – 4,2 тис. гривень.

За даними звіту про заборгованість за бюджетними коштами (форма № 7д) на 1 січня 2023 року за КПКВК 3509010 за загальним фондом обліковується кредиторська заборгованість на загальну суму 45,0 тис. грн (графа 9), яка виникла внаслідок несплати коштів за придбане у ТОВ „Тінос-Д” у листопаді 2022 року комп’ютерне обладнання та станом на 01.01.2023 є простроченою. Водночас у звіті про заборгованість за бюджетними коштами на 1 січня 2023 року цю заборгованість не відображено в графі 10 як прострочену, що є недотриманням вимог пункту 3 розділу III Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов’язкового державного соціального і пенсійного страхування, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.01.2012 № 44²².

Довідково. Листом № 1131 Держфінмониторинг повідомив про усунення зазначеного порушення у Звіті про заборгованість за бюджетні кошти (форма № 7д) за січень 2023 року.

Таким чином, через те, що акти приймання-передачі послуг не містять обов’язкових реквізитів, визначених частиною другою статті 9 Закону № 996, а саме змісту та обсягу господарської операції, унеможливлено здійснення Рахунковою палатою детального аналізу в частині розкриття змісту наданих послуг та, відповідно, підтвердження витрат у сумі 13 614,0 тис. грн, що створює ризики неекономного використання коштів.

У бюджетній звітності Держфінмониторингу за 2022 рік не відображено кредиторської заборгованості як простроченої.

3.5. Оцінка стану використання коштів державного бюджету на матеріально-технічне забезпечення і розвиток інформатизації

Держфінмониторингом на забезпечення функціонування та розвиток Єдиної інформаційної системи, інших інформаційно-обчислювальних систем

²² Зареєстрованим у Мін’юсті 09.02.2012 № 196/20509.

(придбання обладнання, програмних продуктів та побудову системи захисту від несанкціонованого втручання) протягом 2020–2022 років за загальним фондом за КПКВК 3509010 спрямовано 30 810,5 тис. грн (2020 рік – 1 870,6 тис. грн; 2021 рік – 27 268,5 тис. грн; 2022 рік – 1 671,4 тис. гривень).

Аналіз забезпечення комп'ютерною технікою засвідчив, що за граничної чисельності працівників Держфінмоніторингу 237 осіб обліковувалось 813 комп'ютерів, з яких сучасних – 548 од. (67,4 відс.), застарілого типу – 265 од. (32,6 відсотка).

Довідково. За поясненням Держфінмоніторингу, обробка інформації з обмеженим доступом потребує підключення комп'ютерної техніки до різних мереж, сертифікованих для такої інформації, що вимагає двох і більше комп'ютерів для одного фахівця.

Протягом 2020–2022 років Держфінмоніторинг отримав безоплатно комп'ютерну техніку загалом на 808,2 тис. грн: у межах Проєкту „ДІА-ЄС” – 13 персональних комп'ютерів OptiPlex 3070 SFF ВТХ на 264,9 тис. грн; за проєктом Координатора проєктів ОБСЄ в Україні № 3200467 „Допомога Україні у посиленні спроможності системи фінансового моніторингу виявляти ризики відмивання коштів на фінансування тероризму” – 10 ноутбуків на 360,0 тис. грн; у межах виконання проєкту міжнародної технічної допомоги „Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні” від Міністерства закордонних справ Данії – 5 ноутбуків Dell Latitude 3520 загалом на 183,2 тис. гривень.

Крім того, за рахунок коштів загального фонду державного бюджету у 2021 році придбано 136 од. комп'ютерної техніки загальною вартістю 3 175,9 тис. гривень.

Згідно з даними реєстрів бухгалтерського обліку, станом на 31.12.2022 на субрахунку 1116 „Необоротні нематеріальні активи спеціального призначення” обліковувалися чотири необоротні активи (ЄІС ФМ (програмне забезпечення), ЄІС ФМ (розробка), захищена мультисервісна автоматизована корпоративна система Держфінмоніторингу ФІННЕТ, захищена мультисервісна автоматизована корпоративна система Держфінмоніторингу ФІННЕТ (програмне забезпечення)) загальною балансовою вартістю 8 125,8 тис. гривень.

У травні 2020 року у зв'язку із завершенням модернізації КСЗІ Єдиної інформаційної системи ці необоротні активи Наказом № 57 виведено з промислової експлуатації.

Сума нарахованого зносу (накопиченої амортизації) на виведені з експлуатації необоротні активи становила 3 626,7 тис. грн (2020 рік – 818,9 тис. грн, 2021 рік – 1 403,9 тис. грн, 2022 рік – 1 403,9 тис. гривень).

За поясненням Держфінмоніторингу, після завершення дослідної експлуатації КСЗІ Єдиної інформаційної системи подальша обробка з 09.10.2018 інформації фінансового моніторингу, що отримувалась Службою, здійснювалась АПК ІСФМ. При цьому основні віртуальні сервери ЄІС ФМ і ФІННЕТ, що містили програмне забезпечення, яке використовувалось для обробки інформації з обмеженим доступом, розміщувались в окремо виділеному сегменті, що не входить до ІСФМ, з метою використання його в разі необхідності для забезпечення гарантованого відновлення раніше

отриманих первинних електронних документів, зберігання та захист яких вимагається законами №№ 1702 і 361.

Довідково. Відповідно до частини четвертої статті 18 Закону № 1702 і частини четвертої статті 25 Закону № 361 спеціально уповноважений орган забезпечує зберігання інформації, матеріалів, документів, отриманих або створених у межах виконання цього Закону, не менш як п'ять років після отримання інформації про фінансову операцію, відмови від здійснення фінансової операції або прийняття правоохоронними органами або судами рішень у справах, під час розгляду яких використовувалися узагальнені матеріали.

Відповідно до завдань, визначених Законом № 361, Положенням про Єдину державну інформаційну систему у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14.05.2015 № 299²³, та Положенням про єдину державну інформаційну систему у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 627²⁴, Держфінмоніторинг організовує та здійснює передбачені законодавством заходи, спрямовані на забезпечення функціонування та розвиток єдиної інформаційної системи²⁵, державних систем електронного урядування та міжнародних інформаційних систем підрозділів фінансових розвідок, а також на забезпечення захисту інформації, кібербезпеки, кіберзахисту та безпеки інформаційних технологій в цих системах.

Довідково. Держфінмоніторингом протягом 2017–2018 років здійснено модернізацію АПК ІСФМ, згідно з якою технології обробки інформації відповідають вимогам захисту інформації. У 2018 році проведено дослідну експлуатацію КСЗІ ІСФМ (акт завершення дослідної експлуатації комплексної системи захисту інформації Єдиної державної інформаційної системи від 09.10.2018) та державну експертизу КСЗІ ІСФМ, складено експертний висновок, що є додатком до атестата відповідності від 27.06.2019 № 19518. Після отримання атестата відповідності наказом Держфінмоніторингу від 24.07.2019 № 86 ІСФМ у частині обробки інформації з обмеженим доступом введено в постійну експлуатацію.

²³ „Деякі питання Єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (визнана такою, що втратила чинність з 24.07.2020).

²⁴ „Деякі питання єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”.

²⁵ Єдина інформаційна система – інформаційна система, яка шляхом об'єднання організаційних та інженерно-технічних заходів, технічних і програмних засобів забезпечує збирання та обробку інформації та відомостей державних електронних інформаційних ресурсів, необхідних для проведення Держфінмоніторингом комплексного аналізу інформації та відомостей про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації та відомостей, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення (пункт 2 Положення).

До складу ІСФМ згідно з пунктом 1 розділу VII Положення про інформаційні та інформаційно-комунікаційні системи Державної служби фінансового моніторингу України, затвердженого наказом Держфінмоніторингу від 30.06.2022 № 44, входять інформаційно-комунікаційні системи (захищений аналітичний сегмент (ЗАС); захищений сегмент обробки корпоративної інформації (ЗКС); сегмент обробки інформації, що становить таємницю фінансового моніторингу (СФМ); сегмент Інтернет-доступу (СІД); вузол безпечного обміну (ВБО); інформаційно-комунікаційна система „Е-кабінет системи фінансового моніторингу” (ЕК СФМ)), а також інформаційні системи (корпоративна система електронного документообігу (КСЕДО-Е), підсистема зовнішнього вебсайту ІСФМ у складі сегмента інтернет-доступу (ВЕБСАЙТ), підсистема кадрового та бухгалтерського обліку у складі ЗКС (ФБО)).

За результатами державних експертиз КСЗІ наказами Держфінмоніторингу від 24.07.2019 № 86, від 25.05.2020 № 57 „Про експлуатацію інформаційно-телекомунікаційних систем Держфінмоніторингу”, від 24.12.2021 № 152 „Про введення в промислову експлуатацію ІТС „ЕК СФМ” і від 25.01.2023 № 8 „Про експлуатацію інформаційно-комунікаційних систем в Державній службі фінансового моніторингу України” введено у промислову експлуатацію такі інформаційні системи: КСЗІ Єдиної інформаційної системи, модернізовану КСЗІ ІСФМ, Інформаційно-телекомунікаційну систему „Електронний кабінет системи фінансового моніторингу” та її КСЗІ у складі вузла ІСФМ, КСЗІ Абонентського пункту спеціальної інформаційно-телекомунікаційної системи органів виконавчої влади Національної системи конфіденційного зв'язку в Державній службі фінансового моніторингу України.

Довідково. Згідно зі статтею 1 Закону України від 05.07.1994 № 80/94-ВР інформаційна (автоматизована) система – організаційно-технічна система, в якій реалізується технологія обробки інформації з використанням технічних і програмних засобів.

Під час побудови інформаційних систем кошти, використані на придбання програмного забезпечення, його модернізацію та поліпшення, не капіталізувалися, а визнавалися витратами періоду, в якому їх понесено. Зазначене програмне забезпечення не відображено в регістрах бухгалтерського обліку.

За поясненням Держфінмоніторингу, програмні засоби не відображено в регістрах бухгалтерського обліку, оскільки вони складаються із системного та прикладного програмного забезпечення, що використовується за ліцензією кінцевого користувача без передавання виключних майнових прав інтелектуальної власності, а також програмного коду з налаштування (супроводження, удосконалення) пропрієтарного прикладного програмного забезпечення для реалізації технологій з обробки інформації, який не є об'єктом авторського або суміжного з ним права.

Встановлено, що витрати на супроводження, оновлення, модернізацію ІСФМ протягом періоду, що досліджувався, здійснювалися за КЕКВ 2210 (2,2 тис. грн), КЕКВ 2240 (12 268,3 тис. грн) і відносились до складу витрат

поточного періоду. Крім того, придбано комп'ютерну техніку й інше обладнання за рахунок коштів за КЕКВ 3110 загалом на суму 18 540,0 тис. грн, яке віднесено до складу основних засобів Служби.

Протягом 2020–2022 років 58,6 відс. (18 051,7 тис. грн) коштів, спрямованих на заходи з інформатизації, перераховано ТОВ „Нетвейв”: за договором від 15.09.2020 № NW-P20201009-02/YS – за отриману програмну продукцію оновлення ПЗ для антивірусного захисту серверів та для захисту інформації обладнання кінцевих користувачів (948,8 тис. грн за КЕКВ 2240); за договором від 26.11.2020 № NW4574.YS.ODO-P01 – за отримані сервісні пакети підтримки обладнання систем управління мережами Cisco та програмну продукцію оновлення мережевого ПЗ Cisco (597,4 тис. грн за КЕКВ 2240); за договором від 06.10.2021 № 42 – комп'ютерне обладнання, серверне, мережеве обладнання, програмне забезпечення до нього та послуги з їх впровадження (загалом на 16 505,5 тис. грн, у тому числі 14 882,7 тис. грн за КЕКВ 3110 та 1 622,8 тис. грн за КЕКВ 2240).

У 2021 році значні обсяги коштів перераховувались **ТОВ „РДТЕХ”** – 2 292,3 тис. грн (за КЕКВ 2240) за договором від 15.09.2021 № 34 за програмну продукцію СКБД Oracle Database Standard Edition2 на модернізацію ІСФМ, а також **ТОВ „Аналітїксофтлаб”** – 3 149,0 тис. грн (за КЕКВ 2240) за Договором № 46 за програмну продукцію для супроводження та удосконалення функціонального ПЗ ІСФМ.

Аудит засвідчив, що у 2020–2022 роках на супроводження **Інформаційно-комунікаційної системи „Е-кабінет системи фінансового моніторингу” та ІС: Корпоративна система електронного документообігу (КСЕДО-Е)**, що входять до складу ІСФМ, Держфінмоніторингом перераховано ТОВ „Докпроф Консалтинг” 1 666,7 тис. грн за договорами від 14.12.2020 № 37 і від 16.08.2021 № 27 за супроводження ліцензійного програмного забезпечення корпоративної системи електронного документообігу КСЕДО-Е, послуги з оновлення корпоративної системи електронного документообігу КСЕДО-Е та ТОВ „Програміка” – 1 306,0 тис. грн за договором від 19.12.2022 № 32 за послуги, пов'язані із супроводженням системи збору та обробки інформації ІТС „Е-Кабінет СФМ”.

Встановлено, що під час придбання у ТОВ „Аналітїксофтлаб” у **2021 році** відповідно до Договору № 46 послуг із супроводження та удосконалення функціонального програмного забезпечення ІСФМ, якими згідно з підпунктом 1.2 Договору № 46 є надання програмної продукції змін, оновлень, додатків, доповнення та/або розширень функціоналу комп'ютерних програм, Держфінмоніторингу не передано виключних майнових прав інтелектуальної власності на придбану програмну продукцію (згідно з підпунктом 1.4 договору створення виконавцем та передання замовникові виключних майнових прав інтелектуальної власності за цим договором не передбачено).

На підставі умов Договору № 46 Держфінмоніторингом за отриману програмну продукцію перераховано ТОВ „Аналітїксофтлаб” 3 149,0 тис. грн

без ПДВ з посиланням на пункт 26¹ підрозділу 2 розділу XX Перехідних положень Податкового кодексу України від 02.12.2010 № 2755-VI.

Водночас відповідно до Узагальнюючої податкової консультації щодо особливостей оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання програмної продукції, наданої з метою забезпечення однакового підходу до практичного застосування норм податкового законодавства, затвердженої наказом Міністерства доходів і зборів України від 07.10.2013 № 536, звільненню від оподаткування підлягають операції з постачання програмної продукції, під час яких відбувається перехід права власності на програмну продукцію від постачальника до покупця.

Оскільки переходу права власності на цю програмну продукцію, придбану в ТОВ „Аналітисофтлаб”, не відбулось, наявні ознаки необґрунтованого застосування товариством податкової пільги з ПДВ у сумі 524,8 тис. гривень²⁶.

Отже, інформаційно-телекомунікаційні системи, які входять до складу ІСФМ та на які побудовано КСЗІ, не обліковуються в реєстрах бухгалтерського обліку через відсутність у Держфінмоніторингу на них права власності. Як наслідок, витрати на супроводження, оновлення і модернізацію цих систем не капіталізувались, а відносились до витрат періоду, в якому їх понесено.

Крім того, оскільки Держфінмоніторингу не передано права власності на програмну продукцію, яка є результатом наданих ТОВ „Аналітисофтлаб” послуг на супроводження та удосконалення функціонального програмного забезпечення ІСФМ, наявні ознаки необґрунтованого застосування пільги з ПДВ на суму 524,8 тис. гривень.

3.6. Стан дотримання Державною службою фінансового моніторингу України законодавства у сфері публічних закупівель

Правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави протягом 2020–2022 років визначалися Законом № 922.

Встановлено, що протягом періоду, що досліджувався, Держфінмоніторинг здійснив 116 публічних закупівель на загальну суму 54 120,0 тис. гривень.

Зокрема, 66 закупівель на суму 52 974,1 тис. грн здійснено із використанням ІТС „Prozorro” та 50 закупівель на суму 1 145,9 тис. грн – без використання зазначеної системи шляхом оприлюднення звітів про договір про закупівлю.

Аналіз засвідчив: в окремих процедурах закупівель, які проводилися Службою, у діях деяких учасників наявні ознаки антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів тендерів, що,

²⁶ Розрахунок: 3 149,0 тис. грн (перераховано ТОВ „Аналітисофтлаб” за програмну продукцію за Договором № 46) x 16,667 відс. (відсоткова ставка ПДВ вартості програмної продукції) = 524,8 тис. гривень.

відповідно, створює ризики придбання товарів і послуг за штучно завищеними цінами.

Так, встановлено, що у трьох процедурах закупівлі послуг з охорони адміністративної будівлі Держфінмоніторингу у 2020–2022 роках участь у торгах брали учасники, які в минулих періодах мали однакові адреси розташування, однакових бенефіціарів та керівників або ознаки пов'язаності між собою через інших юридичних чи фізичних осіб, а також ці учасники здійснювали завантаження тендерних пропозицій до електронної системи закупівель в однаковому вигляді та в одному проміжку часу.

Так, у відкритих торгах закупівлі послуг за предметом „Охоронні послуги – за кодом CPV за ДК 021:2015 – 79710000-4 (фізична охорона адміністративної будівлі Держфінмоніторингу по вул. Білоруській, 24, і прилеглої до неї території, окремих приміщень та матеріальних цінностей в цій будівлі)” (ідентифікатор UA-2019-12-23-003884-b) брали участь три учасники: ПП „Регіональна охоронна конфедерація”, ТОВ „Антитерор секьюриті груп–ІІ” і ТОВ „Ірбіс 2001”.

За результатами електронного аукціону цінову пропозицію ПП „Регіональна охоронна конфедерація” у сумі 421,6 тис. грн визнано найбільш економічно вигідною. Однак зазначений учасник відмовився від підписання договору за результатами процедури закупівлі (лист від 10.01.2020 № 223/1), тому його тендерну пропозицію було відхилено.

Тендерну пропозицію ТОВ „Антитерор секьюриті груп–ІІ” (425,9 тис. грн) також відхилено у зв'язку з наявністю підстави, передбаченої пунктом 9 частини першої статті 17 Закону № 922 (ЄДР не містить інформації, передбаченої пунктом 9 частини другої статті 9 Закону України „Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань” (крім нерезидентів)).

Зважаючи на відхилення тендерних пропозицій цих учасників, тендерним комітетом проаналізовано наступну за ціною пропозицію ТОВ „Ірбіс 2001” (481,9 тис. грн) і вирішено визнати цього учасника переможцем відкритих торгів.

Водночас на підставі документів, наданих учасниками торгів у складі тендерних пропозицій, встановлено, що згідно з протоколом загальних зборів учасників ТОВ „Ірбіс 2001” від 28.02.2017 № 21 Дроздова Олена Іванівна до 28.02.2017 володіла часткою в розмірі 100 відс. статутного капіталу ТОВ „Ірбіс 2001”, адреса її реєстрації та проживання: 02088, м. Київ, вул. Дяченка, 20-в, кв. 66.

При цьому зазначена адреса повністю відповідає юридичній і фактичній адресі іншого учасника цієї закупівлі – ПП „Регіональна охоронна конфедерація”.

Крім того, документи тендерних пропозицій учасників ТОВ „Ірбіс 2001” і ПП „Регіональна охоронна конфедерація” мають однаковий спосіб завантаження до електронної системи закупівель: обидва учасники прикріпили тендерні пропозиції одним файлом (файл „Тендерна пропозиція.pdf” завантажено ПП „Регіональна охоронна конфедерація” та файл „Пропозиція.pdf” – ТОВ „Ірбіс 2001”). Тендерні пропозиції зазначених

учасників подано в одному проміжку часу, зокрема, тендерну пропозицію ТОВ „Ірбіс 2001” завантажено 03.01.2020 о 18:40, а ПП „Регіональна охоронна конфедерація” – 03.01.2020 о 19:08.

За результатами відкритих торгів між Держфінмоніторингом і ТОВ „Ірбіс 2001” укладено договір від 27.01.2020 № 2, відповідно до якого вартість послуг становила 481,9 тис. гривень.

Надалі додатковими угодами від 31.12.2020 № 1 і від 29.01.2021 № 2 до цього договору внесено зміни в частині продовження строку його дії до 28.02.2021, а також збільшено загальну суму договору на 93,8 тис. гривень. Зміни до договору від 27.01.2020 № 2 внесено на підставі пункту 8 частини п'ятої та частини шостої статті 41 Закону № 922, якими передбачено, що дію договору про закупівлю може бути продовжено на строк, достатній для проведення процедури закупівлі/спрощеної закупівлі на початку наступного року в обсязі, що не перевищує 20 відсотків суми, визначеної в початковому договорі про закупівлю, укладеному в попередньому році, якщо видатки на досягнення цієї цілі затверджено в установленому порядку.

Аудит також засвідчив, що у **відкритих торгах закупівлі послуг за предметом „Охоронні послуги – за кодом CPV за ДК 021:2015 – 79710000-4 (фізична охорона адміністративної будівлі Держфінмоніторингу по вул. Білоруській, 24, і прилеглої до неї території, окремих приміщень та матеріальних цінностей в цій будівлі у лютому–грудні 2021р.)” (ідентифікатор UA-2020-12-31-003370-с)** брали участь п'ять учасників: ТОВ „КСБ „Витязь”, ТОВ „Холдинг „Група компаній „Атлант-ГШР”, ПП „Конгрес-охорона”, ТОВ „Ірбіс 2001” і ТОВ „Приватна служба охорони”.

Переможцем торгів обрано ТОВ „Холдинг „Група компаній „Атлант-ГШР” з остаточною ціною пропозицією 441,3 тис. гривень.

За результатами аналізу документів, що надавалися учасниками в складі тендерних пропозицій, інформації із системи аналітики відкритих даних Clarity Project та аналітичної онлайн-системи YouControl встановлено.

Згідно з протоколом загальних зборів учасників ТОВ „Ірбіс 2001” від 28.02.2017 № 21 Дроздова Олена Іванівна до 28.02.2017 володіла часткою в розмірі 100 відс. статутного капіталу ТОВ „Ірбіс 2001”, адреса її реєстрації та проживання: 02088, м. Київ, вул. Дяченка, 20-в, кв. 66.

У рішенні Антимонопольного комітету України „Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафу” від 12.04.2016 № 198-р зазначається: ПП „Конгрес-охорона” брало участь у закупівлі послуг із забезпечення цілодобової охорони об'єктів та територій відокремлених підрозділів пасажирської служби, що проводилася Державним територіально-галузевим об'єднанням „Південно-Західна залізниця” (оголошення № 151935, оприлюднене на вебпорталі уповноваженого органу, бюлетень від 23.06.2015 № 278 (23.06.2015)), адреса підприємства: вул. Дяченка, 20-В, кв. 66, м. Київ.

Крім того, відповідно до даних системи аналітики відкритих даних Clarity Project станом на 13.11.2018 керівником, засновником і бенефіціаром ПП „Конгрес-охорона” був Дроздов Ігор Олександрович, адреса реєстрації:

м. Київ, Дарницький район, вул. Дяченка, буд. 20-в, кв. 66 (згідно з даними ЄДР станом на 23.07.2020).

Також, за даними системи аналітики відкритих даних Clarity Project, Дроздов Ігор Олександрович станом на 09.05.2020 був керівником, засновником і бенефіціаром іншого учасника цієї закупівлі – ТОВ „Приватна служба охорони” та під час участі цього товариства в інших торгах зазначався як контактна особа ТОВ „Приватна служба охорони” (станом на 11.11.2022).

Крім того, встановлено, що документи тендерних пропозицій учасників ТОВ „Ірбіс 2001”, ПП „Конгрес-охорона” і ТОВ „Приватна служба охорони” мають однаковий спосіб завантаження до електронної системи закупівель: основну частину документів пропозицій учасників прикріплено одним файлом з долученням окремих файлів з довідками від органів Державної податкової служби України та Міністерства внутрішніх справ України. Тендерні пропозиції цих учасників також подано в одному проміжку часу, зокрема, тендерну пропозицію ТОВ „Ірбіс 2001” завантажено 15.01.2021 о 10:45, ПП „Конгрес-охорона” – 15.01.2021 о 12:32, а ТОВ „Приватна служба охорони” – 15.01.2021 о 14:27.

За результатами відкритих торгів між ТОВ „Холдинг „Група компаній „Атлант-ГШР” і Держфінмоніторингом укладено договір від 19.04.2021 № 15 про надання послуг з охорони адміністративної будівлі Держфінмоніторингу на суму 406,9 тис. грн (з урахуванням додаткових угод щодо продовження строку дії договору та збільшення загальної суми договору на підставі пункту 8 частини п'ятої та частини шостої статті 41 Закону № 922).

У відкритих торгах закупівлі послуг за предметом „Охоронні послуги – за кодом CPV за ДК 021:2015 – 79710000-4 (фізична охорона адміністративної будівлі Держфінмоніторингу по вул. Білоруській, 24, і прилеглої до неї території, окремих приміщень та матеріальних цінностей в цій будівлі у лютому частково – грудні 2022 р.)” (ідентифікатор UA-2022-01-21-014186-b) брали участь 10 учасників: ТОВ „Група охоронних компаній „Конгрес”, ПП „Консалт СВ”, ТОВ „Холдинг „Група компаній „Атлант-ГШР”, ТОВ „А1 Охорона”, ПП „Славія”, ТОВ „Грізлі-оборона”, ТОВ „Ірбіс 2001”, ТОВ „Легал Форс” РІ Груп”, ТОВ „Безпека С” і фізична особа-підприємець Ясменко Олександр Миколайович.

За результатами аукціону переможцем торгів оголошено ТОВ „Група охоронних компаній „Конгрес” з остаточною ціною пропозицією 354,0 тис. гривень.

Згідно з аналізом документів, що надавалися учасниками в складі тендерних пропозицій, та інформацією із системи аналітики відкритих даних Clarity Project і аналітичної онлайн-системи YouControl встановлено.

Відповідно до протоколу загальних зборів учасників ТОВ „Ірбіс 2001” від 28.02.2017 № 21 Дроздова Олена Іванівна до 28.02.2017 володіла часткою в розмірі 100 відс. статутного капіталу ТОВ „Ірбіс 2001”, адреса її реєстрації та проживання: 02088, м. Київ, вул. Дяченка, 20-в., кв. 66.

За даними ЄДР, станом на 23.07.2020 керівником, засновником і бенефіціаром ПП „Група охоронних компаній „Конгрес” був Дроздов Ігор

Олександрович, адреса реєстрації: м. Київ, Дарницький район, вул. Дяченка, буд. 20-в, кв. 6б.

Крім того, встановлено, що станом на 21.09.2017 Дроздова Олена Іванівна була керівником, засновником і бенефіціаром ТОВ „Донбас-безпека”, адреса якого: 02099, м. Київ, вул. Ялтинська, буд. 5-Б, кімната 12. При цьому ПП „Славія”, яке є іншим учасником зазначеної процедури закупівлі, також розміщено в цьому будинку.

Аудит засвідчив, що документи тендерних пропозицій учасників ТОВ „Ірбіс 2001” і ПП „Група охоронних компаній „Конгрес” мають однаковий спосіб завантаження до електронної системи закупівель: основну частину документів пропозицій учасників прикріплено одним файлом з долученням окремих файлів з інформацією про відсутність підстав, визначених у статті 17 Закону № 922. Крім того, тендерні пропозиції зазначених учасників подано в одному проміжку часу, зокрема, тендерну пропозицію ПП „Група охоронних компаній „Конгрес” завантажено 04.02.2022 о 12:23, а ТОВ „Ірбіс 2001” – 04.02.2022 о 12:43.

Встановлено також зв'язки між іншими учасниками процедури закупівлі – ТОВ „А1 Охорона” та ПП „Консалт СВ”.

За інформацією із системи аналітики відкритих даних, Clarity Project ТОВ „А1 Охорона” до 29.03.2021 було засновником ТОВ „А1 Груп”, бенефіціар ТОВ „А1 Охорона” Пишний Анатолій Петрович станом на 03.06.2019 був бенефіціаром ТОВ „А1 Груп”.

ТОВ „А1 ГРУП” і ПП „Атлант” є співзасновниками організації роботодавців „Київська міська організація роботодавців-підприємців у галузі безпеки”. При цьому адреса ПП „Атлант” (04214, м. Київ, вул. Північна, буд. 6, літера А 1, офіс 1) така сама, як ПП „Консалт СВ” до 23.10.2018.

За результатами проведення відкритих торгів між ТОВ „Група охоронних компаній „Конгрес” і Держфінмоніторингом укладено договір від 22.02.2022 № 8 про надання послуг з охорони адміністративної будівлі Держфінмоніторингу на загальну суму 19,3 тис. грн (з урахуванням додаткових угод щодо зменшення обсягів закупівлі у зв'язку з обставинами непереборної сили).

Крім того, аудитом встановлено ознаки антиконкурентних узгоджених дій учасників під час проведення в липні–вересні 2021 року процедури **відкритих торгів щодо закупівлі системи керування базами даних Oracle Database Standard Edition 2 (ідентифікатор UA-2021-07-09-003360-a)**, що здійснювалася через централізовану закупівельну організацію ДП „Українські спеціальні системи”, зокрема для участі в торгах надійшли пропозиції від двох учасників: ТОВ „РДТЕХ” та ТОВ „ОС КОНСАЛТІНГ”.

За результатами аукціону 02.09.2021 переможцем торгів оголошено ТОВ „РДТЕХ” з остаточною ціною пропозицією 2 292,3 тис. гривень.

Аналіз інформації із системи аналітики відкритих даних Clarity Project засвідчив: ТОВ „РДТЕХ” є засновником ТОВ „Бізнес-програмне забезпечення”, засновником і бенефіціаром якого станом на 29.07.2019 була Савченко Наталя Миколаївна.

Встановлено, що ця фізична особа є засновником іншого учасника закупівлі – ТОВ „ОС Консалтінг”.

За таких обставин учасники закупівлі мають ознаки пов'язаності між собою через третіх осіб (ТОВ „Бізнес-програмне забезпечення” та Савченко Наталю Миколаївну).

За результатами торгів між ТОВ „РДТЕХ” і Держфінмоніторингом укладено договір купівлі-продажу від 15.09.2021 № 34, предметом якого є постачання системи керування базами даних Oracle Database Standard Edition 2 на загальну суму 2 292,3 тис. гривень.

Довідково. Про пов'язаність зазначених суб'єктів господарської діяльності зазначається також у тексті ухвали Київського апеляційного суду від 10.11.2022²⁷ (справа № 761/20087/22).

Так, вказується, що „... ГСУ СБ України за процесуального керівництва Офісу Генерального прокурора здійснюється досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42021000000000647 від 25.03.2021 за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 28 ч. 5 ст. 191, ч. 3 ст. 28 ч. 3 ст. 212, ч. 3 ст. 28 ч. 2 ст. 330 КК України.

Досудовим розслідуванням у цьому кримінальному провадженні встановлено, що...зокрема, протягом 2016–2020 років за результатами проведених конкурсних торгів, розпорядниками державних коштів: АТ „Державний експортно-імпорتنний банк України”, АТ „Ощадбанк”, Національним Банком України, Міністерством фінансів України, Центральною виборчою комісією, Державною службою фінансового моніторингу України, Центром обслуговування підрозділів Національної поліції України та іншими, на підставі укладених договорів, перераховано на адресу підприємств ТОВ „РДТЕХ”, ТОВ „ОС Консалтінг”, ТОВ „БСС України” кошти на суму понад 500 млн. грн. за послуги з технічної підтримки та примірники програмного/апаратного забезпечення, правовласником яких є іноземні корпорації „Oracle Nederland B.V.” та „IBM”.

Суб'єкти господарської діяльності ТОВ „РДТЕХ”, ТОВ „ОС Консалтінг” та ТОВ „БСС України” є пов'язаними юридичними особами, а публічні закупівлі проводяться за штучно завищеними цінами, у яких, відповідно до існуючих домовленостей з невістановленими службовими особами державних замовників, завідомо визначеним переможцем виступає одна з вказаних юридичних осіб. ...”

Крім того, встановлено, що у **відкритих торгах закупівлі програмного продукту підтримки антивірусного програмного забезпечення (ідентифікатор UA-2020-08-06-003665-a)**, що проводились у серпні–вересні 2020 року, брали участь чотири учасники: ТОВ „Нетвейв”, ТОВ „Віннком Україна”, дочірнє підприємство „ЕС ЕНД ТІ Україна” і ТОВ „Інфосейф інноваційні технології”.

Переможцем торгів 28.08.2020 визнано ТОВ „Нетвейв” з остаточною ціною пропозицією 948,8 тис. гривень.

За результатами аналізу інформації із системи аналітики відкритих даних Clarity Project та аналітичної онлайн-системи YouControl встановлено, що юридична і фактична адреса учасника ТОВ „Нетвейв”: 04112, м. Київ, вул. Авіаконструктора Ігоря Сікорського, буд. 8. За вказаною адресою також розміщено консорціум „Науково-виробниче об'єднання „Укргідроенергобуд”, одним із засновників якого є ТОВ „ШДСУ”. Адреса ТОВ „ШДСУ” (03142, м. Київ, проспект Академіка Палладіна, буд. 44) збігається з адресою іншого учасника цієї закупівлі – дочірнього підприємства „ЕС ЕНД ТІ УКРАЇНА”.

²⁷ <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107592069>.

За результатами проведення відкритих торгів між ТОВ „Нетвейв” і Держфінмониторингом укладено договір від 15.09.2020 № NW-P20201009-02/YS про постачання програмного продукту підтримки антивірусного програмного забезпечення на загальну суму 948,8 тис. гривень.

Зазначені факти свідчать про наявність ознак вчинення вказаними учасниками торгів антиконкурентних узгоджених дій, визначених пунктом 4 частини другої статті 6 Закону № 2210, які відповідно до пункту 1 статті 50 цього Закону включено до переліку порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

За результатами проведення процедур закупівель, в яких брали участь ці учасники, Службою укладено договори щодо постачання товарів і надання послуг на загальну суму 4 243,0 тис. гривень.

Крім того, аудитом встановлено випадки неоприлюднення тендерним комітетом Держфінмониторингу інформації про закупівлі, а саме звітів про договір про закупівлю.

Слід зазначити, що відповідно до пункту 13 частини першої статті 10 Закону № 922 замовник самостійно та безоплатно через авторизовані електронні майданчики оприлюднює протягом трьох робочих днів з дня укладення договору про закупівлю в електронній системі закупівель²⁸ у порядку, встановленому уповноваженим органом та цим Законом, інформацію про закупівлю, а саме звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель.

Так, упродовж 2020–2021 років Держфінмониторинг без використання електронної системи закупівель здійснив закупівлі товарів і послуг, вартість кожної з яких не перевищувала 50 тис. грн, зокрема:

за договором від 21.04.2020 № 16, укладеним із ТОВ „Компанія ВАІТЕ”, – послуг з виготовлення річного звіту Держфінмониторингу на суму 12,0 тис. грн;

за договором від 15.06.2021 № 20, укладеним із Регіональним сервісним центром Головного сервісного центру Міністерства внутрішніх справ України в м. Києві, – послуг з реєстрації автомобіля на суму 0,5 тис. грн;

за договором від 06.07.2021 № МОМ-37471802, укладеним із ТОВ „Економічні програми”, – послуг з постачання програмної продукції у вигляді доступу до онлайн-сервісу „СОТА” на суму 1,0 тис. грн;

за договором від 15.12.2021 № 111.11.4.1-2, укладеним із Київською міською дирекцією АТ „Укрпошта”, – персоніфікованих поштових марок „Власна марка” на суму 2,9 тис. гривень.

Водночас за результатами зазначених закупівель в ІТС „Prozorro” не оприлюднено звітів про договір про закупівлю, що є порушенням вимог частини третьої статті 3 та пункту 13 частини першої статті 10 Закону № 922 і недотриманням принципу відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель, визначеного пунктом 3 частини першої статті 5 цього Закону.

²⁸ Згідно з пунктом 1 наказу Мінекономіки від 07.04.2020 № 648 „Про веб-портал Уповноваженого органу з питань закупівель” ІТС „Prozorro” (за адресою в мережі Інтернет: www.prozorro.gov.ua) визначено веб-порталом Уповноваженого органу з питань закупівель.

Довідково. Листом № 1131 Держфінмоніторинг повідомив про часткове усунення цього порушення, зокрема, в електронній системі закупівель оприлюднено три звіти про договір про закупівлі (за договорами від 21.04.2020 № 16, від 06.07.2021 № МОМ-37471802 і від 15.12.2021 № 111.11.4.1-2). При цьому звіт про договір про закупівлю за договором від 15.06.2021 № 20 не оприлюднено.

Таким чином, протягом 2020–2022 років Держфінмоніторингом під час здійснення публічних закупівель на загальну суму 16,4 тис. грн допущено випадки неоприлюднення інформації про закупівлі, що є порушенням вимог частини третьої статті 3 і пункту 13 частини першої статті 10 Закону № 922 і недотриманням принципу відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель, визначеного пунктом 3 частини першої статті 5 цього Закону.

Крім того, встановлено випадки, які свідчать про наявність ознак вчинення окремими учасниками торгів антиконкурентних узгоджених дій, які належать до порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

4. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПЛАНУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ВИДІЛЕНИХ НА ПЕРЕПІДГОТОВКУ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ У СФЕРІ БОРОТЬБИ З ЛЕГАЛІЗАЦІЄЮ (ВІДМИВАННЯМ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, І ФІНАНСУВАННЯМ ТЕРОРИЗМУ

4.1. Аналіз та оцінка стану планування видатків і напрямів використання бюджетних коштів за КПКВК 3509020 „Перепідготовка та підвищення кваліфікації у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму”

Законами України про державний бюджет України на 2020–2022 роки Держфінмоніторингу як відповідальному виконавцю за КПКВК 3509020 загалом на забезпечення бюджетної програми затверджено **бюджетні призначення в обсязі 22 285,1 тис. грн** (2020 рік – 6 704,4 тис. грн, 2021 рік – 7 294,4 тис. грн, 2022 рік – 8 286,3 тис. грн), з яких бюджетні призначення загального фонду становили 10 113,5 млн грн (45,4 відс.), спеціального – 12 171,6 млн грн (54,6 відсотка).

Видатки за КПКВК 3509020 за спеціальним фондом визначалися в бюджетному запиті та затверджувалися законами України про державний бюджет України на 2020–2022 роки.

За КПКВК 3509020 фінансується діяльність Академії з організації та забезпечення перепідготовки та підвищення кваліфікації у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансування тероризму.

Бюджетні запити за КПКВК 3509020 на 2020–2022 роки Держфінмоніторингом сформовано на підставі пропозицій щодо прогнозних обсягів видатків, наданих Академією.

Обґрунтовану Службою потребу в коштах загального фонду у 2020 і 2022 роках (3 087,0 і 3 649,2 тис. грн) враховано в повному обсязі. При цьому

Мінфіном граничні обсяги за видатками на 2020 рік за КПКВК 3509020 Держфінмоніторингу не доводились.

Доведений Мінфіном граничний обсяг за видатками загального фонду до проєкту Державного бюджету України за КПКВК 3509020 на 2021 рік (3 538,5 тис. грн) також повною мірою забезпечував потребу Служби, однак Законом № 1082 затверджено Держфінмоніторингу бюджетні призначення за КПКВК 3509020 за загальним фондом у сумі 3 377,3 тис. грн (на 161,2 тис. грн менше, ніж визначалося в бюджетному запиті). У зв'язку з цим у Служби виникла додаткова потреба в сумі 161,2 тис. грн (обраховану потребу Служби не враховано на 4,6 відсотка).

Відповідно до законів №№ 553 і 822 у 2020 році та Постанови № 401 у 2022 році видатки за КПКВК 3509020 за загальним фондом загалом зменшено до 2 794,8 і 3 284,3 тис. грн відповідно.

Довідково. Згідно із Законом № 553 бюджетні призначення за КПКВК 3509020 на 2020 рік за загальним фондом зменшено на 340,0 тис. грн (до 2 774,0 тис. гривень). Водночас Законом № 822 видатки за загальним фондом збільшено до 2 794,8 тис. грн (на 47,8 тис. гривень).

Постановою № 401 бюджетні призначення за КПКВК 3509020 на 2022 рік за загальним фондом зменшено на 364,9 тис. грн (до 3 284,3 тис. гривень).

Загалом на забезпечення бюджетної програми за КПКВК 3509020 спрямовано 23 863,2 тис. грн (2020 рік – 8 663,5 тис. грн, 2021 рік – 8 430,2 тис. грн, 2022 рік – 6 769,5 тис. грн), з яких асигнування загального фонду становили 9 233,0 млн грн (38,7 відс.), спеціального – 14 630,2 тис. грн (61,3 відсотка). Кошти за КПКВК 3509020 спрямовувалися Академією лише на поточні видатки.

Дані щодо використання Академією коштів за загальним і спеціальним фондами у 2020–2022 роках наведено в таблиці 4.

Таблиця 4

**Використання коштів за КПКВК 3509020
за загальним і спеціальним фондами у 2020–2022 роках**

тис. грн

Рік	Затверджено на рік (зі змінами)			Касові видатки			Відсоток виконання		
	заг. фонд	спец. фонд	разом	заг. фонд	спец. фонд	разом	заг. фонд	спец. фонд	разом
2020 рік	2 794,8	7 234,8	10 029,6	2 640,6	6 022,9	8 663,5	94,5	83,2	86,4
оплата праці і нарахування на неї	2 481,0	6 050,6	8 531,6	2 422,9	5 030,1	7 453,0	97,7	83,1	87,4
<i>питома вага, відс.</i>	88,8	83,6	85,1	91,8	83,5	86,0	–	–	–
2021 рік	3 377,3	5 345,7	8 723,0	3 332,7	5 097,5	8 430,2	98,7	95,4	96,6
оплата праці і нарахування на неї	3 062,6	3 975,3	7 037,9	3 062,6	3 900,8	6 963,4	100,0	98,1	98,9
<i>питома вага, відс.</i>	90,7	74,4	80,7	91,9	76,5	82,6	–	–	–
2022 рік	3 284,3	4 857,8	8 142,1	3 259,7	3 509,8	6 769,5	99,3	72,3	83,1
оплата праці і нарахування на неї	2 988,5	3 558,1	6 546,6	2 988,5	2 573,8	5 562,3	100,0	72,3	85,0
<i>питома вага, відс.</i>	91,0	72,3	80,4	91,7	73,3	82,2	–	–	–
Разом	9 456,4	17 438,3	26 894,7	9 233,0	14 630,2	23 863,2	97,7	83,9	88,7
оплата праці і нарахування на неї	8 532,1	13 584,0	22 116,1	8 474,0	11 504,7	19 978,7	99,3	94,7	90,3
<i>питома вага, відс.</i>	90,2	77,9	82,2	91,8	78,6	83,7	–	–	–

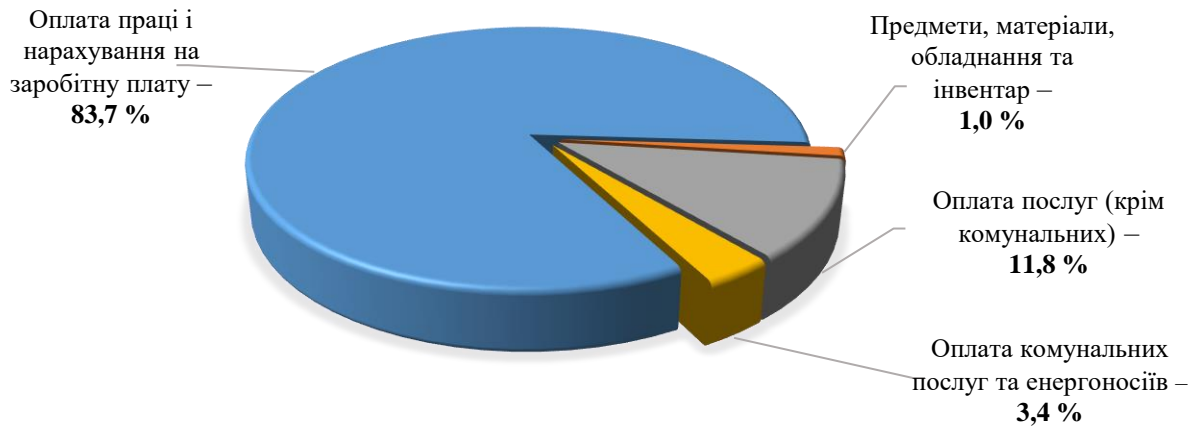
За даними таблиці 4, виконання касових видатків за КПКВК 3509020 у 2020–2022 роках становило за загальним фондом – 97,7 відс. (найвищий показник у 2022 році – 99,3 відс.); за спеціальним фондом – 83,9 відс. (найвищий показник у 2021 році – 95,4 відсотка).

До спеціального фонду за КПКВК 3509020 у 2020–2022 роках надійшло 15 511,3 тис. грн (2020 рік – 6 772,3 тис. грн, 2021 рік – 5 114,0 тис. грн, 2022 рік – 3 625,0 тис. грн), джерело надходжень – плата за надання освітніх послуг.

Крім видатків на оплату праці та нарахування на неї, кошти спеціального фонду спрямовувалися на придбання предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю, оплату послуг (крім комунальних), оплату комунальних послуг та енергоносіїв.

Використання Академією коштів за КПКВК 3509020 у 2020–2022 роках відображає діаграма 2.

Діаграма 2. Використання Академією коштів за загальним і спеціальним фондами у 2020–2022 роках

За даними діаграми 2, найбільшу питому вагу в обсязі бюджетних коштів за КПКВК 3509020 у 2020–2022 роках (23 863,2 тис. грн) становили видатки на оплату праці та нарахування на неї – 83,7 відс. (19 978,7 тис. грн, у тому числі за загальним фондом – 91,8 відс. (8 474,0 тис. грн), спеціальним фондом – 78,6 відс. (11 504,7 тис. грн)); на оплату послуг (крім комунальних) – 11,8 відс. (2 825,3 тис. грн, у тому числі за загальним фондом – 4,2 відс. (388,0 тис. грн), спеціальним фондом – 16,7 відс. (2 437,3 тис. грн)); на оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 3,4 відс. (810,7 тис. грн, у тому числі за загальним фондом – 4,0 відс. (371,1 тис. грн), спеціальним фондом – 3,0 відс. (439,6 тис. грн)); на придбання предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю – 1,0 відс. (248,3 тис. грн за спеціальним фондом, в якому ці видатки становили 1,7 відсотка).

Таким чином, на забезпечення бюджетної програми за КПКВК 3509020 законами України про державний бюджет України на 2020–2022 роки (зі змінами) затверджено бюджетні призначення в сумі 21 628,0 тис. гривень. Обґрунтовану Службою потребу в коштах загального фонду враховано у 2020 і 2022 роках – на 100 відс. та у 2021 році – 95,4 відсотка.

До спеціального фонду за КПКВК 3509020 протягом трьох років надійшло 15 511,3 тис. гривень.

Показник виконання касових видатків за КПКВК 3509020 у 2020–2022 роках становив за загальним фондом – 97,7 відс. (найвищий у 2022 році – 99,3 відс.), за спеціальним фондом – 83,9 відс. (найвищий у 2021 році – 95,4 відсотка).

4.2. Аналіз результатів ефективності використання коштів за напрямами бюджетної програми за КПКВК 3509020 „Перепідготовка та підвищення кваліфікації у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму”

Паспорт бюджетної програми за КПКВК 3509020 на 2020 рік затверджено наказом Мінфіну від 12.02.2020 № 57 та викладено в новій редакції наказами від 06.05.2020 № 193 і від 16.09.2020 № 567 з обсягом бюджетних призначень **6 412,2 тис. грн**, у тому числі за загальним фондом – 2 794,8 тис. грн, за спеціальним фондом – 3 617,4 тис. гривень.

Паспорти бюджетної програми за КПКВК 3509020 на 2021 і 2022 роки затверджено наказами Мінфіну від 12.02.2021 № 91 з обсягом бюджетних призначень **7 294,4 тис. грн** (у тому числі за загальним фондом – 3 377,3 тис. грн, спеціальним – 3 917,1 тис. грн) та від 10.02.2022 № 73 з обсягом бюджетних призначень **8 286,3 тис. грн** (у тому числі за загальним фондом – 3 649,2 тис. грн, спеціальним – 4 637,1 тис. гривень).

Метою бюджетної програми визначено забезпечення єдиного підходу до **перепідготовки та підвищення кваліфікації** спеціалістів суб'єктів державного фінансового моніторингу, правоохоронних та судових органів, представників суб'єктів первинного фінансового моніторингу (СПФМ), відповідальних за його проведення.

Завданням бюджетної програми є організація та забезпечення **перепідготовки та підвищення кваліфікації** спеціалістів з питань фінансового моніторингу у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення.

Довідково. Відповідно до частини шостої статті 18 Закону № 2145 післядипломна освіта включає спеціалізацію – профільну спеціалізовану підготовку з метою набуття особою здатності виконувати завдання та обов'язки, що мають особливості в межах спеціальності; перепідготовку – освіту дорослих, спрямовану на професійне навчання з метою оволодіння іншою (іншими) професією (професіями); підвищення кваліфікації – набуття особою нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань; стажування – набуття особою практичного досвіду виконання завдань та обов'язків у певній професійній діяльності або галузі знань.

Дослідженням стану формування та виконання результативних показників затрат, продукту, якості та ефективності, які характеризують виконання бюджетної програми, та перевіркою звітів про виконання паспортів бюджетної програми на предмет їх достовірності і відповідності фактично досягненим результативним показникам встановлено, що паспортом бюджетної програми за КПКВК 3509020 визначено **чотири напрями**: „Підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу

у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення” (за загальним і спеціальним фондом на 2020–2022 роки); „Підвищення кваліфікації інших СПФМ” (за спеціальним фондом на 2020–2022 роки); „Тематичні семінари для СПФМ” (за спеціальним фондом на 2020–2022 роки); „Підвищення кваліфікації інших СПФМ за короткостроковою програмою” (за спеціальним фондом на 2020–2021 роки); „Підвищення кваліфікації СПФМ (банки)” (за спеціальним фондом на 2022 рік).

Отже, визначені в паспортах бюджетної програми напрями забезпечували досягнення мети лише в частині підвищення кваліфікації, при цьому заходи з перепідготовки спеціалістів з питань фінансового моніторингу паспортами не визначено, що не відповідає пункту 1 Правил № 1098.

Результати виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509020 у 2020–2022 роках за напрямами використання бюджетних коштів наведено в таблиці 5.

Таблиця 5

**Результати виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509020 за
напрямами використання бюджетних коштів у 2020–2022 роках**

тис. грн

№ з/п	Напрями використання бюджетних коштів	2020 рік			2021 рік			2022 рік		
		Затв. у паспорті бюджетної програми	Касові видатки	Відс. викон.	Затв. у паспорті бюджетної програми	Касові видатки	Відс. викон.	Затв. у паспорті бюджетної програми	Касові видатки	Відс. викон.
1	Підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу	3 504,2	3 350,0	95,6	4 186,4	3 332,7	79,6	4 491,3	3 604,8	80,3
	<i>загальний фонд</i>	2 794,8	2 640,6	94,5	3 377,3	3 332,7	98,7	3 649,2	3 259,7	89,3
	<i>спеціальний фонд</i>	709,4	709,4	100,0	809,1	0,0	0,0	842,1	345,1	41,0
2	Підвищення кваліфікації інших СПФМ	2 669,0	4 898,7	183,5	2 826,0	4 573,0	161,8	3 403,0	2 390,5	70,2
	<i>спеціальний фонд</i>	2 669,0	4 898,7	183,5	2 826,0	4 573,0	161,8	3 403,0	2 390,5	70,2
3	Тематичні семінари для СПФМ	200,0	394,0	197,0	240,0	524,4	218,5	280,0	292,6	104,5
	<i>спеціальний фонд</i>	200,0	394,0	197,0	240,0	524,4	218,5	280,0	292,6	104,5
4	Підвищення кваліфікації інших СПФМ за короткостроковою програмою	39,0	20,8	53,5	42,0	0,0	0,0	–	–	–
	<i>спеціальний фонд</i>	39,0	20,8	53,5	42,0	0,0	0,0	–	–	–
	Підвищення кваліфікації СПФМ (банки) */	–	–	–	–	–	–	112,0	481,6	430,0
	<i>спеціальний фонд</i>	–	–	–	–	–	–	112,0	481,6	430,0
5	Всього	6 412,2	8 663,5	135,1	7 294,4	8 430,1	115,6	8 286,3	6 769,5	81,7
	<i>загальний фонд</i>	2 794,8	2 640,6	94,5	3 377,3	3 332,7	98,7	3 649,2	3 259,7	89,3
	<i>спеціальний фонд</i>	3 617,4	6 022,9	166,5	3 917,1	5 097,4	130,1	4 637,1	3 509,8	75,7

*/ Напрямок використання „Підвищення кваліфікації СПФМ (банки)” передбачено з 2022 року.

Довідково. У таблиці 5 наведено показники обсягів бюджетних коштів у 2020 році (з урахуванням змін, внесених до паспорта відповідно до наказу Мініфіну від 16.09.2020 № 567).

Як свідчать дані таблиці 5, виконання касових видатків за напрямами становило:

„Підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення”: 2020 рік – 95,3 відс., у тому числі 94,5 відс. за загальним фондом і 100,0 відс. за спеціальним фондом; 2021 рік – 79,6 відс., у тому числі 98,7 відс. за загальним фондом, водночас кошти за спеціальним фондом у сумі 809,1 тис. грн не використовувалися; 2022 рік – 80,3 відс. (89,3 відс. та 41,0 відс. відповідно);

„Підвищення кваліфікації інших СПФМ”: 2020 рік – 183,5 відс. (за спеціальним фондом); 2021 рік – 161,8 відс.; 2022 рік – 70,2 відс.;

„Тематичні семінари для СПФМ”: 2020 рік – 197,0 відс. (за спеціальним фондом); 2021 рік – 218,5 відс.; 2022 рік – 104,5 відс.;

„Підвищення кваліфікації інших СПФМ за короткостроковою програмою”: 2020 рік – 53,3 відс. (за спеціальним фондом); 2021 рік – не виконано в повному обсязі (кошти в сумі 42,0 тис. грн не використовувалися). У 2022 році цей напрям використання бюджетних коштів замінено на „Підвищення кваліфікації СПФМ (банки)”, який за результатами року перевиконано на 430,0 відсотка.

Відхилення касових видатків за напрямками, визначеними програмою, у 2020–2022 роках від обсягів, затверджених у паспортах за загальним фондом, спричинено економією видатків за оплату комунальних послуг (2020–2022 роки) та нарахувань на заробітну плату (2020 рік), а також спрямуванням коштів до резервного фонду державного бюджету (2022 рік).

Відхилення касових видатків від обсягів, затверджених у паспортах бюджетної програми за спеціальним фондом, спричинено збільшенням заявок на підвищення кваліфікації відповідальних осіб за фінансовий моніторинг у зв'язку з набранням чинності Законом № 361 (2020–2021 роки); зменшенням кількості заявок на підвищення кваліфікації СПФМ за короткостроковою програмою у 2020 році, їх відсутністю у 2021 році; зменшенням заявок на підвищення кваліфікації СПФМ у 2022 році.

Встановлено, що у 2022 році у зв'язку зі зверненням²⁹ Мінфіну про внесення змін до паспорта бюджетної програми в частині скорочення видатків державного бюджету відповідно до Постанови № 401 Держфінмоніторингом подано³⁰ до Міністерства на затвердження проект паспорта за КПКВК 3509020 зі змінами.

Довідково. Постановою № 401 передбачено скорочення видатків головним розпорядникам коштів державного бюджету, в тому числі Мінфіну, за КПКВК 3509020 і збільшення відповідних видатків за КПКВК 3511030 „Резервний фонд”.

Водночас у порушення пункту 10 розділу I Правил № 1098 Мінфіном як головним розпорядником зміни до паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509020 на 2022 рік не затверджувались.

²⁹ Лист від 05.04.2022 № 16000-03-5/7073.

³⁰ Лист від 07.04.2022 № 763/710-06-4.

Зазначене вплинуло на показники виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509020 за 2022 рік як за касовими видатками, так і за результативними показниками.

Паспортами бюджетної програми за КПКВК 3509020 на 2020–2022 роки визначено результативні показники за всіма групами, встановленими Загальними вимогами № 1536 та Правилами № 1098: на 2020 рік – 12³¹ результативних показників (затрат – 2, продукту – 4, ефективності – 4, якості – 2); на 2021 рік – 14 результативних показників (затрат – 4, продукту – 4, ефективності – 4, якості – 2); на 2022 рік – 14 результативних показників (затрат – 4, продукту – 4, ефективності – 4, якості – 2).

Аудит засвідчив, що **протягом 2020–2022 років результативні показники паспорта** бюджетної програми за КПКВК 3509020 **не виконано** у 2020 році – на 16,7 відс. (2 показники з 12), у 2021 році – на 57,1 відс. (8 показників з 14), у 2022 році – на 35,7 відс. (5 показників з 14) **здебільшого через зменшення заявок на підвищення кваліфікації за окремими навчальними заходами, в тому числі у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України.**

Так, за напрямом „Підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення” за загальним фондом у **2022 році не забезпечено виконання показника продукту „Кількість фахівців, які підвищили кваліфікацію”** (відповідно до державного замовлення Мінфіну) **на 65 од. (10 відс.)**, що зумовлено зменшенням фінансування у зв'язку зі спрямуванням коштів до резервного фонду державного бюджету згідно з Постановою № 401.

За спеціальним фондом **показник продукту „Кількість фахівців, які підвищили кваліфікацію” у 2021 році не виконано (не підвищено кваліфікації 150 осіб)**, отже, не виконано і показника ефективності „Середні витрати на підвищення кваліфікації 1 фахівця” (5 394 грн) через повернення конкурсною комісією НАДС з відбору виконавців державного замовлення без розгляду конкурсної пропозиції на підвищення кваліфікації у сфері фінансового моніторингу.

За напрямом „Підвищення кваліфікації інших СПФМ” **показник продукту „Кількість фахівців інших СПФМ, які підвищили кваліфікацію” у 2022 році (затверджено у кількості 830 од.) не виконано на 27,1 відс. (на 225 од.)** у зв'язку зі зменшенням попиту на навчання СПФМ через військову агресію Російської Федерації проти України. Не виконано у 2021 році на 4,7 відс. (становив 3 770 грн) показника ефективності „Середні витрати на підвищення кваліфікації 1 фахівця (інші СПФМ)” через слухачів, які склали іспит, але навчання проходили в інших закладах.

³¹ З урахуванням змін, внесених до паспорта на 2020 рік відповідно до наказу Мінфіну від 16.09.2020 № 567.

Протягом 2020–2022 років забезпечувалось виконання напрямку „Тематичні семінари для СПФМ” і результативних **показників продукту „Кількість фахівців СПФМ, які взяли участь в одноденних тематичних семінарах”** та ефективності „Середні витрати на участь 1 фахівця в одноденних тематичних семінарах для СПФМ” у зв’язку зі збільшенням попиту на навчання.

За напрямом „Підвищення кваліфікації інших СПФМ за короткостроковою програмою” **показник продукту „Кількість фахівців інших СПФМ, які підвищили кваліфікацію за короткостроковою програмою”** не виконано у 2020 році – на 53,3 відс., у 2021 році – на 100 відс. у зв’язку з ненадходженням заявок на навчання. У результаті не виконано показника ефективності „Середні витрати на підвищення кваліфікації 1 фахівця (інші СПФМ) за короткостроковою програмою” у 2021 році (2 800 гривень).

За таких обставин у 2022 році напрям „Підвищення кваліфікації інших СПФМ за короткостроковою програмою” змінено на „Підвищення кваліфікації СПФМ (банки)”. За рахунок збільшення попиту на навчання **показник продукту „Кількість фахівців СПФМ (банки), які підвищили кваліфікацію”** виконано на 430,0 відс., показник ефективності „Середні витрати на підвищення кваліфікації 1 фахівця СПФМ (банки)” – на 100 відсотків.

Як наслідок, показники якості „Питома вага фахівців, які отримали документ про підвищення кваліфікації, у їх загальній кількості” та “Рівень задоволення слухачів якістю послуг з підвищення кваліфікації” протягом 2020–2022 років виконано в повному обсязі.

Отже, протягом 2020–2022 років діяльність Академії спрямовувалась на забезпечення підвищення кваліфікації спеціалістів суб’єктів державного фінансового моніторингу, правоохоронних та судових органів, представників СПФМ, відповідальних за його проведення, за чотирма визначеними паспортами бюджетної програми напрямами. При цьому не забезпечено виконання у 2021 році показників за напрямом „Підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення”, у 2022 році – „Підвищення кваліфікації інших СПФМ” та у 2020–2021 роках – „Підвищення кваліфікації інших СПФМ за короткостроковою програмою”.

Аудит засвідчив, що в порушення пункту 6 частини п’ятої статті 22 Бюджетного кодексу Мінфіном як головним розпорядником на підставі наданої Держфінмоніторингом інформації про результати оцінки ефективності виконання бюджетної програми за 2020 і 2021 роки, отриманої від Академії, складено звіти про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509020, які містили дані, що не підтверджувались офіційною державною статистичною, фінансовою та іншою звітністю, даними бухгалтерського, статистичного і внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, а також про

запровадження форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку для збору цієї інформації.

Відповідно до пункту 36 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу включення недостовірних даних до звітів про виконання паспортів бюджетних програм, а також порушення порядку і термінів подання таких звітів є порушенням бюджетного законодавства.

Довідково. Згідно з пунктом 1 частини першої статті 117 Бюджетного кодексу за вчинення зазначеного порушення бюджетного законодавства застосовуються такі заходи впливу, як попередження про неналежне виконання бюджетного законодавства з вимогою щодо усунення порушення бюджетного законодавства; пунктом 2 частини першої статті 117 Бюджетного кодексу – зупинення операцій з бюджетними коштами у порядку, встановленому статтею 120 цього Кодексу. Порядок зупинення операцій з бюджетними коштами, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19.01.2011 № 21, який визначає механізм застосування Мінфіном, органами Казначейства, Держаудитслужби, місцевими фінансовими органами, головними розпорядниками бюджетних коштів у межах наданих їм повноважень до розпорядників та/або одержувачів такого заходу впливу, як зупинення операцій з бюджетними коштами.

Так, звіт про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509020 за 2020 рік містить недостовірні дані, а саме:

– у графі 7 пункту 7 „Видатки (надані кредити з бюджету) та напрями використання бюджетних коштів за бюджетною програмою” напрями 1 „Підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення” за спеціальним фондом відображено обсяги касових видатків у сумі 709,4 тис. грн, що відповідають затвердженому в паспорті бюджетної програми показнику, замість 728,9 тис. грн на підвищення кваліфікації 150 фахівців, зазначених у державному контракті № 47 від 25.09.2020, укладеному Академією з НАДС. Як наслідок, графа 10 пункту 7 не містить відхилення обсягів касових видатків від обсягів, затверджених у паспорті бюджетної програми, – 19,5 тис. грн;

– у графі 9 пункту 9 „Результативні показники бюджетної програми та аналіз їх виконання” відображено показник ефективності „Середні витрати на підвищення кваліфікації 1 фахівця” за спеціальним фондом – 4 729,3 грн, що відповідає затвердженому в паспорті бюджетної програми показнику, при цьому фактично він становив 4 859,3 гривень. У результаті в графі 12 пункту 9 не зазначено відхилення показника від затвердженого в паспорті бюджетної програми – 130,0 грн;

– у графі 9 пункту 9 відображено показник ефективності „Середні витрати на підвищення кваліфікації 1 фахівця (інші СПФМ)” за спеціальним фондом – 3 003,5 грн, при цьому фактично він становив 2 991,5 грн, відповідно, у графі 12 пункту 9 замість відхилення показника від затвердженого в паспорті бюджетної програми –408,5 грн зазначено відхилення –396,5 грн, що на 12,0 грн менше.

Отже, у звіті про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509020 за 2020 рік за спеціальним фондом занижено за напрямом „Підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним

шляхом, і фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення” обсяги касових видатків на 19,5 тис. грн та, як наслідок, – відповідного показника ефективності за цим напрямом, що призвело до завищення на цю суму обсягів касових видатків за напрямом „Підвищення кваліфікації інших СПФМ” та відповідного показника ефективності.

Недостовірні дані також містить звіт про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509020 за 2021 рік:

– у графі 9 пункту 9 не відображено показника продукту „Кількість фахівців, які підвищили кваліфікацію” за спеціальним фондом – 45 осіб, оскільки в поданій Академією до Держфінмоніторингу інформації не зазначено про підвищення кваліфікації спеціалістів органів державної влади, крім державного замовлення НАДС, у кількості 45 осіб на суму 85,0 тис. грн; відповідно, у графі 12 пункту 9 замість відхилення показника від затвердженого у паспорті бюджетної програми –105 осіб зазначено відхилення –150 осіб, що на 45 осіб більше;

– у графі 9 пункту 9 не відображено показника ефективності „Середні витрати на підвищення кваліфікації 1 фахівця” за спеціальним фондом 1 889 грн; відповідно, у графі 12 пункту 9 не відображено відхилення показника від затвердженого у паспорті бюджетної програми –3 505 грн;

– у графі 9 пункту 9 відображено показник ефективності „Середні витрати на підвищення кваліфікації 1 фахівця (інші СПФМ)” – 3 770,0 грн, при цьому фактично він становив 3 700,0 грн, відповідно, у графі 12 пункту 9 замість відхилення показника від затвердженого у паспорті бюджетної програми 100 грн зазначено відхилення 170 грн, що на 70 грн більше.

Отже, невідображення у звіті про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509020 за 2021 рік інформації щодо підвищення кваліфікації спеціалістів органів державної влади (показника продукту в кількості 45 осіб) призвело до заниження касових видатків за напрямом „Підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення” на 85,0 тис. грн та, як наслідок, – відповідного показника ефективності за цим напрямом, що спричинило завищення на цю суму обсягів касових видатків за напрямом „Підвищення кваліфікації інших СПФМ” та показника ефективності.

Таким чином, виконання планових показників свідчить про продуктивне та результативне використання бюджетних коштів, при цьому визначені в паспортах бюджетної програми напрями забезпечують досягнення мети лише в частині підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу, оскільки заходи з перепідготовки спеціалістів паспортами не визначено, що не відповідає пункту 1 Правил № 1098.

Академією не забезпечено повною мірою виконання у 2020–2021 роках визначених паспортom бюджетної програми результативних показників за напрямками „Підвищення кваліфікації інших СПФМ за короткостроковою програмою”, у 2021 році – „Підвищення кваліфікації спеціалістів з питань

фінансового моніторингу у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення”, у 2022 році – „Підвищення кваліфікації інших СПФМ”.

Встановлено, що в порушення пункту 10 розділу I Правил № 1098 Мінфіном як головним розпорядником зміни до паспорта за КПКВК 3509020 на 2022 рік не затверджувались.

У порушення вимог пункту 6 частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу до звітів про виконання паспортів бюджетної програми за КПКВК 3509020 за 2020 і 2021 роки включено недостовірні дані, що відповідно до пункту 36 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

4.3. Оцінка стану організації та забезпечення перепідготовки та підвищення кваліфікації у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму

Відповідно до частини першої статті 3 Закону № 5499 розміщення державного замовлення здійснюється державними замовниками на конкурсних засадах (крім випадків, передбачених частиною другою цієї статті).

Довідково. Згідно з частиною другою статті 3 Закону № 5499 „розміщення державного замовлення здійснюється державними замовниками без проведення конкурсу в разі, зокрема, забезпечення оборони України, державної безпеки і захисту державного кордону, Збройних Сил України, Служби безпеки України, інших військових формувань та правоохоронних органів, служби цивільного захисту, організація і порядок діяльності яких визначаються законом; забезпечення підготовки фахівців за відповідною спеціальністю одним навчальним закладом відповідно до наданої ліцензії; наявності конкретної угоди про надання освітніх послуг між навчальним закладом та замовником кадрів”.

Пунктом 4 Порядку № 777 визначено: **в межах державного замовлення** за рахунок коштів державного бюджету на базі Академії здійснюється перепідготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів органів державної влади у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення. Перелік органів державної влади, спеціалісти яких підвищують кваліфікацію, Порядок № 777 не визначає.

На виконання норм статті 3 Закону № 5499 Мінфіном (державний замовник) щороку укладалися з Академією (виконавець) державні контракти³² на підвищення кваліфікації у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення. Предметом контрактів на 2020 і 2021 роки визначено виконання Академією державного замовлення на підвищення кваліфікації спеціалістів державних органів у кількості 578 і 620 осіб відповідно; на 2022 рік – 585 спеціалістів з питань фінансового моніторингу у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних

³² На 2020 рік відповідно до державного контракту від 21.08.2020 № 13010-05/160, на 2021 рік – від 30.07.2021 № 13110-05/394, на 2022 рік – від 20.07.2022 № 13110-05/129.

злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення.

Встановлено, що в порушення умов пункту 3.1 державних контрактів пропозиції та звіти щодо формування та виконання державного замовлення Академією (виконавцем) до Мінфіну не надсилалися.

Такі пропозиції та звіти надавалися Академією до Держфінмоніторингу, який як спеціально уповноважений орган, що відповідно до пункту 14 частини другої статті 25 Закону № 361³³ забезпечує організацію та координацію роботи з перепідготовки та підвищення кваліфікації, зокрема, спеціалістів з питань фінансового моніторингу, надсилав їх до Мінфіну.

Довідково. Пунктом 3.1 державних контрактів передбачалося, що виконавець зобов'язаний забезпечувати, зокрема, подання державному замовнику в повному обсязі та у встановлені строки пропозицій щодо обсягу показників з підвищення кваліфікації кадрів з урахуванням потреб на відповідний період; пропозицій до проекту закону про державний бюджет України на відповідний рік щодо необхідних обсягів видатків на підвищення кваліфікації кадрів за встановленою державним замовником формою; звітів щодо виконання державного замовлення з підвищення кваліфікації кадрів у натуральному та грошовому виразі, іншу визначену державним замовником інформацію.

У 2020 році за КПКВК 3509020 за державним замовленням³⁴ (загальний фонд) на підвищення кваліфікації 578 осіб використано 2 640,6 тис. грн (орієнтовна середня вартість підвищення кваліфікації однієї особи становила 4,6 тис. грн), у 2021 році на 620 осіб – 3 332,7 тис. грн (5,4 тис. грн), у 2022 році на 585 осіб – 3 259,7 тис. грн (5,6 тис. гривень).

Загалом протягом 2020–2022 років на забезпечення виконання державного замовлення на підвищення кваліфікації 1 783 осіб Академією за загальним фондом державного бюджету використано 9 233,0 тис. гривень.

Через прийняття Кабінетом Міністрів України постанов³⁵ про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у червні–липні бюджетного року, діяльність Академії в другій половині 2020–2022 років забезпечувалась за рахунок коштів загального фонду. Протягом першої половини року діяльність Академії здійснювалася за рахунок надходжень до спеціального фонду.

³³ До 28.04.2020 такі повноваження спеціально уповноваженого органу визначались пунктом 14 частини другої статті 18 Закону № 1702.

³⁴ Відповідно до надісланих Мінфіном до Мінекономіки звітів про виконання державного замовлення.

³⁵ Постановою Кабінету Міністрів України від 08.07.2020 № 616 „Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2020 році” на фінансування державного замовлення у 2020 році за КПКВК 3509020 для Мінфіну передбачено у державному бюджеті 2 747 тис. грн на випуск і прийом 578 осіб; від 30.06.2021 № 708 „Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2021 році” у 2021 році – 3 377,3 тис. грн на випуск і прийом 620 осіб, від 07.07.2022 № 769 „Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2022 році” у 2022 році – 3 284,3 тис. грн на випуск і прийом 585 осіб.

Загалом за укладеними договорами до Академії за спеціальним фондом за КПКВК 3509020 протягом 2020–2022 років надійшло **15 506,9 тис. грн**³⁶ від надання платних освітніх послуг з підвищення кваліфікації, у тому числі спеціалістів державних органів – 1 123,0 тис. грн (7,2 відс), СПФМ – 12 994,9 тис. грн (83,8 відс.), шляхом проведення тематичних семінарів – 1 211,0 тис. грн (7,8 відс.) (таблиця 6).

Найбільшу частку надходжень до спеціального фонду (83,8 відс.) Академією забезпечено за рахунок надання платних освітніх послуг 3 543 особам СПФМ на суму 13 015,7 тис. грн відповідно до укладених 3 065 договорів (2020 рік – 1 387, 2021 рік – 1 061, 2022 рік – 617 договорів).

Таблиця 6

**Надання Академією освітніх послуг з підвищення кваліфікації
у 2020–2022 роках**

тис. грн

Період	Підвищення кваліфікації спеціалістів державних органів		Підвищення кваліфікації СПФМ		Тематичні семінари для СПФМ		Коротко-строкові програми		Інші надходження	Всього надійшло
	к-ть осіб	сума	к-ть осіб	сума	к-ть осіб	сума	к-ть осіб	сума	сума	сума
2020 р.	150	728,9	1 631	5 588,2	394	394,0	8	20,8	36,0	6 767,9
2021 р.	45	85,0	1 213	4 445,8	437	524,4	0	0	58,8	5 114,0
2022 р.	394	309,1	691	2 960,9	209	292,6	0	0	62,4	3 625,0
Всього	589	1 123,0	3 535	12 994,9	1 040	1 211,0	8,0	20,8	157,2	15 506,9

Слід зазначити, що відповідно до Порядку формування державного замовлення на підготовку і підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших державних органів, на працівників яких поширюється дія Закону України „Про державну службу”, та органів військового управління Збройних Сил, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.07.1999 № 1262, державним замовником на підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих держадміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування **визначено НАДС**.

Встановлено, що НАДС як державним замовником³⁷ у 2020 і 2022 роках на базі Академії забезпечено підвищення кваліфікації за рахунок коштів загального фонду державного бюджету бюджетної програми за КПКВК 6121020 „Професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування” 302 державних службовців (2020 рік – 150 осіб, 2022 рік – 152 особи). До спеціального фонду Академії надійшло 806,9 тис. грн (2020 рік – 728,9 тис. грн, 2022 рік – 78,0 тис. грн) з передбачених у паспортах бюджетної програми за КПКВК 3509020 на 2020–2022 роки 2 360,6 тис. грн (450 осіб).

³⁶ Всього за спеціальним фондом надійшло 15 511,3 тис. грн з урахуванням отриманих у 2020 році доходів у сумі 4,4 тис. грн від реалізації макулатури.

³⁷ У 2020 році відповідно до державного контракту від 25.09.2020 № 47, у 2022 році – від 04.10.2022 № 182.

У 2020 році виконання державного замовлення у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення здійснювалося поза конкурсом відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27.09.2016 № 674 „Деякі питання реформування системи професійного навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування”³⁸.

У 2021 році НАДС повернено без розгляду конкурсну пропозицію Академії³⁹ у зв'язку з відсутністю повного пакета поданих документів.

У 2022 році підвищення кваліфікації у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення за державним замовленням НАДС здійснено в межах навчальної програми „Антилегалізаційна антикорупційна діяльність та забезпечення доброчесності”.

Крім виконання державного замовлення НАДС, Академія надавала платні послуги з підвищення кваліфікації спеціалістів органів державної влади: АРМА⁴⁰ (2021 рік – 45 осіб (85,0 тис. грн), 2022 рік – 42 особи (84,0 тис. грн)) та НАЗК⁴¹ (2022 рік – 200 осіб (147,1 тис. грн)) відповідно до укладених договорів.

Встановлено, що у 2020 році в Академії підвищили кваліфікацію 2 367⁴² спеціалістів органів державної влади та СПФМ за державним замовленням і на платній основі. Водночас зазначена кількість слухачів, які підвищили кваліфікацію, не відповідає ліцензованому обсягу, визначеному в додатку до ліцензії серії АГ № 508399 від 29.04.2011 (напряму підготовки „Підвищення кваліфікації фахівців з питань фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму” (ліцензований обсяг (всього на рік) – 2 000 осіб).

Відповідно до підпункту 3 пункту 1 Переліку платних послуг № 796 у сфері освітньої діяльності можуть надаватися, зокрема, такі платні послуги понад державне (регіональне) замовлення в межах ліцензійного обсягу, як підвищення кваліфікації, перепідготовка, інше навчання для здобуття післядипломної освіти.

Отже, Академією в порушення вимог підпункту 3 пункту 1 Переліку платних послуг № 796 від надання платних послуг з підвищення кваліфікації 367 осіб понад ліцензійний обсяг додатково отримано у 2020 році 1 550,8 тис. грн надходжень до спеціального фонду.

Інформацію щодо кількості і категорій слухачів, які пройшли навчання на базі Академії, наведено в додатку 2.

³⁸ У редакції постанови Кабінету Міністрів України від 01.07.2020 № 549.

³⁹ Листом від 29.07.2021 № 5252/93.02-21.

⁴⁰ Відповідно до договорів від 29.04.2021 № 2021-18 та від 14.07.2021 № 2021-19, від 14.06.2022 № 9140-22/002 і від 28.06.2022 № 9140-22/003.

⁴¹ Відповідно до договорів від 19.10.2022 № 104/22 і від 28.10.2022 № 108/22.

⁴² Розрахунок: 578 + 150 + 1 631 + 8 = 2 367.

У структурі видатків Академії за КПКВК 3509020 за 2020–2022 роки найбільшу питому вагу (83,7 відс.) становила оплата праці (заробітна плата, КЕКВ 2111, та нарахування на неї, КЕКВ 2120) у сумі 19 978,7 тис. грн, у тому числі загальний фонд – 8 474,0 тис. грн (42,4 відс.), спеціальний фонд – 11 504,7 тис. грн (57,6 відсотка).

При цьому у 2020 році у структурі видатків на заробітну плату (5 801,6 тис. грн) більше половини (56,1 відс.) становили премії, у 2021–2022 роках їх питома вага у структурі заробітної плати (5 252,7 і 4 105,6 тис. грн) зменшилася до 27,1 і 22,5 відс. відповідно (таблиця 7).

Таблиця 7

**Структура здійснених Академією протягом 2020–2022 років
видатків на заробітну плату (КЕКВ 2111)**

тис. грн

Вид виплати	2020 рік			2021 рік			2022 рік		
	заг. фонд	спец. фонд	разом	заг. фонд	спец. фонд	разом	заг. фонд	спец. фонд	разом
<i>Штатні працівники</i>									
Оклад	481,1	725,6	1 206,7	605,8	947,9	1 553,7	540,4	1 113,3	1 653,7
Надбавки та доплати	348,4	357,8	706,2	456,7	706,2	1 162,9	284,6	495,2	779,8
Відпускні	65,3	422,4	487,7	536,5	410,5	947,0	470,5	87,7	558,2
Матеріальна допомога	37,8	94,1	131,9	138,3	9,3	147,6	168,7	17,3	186,0
Премія	1 030,8	2 221,0	3 251,8	645,4	778,6	1 424,0	925,3	0,0	925,3
Інші виплати	0,0	17,3	17,3	0,0	17,5	17,5	0,0	2,6	2,6
Всього	1 963,4	3 838,2	5 801,6	2 382,7	2 870,0	5 252,7	2 389,5	1 716,1	4 105,6
Викладачі	69,3	357,7	427,0	127,7	363,4	491,1	60,2	397,3	457,5
Разом	2 032,7	4 195,9	6 228,6	2 510,4	3 233,4	5 743,8	2 449,7	2 113,4	4 563,1

У 2020 році для проведення навчань в Академії залучено як викладачів⁴³ (штатні працівники відсутні) 65 фахівців, у 2021 році – 59, у 2022 році – 53 фахівці⁴⁴. Протягом 2020–2022 років викладачам виплачено 1 375,6 тис. грн (загальний фонд – 257,2 тис. грн, спеціальний фонд – 1 118,4 тис. гривень).

Видатки Академії на оплату послуг (крім комунальних) за КЕКВ 2240 упродовж 2020–2022 років становили 2 825,4 тис. грн (11,8 відс. усіх видатків), у тому числі загальний фонд – 388,0 тис. грн (13,7 відс.), спеціальний – 2 437,3 тис. грн (86,3 відсотка).

За рахунок зазначених коштів Академією здійснювались витрати на оренду нежитлових приміщень (через відсутність власних) для розміщення Академії (м. Київ, вул. Білоруська, 24), навчально-методичного центру в Західному регіоні (м. Львів, вул. Підвальна, 3/вул. Валова, 31) та навчально-методичного центру в Східному регіоні (м. Харків, майдан Свободи, 5⁴⁵).

⁴³ Представники Держфінмоніторингу, суб'єктів державного фінансового моніторингу (державних регуляторів), фахівці-практики з питань фінансового моніторингу.

⁴⁴ Фахівці НБУ відповідно до наказів Академії залучались як викладачі на безоплатній основі (2020 рік – 13 осіб, 2021 рік – 13 осіб, 2022 рік – 9 осіб).

⁴⁵ Приміщення орендувалось до 30.08.2022. З 30.08.2022 майно передано в оперативне управління до навчально-методичного центру в Західному регіоні; працівники звільнені за згодою сторін, штатні посади вакантні.

Орендна плата за користування нежитловими приміщеннями в містах Києві та Харкові становила одну гривню.

Нежитлові приміщення в м. Львові орендувались Академією для розміщення навчально-методичного центру в Західному регіоні відповідно до договорів оренди⁴⁶, укладених з управлінням майном спільної власності Львівської обласної ради. Розмір орендної плати за умовами договорів визначався відповідно до Методики розрахунку орендної плати у разі, якщо майно передається в оренду без проведення аукціону⁴⁷, згідно з якою розмір орендної плати для бюджетних установ, які фінансуються з обласного бюджету, становить 1 грн за рік, з інших бюджетів – 1 грн за 1 м² за місяць.

За таких умов розмір орендної плати, за розрахунками, протягом 2020–2022 років мав становити 9,6 тис. грн (1 грн за 1 м² за місяць).

Водночас відповідно до укладених договорів розмір орендної плати для Академії встановлено на загальних підставах без урахування її фінансування з державного бюджету, при цьому звернення щодо зміни плати Академією до орендодавця не надсилалися. Протягом 2020–2022 років за цими договорами Академією сплачено 54,0 тис. гривень.

Для забезпечення утримання орендованого в м. Києві приміщення в належному стані Академією впродовж 2020–2022 років укладено чотири договори⁴⁸ з ДП „ЕМУ” на суму 1 555,3 тис. грн за результатами переговорної процедури закупівлі на підставі Закону № 922, у яких визначено перелік і періодичність надання послуг (зокрема, контроль за станом віконних рам, дверних блоків, технічне обслуговування теплопункту, ведення обліку споживання теплової енергії, виконання поточних заявок, перевірка на наявність протікань у пристроях і з’єднаннях, контроль режиму роботи обладнання і систем кондиціонування повітря тощо). При цьому розрахунок вартості однієї послуги в договорах не зазначався.

За результатами аналізу укладених договорів та актів приймання-передачі послуг встановлено, що первинні документи за чотирма укладеними з ДП „ЕМУ” договорами не містили передбаченої частиною другою статті 9 Закону № 996 детальної інформації щодо обсягу наданих послуг.

Надані до аудиту щомісячні акти приймання-передачі послуг за цими укладеними договорами не містять детального переліку отриманих Академією послуг, що унеможливує визначення їх фактичного обсягу та створює ризики неекономного використання коштів.

⁴⁶ Договір від 07.05.2014 № 51/14 (зі змінами), орендована площа – 255,1 м², договір від 14.04.2021 № 74/21/2, орендована площа – 271,9 м².

⁴⁷ Затверджена рішенням Львівської обласної ради від 29.09.2020 № 1086 „Про оренду майна спільної власності територіальних громад області”. До 29.09.2020 діяла Методика розрахунку орендної плати, затверджена рішенням Львівської обласної ради від 28.02.2012 № 386 „Про оренду об’єктів спільної власності територіальних громад області”.

⁴⁸ Від 25.02.2020 № 1У, від 16.04.2021 № 2021-16 (зі змінами), від 14.02.2022 № 2022-01 (зі змінами), від 31.10.2022 № 2022-02.

Видатки Академії на оплату комунальних послуг та енергоносіїв (КЕКВ 2270) за 2020–2022 роки становили 810,8 тис. грн (3,4 відс. усіх видатків), у тому числі загальний фонд – 371,0 тис. грн (45,8 відс.), спеціальний – 439,7 тис. грн (54,2 відсотка).

Для забезпечення Академії електроенергією, теплопостачанням, водопостачанням та водовідведенням укладались договори про оплату спожитих комунальних послуг (м. Львів) і відшкодування спожитих комунальних послуг (м. Київ і м. Харків).

За результатами аналізу укладених Академією з ДП „ЕМУ” договорів⁴⁹ про відшкодування спожитих комунальних послуг у м. Києві встановлено, що за відсутності лічильників для розрахунку водопостачання та водовідведення передбачено відсоток відшкодування вартості 13,9 відс., розрахований від кількості 42 осіб, які перебувають в Академії (з урахуванням слухачів), на підставі службової записки ДП „ЕМУ” від 08.01.2020 № 3/9220-9100.

Водночас з 27.03.2020 освітній процес в Академії здійснюється на підставі наказу Академії від 27.03.2020 № 93 „Про організацію освітнього процесу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій Інтернет-мережі” дистанційно, а штатна чисельність працівників у 2020–2022 роках становила 25 осіб. Вартість спожитих комунальних послуг з водопостачання та водовідведення, за розрахунками, мала становити 10,2 замість 17,2 тис. грн, перерахованих ДП „ЕМУ”, тобто на 6,9 тис. грн менше.

Таким чином, Академією не забезпечено виконання умов державних контрактів, укладених з Мінфіном, внаслідок неподання пропозицій і звітів щодо формування та виконання державного замовлення.

За відсутності коштів загального фонду державного бюджету через прийняття Кабінетом Міністрів України постанов про державне замовлення в червні–серпні бюджетного року, діяльність Академії у першому півріччі 2020–2022 років забезпечувалася за рахунок коштів спеціального фонду.

Академією в порушення вимог підпункту 3 пункту 1 Переліку платних послуг № 796 від надання платних послуг з підвищення кваліфікації 367 осіб понад ліцензійний обсяг додатково отримано у 2020 році 1 550,8 тис. грн надходжень до спеціального фонду.

Неефективні управлінські рішення призвели до неекономного використання Академією 44,4 тис. грн на оплату оренди за КЕКВ 2240 „Оплата послуг (крім комунальних)”, а також 6,9 тис. грн на оплату комунальних послуг за КЕКВ 2270 „Оплата комунальних послуг та енергоносіїв”.

⁴⁹ Від 21.01.2020 № 1кп (зі змінами), від 16.02.2021 № 1кп (зі змінами), від 04.02.2022 № 1кп (зі змінами).

4.4. Стан дотримання законодавства у сфері публічних закупівель ДЗПО „Академія фінансового моніторингу”

Аудитом, проведеним в ДЗПО „Академія фінансового моніторингу”, встановлено, що протягом 2020–2022 років Академія здійснила 63 публічні закупівлі на загальну суму 2 858,5 тис. гривень. При цьому **аудит засвідчив окремі порушення та недоліки, допущені тендерним комітетом та уповноваженою особою Академії під час здійснення закупівель.**

Так, встановлено, що деякі предмети закупівель визначалися тендерним комітетом та уповноваженою особою Академії за показниками третьої цифри Єдиного закупівельного словника, що суперечить вимогам абзацу другого пункту 1 розділу II Порядку № 454 (до 19.06.2020) та пункту 3 розділу I Порядку № 708 (з 19.06.2020).

Довідково. Абзацом другим пункту 1 розділу II Порядку № 454 передбачено: предмет закупівлі товарів і послуг визначається замовником згідно з пунктами 17 і 32 частини першої статті 1 Закону № 922 та на основі Єдиного закупівельного словника за показником четвертої цифри основного словника із зазначенням у дужках конкретної назви товару чи послуги.

Відповідно до пункту 3 розділу I Порядку № 708 предмет закупівлі товарів і послуг визначається замовником згідно з пунктами 21 і 34 частини першої статті 1 Закону № 922 та за показником четвертої цифри Єдиного закупівельного словника.

За результатами здійснення закупівель, предмети яких визначено з недотриманням вимог Порядку № 454 і Порядку № 708, Академія придбала товари та послуги на загальну суму 170,0 тис. гривень.

Встановлено окремі випадки неоприлюднення інформації про закупівлі, що здійснювалися ДЗПО „Академія фінансового моніторингу”.

Зокрема, за результатами проведення переговорної процедури закупівлі послуг з утримання, експлуатаційно-господарського комунального обслуговування будинку по вул. Білоруська, 24 (м. Київ), і прилеглих до нього територій на 2021 рік (ідентифікатор UA-2021-03-22-011735-с) між Академією та ДП „ЕМУ” 16.04.2021 укладено Договір № 2021-16 на загальну суму 593,3 тис. грн, відповідно до умов пункту 10.1 якого термін дії договору до 31.12.2021.

Під час виконання Договору № 2021-16 сторонами внесено до нього зміни шляхом укладання додаткової угоди від 30.12.2021 № 1, згідно з якою сторони узгодили продовжити дію договору до 01.02.2022, керуючись частиною шостою статті 41 Закону № 922.

Довідково. Пунктом 8 частини п'ятої статті 41 Закону № 922 визначено: істотні умови договору про закупівлю не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім випадків зміни умов у зв'язку із застосуванням положень частини шостої цієї статті.

Згідно із частиною шостою статті 41 Закону № 922 дія договору про закупівлю може бути продовжена на строк, достатній для проведення процедури закупівлі/спрощеної закупівлі на початку наступного року в обсязі, що не перевищує 20 відсотків суми, визначеної в початковому договорі про закупівлю, укладеному в попередньому році, якщо видатки на досягнення цієї цілі затверджено в установленому порядку.

У разі внесення змін до істотних умов договору про закупівлю у випадках, передбачених частиною п'ятою цієї статті, замовник обов'язково оприлюднює

повідомлення про внесення змін до договору про закупівлю (частина сьома статті 41 Закону № 922).

Пунктом 11 частини першої статті 10 Закону № 922 передбачено: замовник самостійно та безоплатно через авторизовані електронні майданчики оприлюднює в електронній системі закупівель у порядку, встановленому уповноваженим органом та цим Законом, інформацію про закупівлю, а саме повідомлення про внесення змін до договору про закупівлю та зміни до договору у випадках, передбачених частиною п'ятою статті 41 цього Закону (протягом трьох робочих днів з дня внесення змін).

Перелік інформації, яку повинно містити повідомлення про внесення змін до договору про закупівлю, визначено частиною восьмою статті 41 Закону № 922.

Водночас встановлено, що за результатами укладання додаткової угоди від 30.12.2021 № 1 в електронній системі закупівель **не оприлюднено повідомлення про внесення змін до договору про закупівлю і зазначену додаткову угоду, що є порушенням вимог пункту 11 частини першої статті 10 та частини сьомої статті 41 Закону № 922.**

Крім того, до Договору № 2021-16 сторонами укладено додаткову угоду від 31.01.2022 № 2, якою продовжено строк дії договору до 01.02.2022, і додаток № 1 до цього Договору викладено в новій редакції, загальну вартість послуг згідно з умовами додаткової угоди визначено в сумі 49,4 тис. гривень.

Зміни до договору у вигляді додаткової угоди від 31.01.2022 № 2 оприлюднено в електронній системі закупівель 31.01.2022, але **не в повному обсязі**, зокрема в ІТС „Prozorro” не розміщено додатка № 1, передбаченого умовами цієї додаткової угоди, що є **недотриманням вимог пункту 11 частини першої статті 10 Закону № 922.**

За результатами укладання додаткової угоди від 31.01.2022 № 2 **не оприлюднено повідомлення про внесення змін до договору про закупівлю, що є недотриманням вимог пункту 11 частини першої статті 10 та частини сьомої статті 41 Закону № 922.**

Згідно з наданими до аудиту первинними документами на дату завершення строку дії Договору № 2021-16 (01.02.2022) сторонами здійснено його виконання в повному обсязі. При цьому за результатами виконання Договору № 2021-16 в електронній системі закупівель **не оприлюднено звіту про виконання договору про закупівлю, що є порушенням вимог пункту 12 частини першої статті 10 та частини дев'ятої статті 41 Закону № 922.**

Довідково. Частиною дев'ятою статті 41 Закону № 922 визначено: у разі закінчення строку дії договору про закупівлю, виконання договору про закупівлю або його розірвання замовник обов'язково оприлюднює звіт про виконання договору про закупівлю.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 10 Закону № 922 „замовник самостійно та безоплатно через авторизовані електронні майданчики оприлюднює в електронній системі закупівель у порядку, встановленому уповноваженим органом та цим Законом, інформацію про закупівлю, а саме звіт про виконання договору про закупівлю – протягом 20 робочих днів з дня виконання сторонами договору про закупівлю або закінчення строку дії договору про закупівлю, за умови його виконання сторонами, або його розірвання”.

Аналогічні порушення вимог Закону № 922 у частині неоприлюднення повідомлення про внесення змін до договору про закупівлю, змін до договору та звіту про виконання договору про закупівлю допущено під час виконання

договору, укладеного за результатами проведення Академією спрощеної закупівлі послуг з прибирання приміщень адмінбудівлі Академії по вул. Білоруська, 24 (м. Київ), упродовж квітня–грудня 2021 року (ідентифікатор UA-2021-03-29-007638-с) на суму 92,0 тис. гривень.

Неоприлюднення інформації про закупівлі свідчить про недотримання уповноваженою особою Академії принципу відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель, визначеного пунктом 3 частини першої статті 5 Закону № 922.

Таким чином, протягом 2020–2022 років ДЗПО „Академія фінансового моніторингу” під час здійснення публічних закупівель на загальну суму 904,7 тис. грн допущено порушення порядку визначення предмета закупівлі, не оприлюднено інформації про закупівлі, що є порушенням вимог пунктів 11 і 12 частини першої статті 10, частин сьомої і дев'ятої статті 41 Закону № 922, а також не дотримано принципу відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель, визначеного пунктом 3 частини першої статті 5 Закону № 922.

5. ОЦІНКА СТАНУ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ В ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ

Відповідно до абзацу першого частини третьої статті 26 Бюджетного кодексу розпорядники бюджетних коштів в особі їх керівників організують внутрішній контроль і внутрішній аудит та забезпечують їх здійснення у своїх установах і на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління таких розпорядників бюджетних коштів.

Принципи, елементи внутрішнього контролю, питання організації і здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів у своїх установах і на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління таких розпорядників бюджетних коштів, визначено Основними засадами № 1062.

Принципи та елементи, питання організації та здійснення внутрішнього контролю в Держфінмоніторингу визначено Інструкцією № 46, відповідно до якої система внутрішнього контролю Держфінмоніторингу складається з внутрішнього середовища; управління ризиками; заходів контролю; інформаційного та комунікаційного обміну; моніторингу (пункт 6 розділу I Інструкції № 46).

Встановлено, що з визначених Інструкцією № 46 п'яти елементів системи внутрішнього контролю в Держфінмоніторингу належно функціонує лише такий елемент, як інформаційний та комунікаційний обмін.

Так, з урахуванням вимог підпункту 4 пункту 8 Основних засад № 1062 у Держфінмоніторингу питання інформаційного та комунікаційного обміну врегульовано Інструкцією з діловодства в Державній службі фінансового моніторингу України, затвердженою наказом Служби від 28.09.2018 № 123 (у редакції наказу Держфінмоніторингу від 16.07.2019 № 82), якою, зокрема, встановлено загальні правила документування управлінської діяльності

Держфінмоніторингу і регламентовано порядок роботи з документами незалежно від способу фіксації та відтворення інформації, яка міститься в документах, включаючи їх підготовку, реєстрацію, облік і контроль за виконанням; Інструкцією про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших носіїв інформації, що містять службову інформацію, затвердженою наказом Держфінмоніторингу від 29.12.2016 № 163. Крім того, наказом Служби від 27.02.2020 № 20 затверджено графік документообігу первинних документів для записів у бухгалтерському обліку в Держфінмоніторингу.

Водночас при здійсненні оцінки стану системи внутрішнього контролю Служби встановлено неналежне функціонування таких її елементів, як внутрішнє середовище, управління ризиками, заходи контролю та моніторинг.

Аудит засвідчив, що внутрішнє середовище в Держфінмоніторингу сформовано неповною мірою: в Управлінні планування, виконання бюджету, бухгалтерського обліку та роботи з персоналом, Юридичному управлінні та ДІТ Служби немає адміністративних регламентів, які встановлюють обов'язковий для виконання порядок дій (рішень) Служби, їх структурних підрозділів і працівників, спрямований на здійснення ними повноважень у процесі виконання визначених законодавством завдань і функцій. Формування адміністративних регламентів передбачено вимогами пункту 4 розділу II Інструкції № 46.

Затверджені реєстри ідентифікації ризиків Держфінмоніторингу є неповними, оскільки, зокрема, не містять ризиків непродуктивних витрат бюджетних коштів, які виникли через включення до договорів необґрунтованих послуг. Наявність зазначених ризиків встановлено цим аудитом.

Держфінмоніторингом не запроваджено дієвих заходів контролю, про що свідчать виявлені під час аудиту порушення.

Так, кошти державного бюджету використовувались Держфінмоніторингом неекономно (51,3 тис. грн), з порушенням вимог чинного законодавства (1 206,5 тис. грн) та з порушенням вимог законодавства у сфері публічних закупівель під час придбання товарів і послуг Держфінмоніторингом на суму 16,4 тис. грн та Академією на 904,7 тис. гривень.

Крім того, оскільки акти приймання-передачі послуг не містять обов'язкових реквізитів, передбачених законодавством, фактичні обсяги послуг, за які Держфінмоніторингом сплачено 13 614,0 тис. грн, Академією – 1 555,3 тис. грн, підтвердити неможливо, що створює ризики неекономного використання коштів.

Періодична оцінка виконання окремих завдань і функцій (зокрема працівниками, які не несуть відповідальності за їх виконання, та/або підрозділом внутрішнього аудиту Держфінмоніторингу) з метою аналізу результативності системи внутрішнього контролю в Службі не здійснювалася,

що свідчить про неналежне проведення моніторингу як елементу системи внутрішнього контролю.

Порядок здійснення внутрішнього аудиту в Державній службі фінансового моніторингу України, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери його управління, затверджено наказом Служби від 05.05.2020 № 48.

Згідно з пунктом 4 Порядку № 1001 основним завданням підрозділу внутрішнього аудиту є надання керівникові державного органу, його територіального органу та бюджетної установи об'єктивних і незалежних висновків та рекомендацій щодо функціонування системи внутрішнього контролю та її удосконалення; удосконалення системи управління; запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів та інших активів; запобігання виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності державного органу, його територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління.

Організаційною структурою Держфінмоніторингу передбачено посаду головного спеціаліста з питань проведення внутрішнього аудиту, яка з 01.10.2021 є вакантною у зв'язку зі звільненням відповідального працівника⁵⁰.

Встановлено, що у Держфінмоніторингу проведено внутрішній аудит лише за 2020 рік, при цьому оцінка ефективності функціонування системи внутрішнього контролю, передбачена підпунктом 1 пункту 5 Порядку № 1001, під час аудиту не здійснювалась.

Відповідно, не забезпечено інформування керівника Служби про стан функціонування системи внутрішнього контролю Держфінмоніторингу, а також ДП „ЕМУ” та Академії, що належать до сфери його управління.

Отже, сформована в Держфінмоніторингу система внутрішнього контролю через неналежне функціонування таких елементів, як внутрішнє середовище, управління ризиками, заходи контролю та моніторинг, неповною мірою забезпечує запобігання неефективному та незаконному використанню бюджетних коштів.

Керівниками окремих самостійних структурних підрозділів Служби не забезпечено розроблення адміністративних регламентів, що встановлюють обов'язковий для виконання порядок дій (рішень), спрямований на здійснення працівниками своїх повноважень у процесі реалізації визначених законодавством завдань і функцій.

Через неукомплектованість посади головного спеціаліста з питань проведення внутрішнього аудиту з жовтня 2021 року, основні завдання підрозділу внутрішнього аудиту, визначені пунктом 4 Порядку № 1001, не виконуються.

⁵⁰ Наказ Служби від 24.09.2021 № 103-о „Про особовий склад” щодо звільнення головного спеціаліста з питань проведення внутрішнього аудиту Держфінмоніторингу Киричок Ірини.

ВИСНОВКИ

1. Держфінмоніторингом протягом 2020–2022 років на реалізацію державної політики у сфері запобігання та протидії, а також на забезпечення єдиного підходу до перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів суб'єктів державного фінансового моніторингу, правоохоронних і судових органів, представників суб'єктів первинного фінансового моніторингу, відповідальних за його проведення в ДЗПО „Академія фінансового моніторингу” за двома бюджетними програмами використано 431 034,6 тис. гривень.

Виконання планових показників з реалізації щорічних пріоритетів діяльності Держфінмоніторингу та використаних для їх досягнення бюджетних коштів свідчить про продуктивне та результативне використання бюджетних асигнувань.

Через незабезпечення належного внутрішнього контролю та своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень, Держфінмоніторингом та ДЗПО „Академія фінансового моніторингу” під час використання коштів державного бюджету допущено окремі порушення встановлених законодавством норм і правил, які регулюють порядок здійснення видатків і придбання товарно-матеріальних цінностей, що призвело до незаконного (1 206,5 тис. грн) та неекономного (51,3 тис. грн) використання таких коштів і порушення вимог законодавства у сфері публічних закупівель.

1.1. Держфінмоніторингом за КПКВК 3509010 як відповідальним виконавцем використано 407 171,4 тис. грн, з яких 92,8 відс. (378 032,3 тис. грн) – на забезпечення виконання функцій і завдань у сфері фінансового моніторингу, 7,2 відс. (29 139,1 тис. грн) – на заходи з інформатизації.

1.2. За КПКВК 3509020 ДЗПО „Академія фінансового моніторингу” як розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня загалом використано 23 863,2 тис. грн, що забезпечило підвищення кваліфікації 5 915 фахівців у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму.

2. Нормативно-правове підґрунтя діяльності Держфінмоніторингу, його завдання, функції та права як спеціально уповноваженого органу, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії, визначено в Законі № 361, яким комплексно вдосконалено національне законодавство у цій сфері.

З травня 2021 року діяльність Держфінмоніторингу здійснювалася в межах реалізації Основних напрямів розвитку системи запобігання та протидії на період до 2023 року та плану заходів щодо їх реалізації, мета яких – інституційне, законодавче, організаційне та практичне удосконалення системи запобігання та протидії відповідно до міжнародних стандартів і запровадження системи довгострокового планування у відповідній сфері.

У 2022 році на виконання плану заходів з реалізації Основних напрямів розвитку системи запобігання та протидії на період до 2023 року та Програми стратегічного розвитку Держфінмоніторингу на період до 2024 року вжито заходів щодо приведення законодавства України у сфері фінансового моніторингу у відповідність до міжнародних стандартів шляхом прийняття законів України від 04.11.2022 № 2736-IX „Про внесення змін до деяких

законів України щодо захисту фінансової системи України від дій держави, що здійснює збройну агресію проти України, та адаптації законодавства України до окремих стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) і вимог Директиви ЄС 2018/843”, від 17.02.2022 № 2074-IX „Про віртуальні активи” та від 06.09.2022 № 2571-IX „Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення регулювання кінцевої бенефіціарної власності та структури власності юридичних осіб”.

3. Мінфіном як головним розпорядником бюджетних коштів, Держфінмоніторингом як відповідальним виконавцем та ДЗПО „Академія фінансового моніторингу” як розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня не забезпечено дотримання вимог нормативно-правових актів у частині формування паспортів за бюджетними програмами за КПКВК 3509010 і 3509020 на 2020, 2021 і 2022 роки та звітів про їх виконання.

3.1. Мінфіном не дотримано пункту 10 розділу I Правил № 1098: зміни до паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509010 на 2022 рік шляхом викладення його в новій редакції, що подавалися Держфінмоніторингом на звернення Міністерства у зв'язку зі скороченням видатків державного бюджету відповідно до постанов №№ 245 і 401, не затверджувалися.

Визначені завдання та відповідні результативні показники в паспорті бюджетної програми за КПКВК 3509010 на 2020, 2021 і 2022 роки неповною мірою висвітлюють досягнення стратегічної цілі її виконання.

Так, в паспорті не визначено завдань бюджетної програми: реалізація державної політики у сфері запобігання та протидії; проведення національної оцінки ризиків, що належать до основних завдань Держфінмоніторингу згідно зі статтею 25 Закону № 361 та Положенням № 537, і відповідних результативних показників діяльності Держфінмоніторингу, що є недотриманням пункту 1 розділу I Правил № 1098 і Загальних вимог № 1536.

Аналіз звітів про виконання планів роботи Служби на 2020, 2021 і 2022 роки засвідчив: ці документи містять інформацію про надання до правоохоронних органів матеріалів (результатів) проведеної Держфінмоніторингом роботи. Водночас у паспортах бюджетної програми за КПКВК 3509010 на 2020, 2021 і 2022 роки результативні показники щодо передачі матеріалів правоохоронним органам не визначено.

До ключових напрямів державної політики у сфері запобігання та протидії, які є складовими Основних напрямів, віднесено питання своєчасного інформування Держфінмоніторингу та правоохоронних органів про підозрілі фінансові операції, розбіжності щодо кінцевих бенефіціарних власників та вжиття необхідних заходів на підставі ризик-орієнтованого підходу.

Службою у порушення частини сьомої статті 52 Закону № 889 і пункту 7 розділу I Положення про преміювання № 156 у розрахунку до кошторису за КПКВК 3509010 на 2020 рік встановлено фонд преміювання в розмірі 30 відс. замість 20 відс. загального фонду посадових окладів. Отже, фонд преміювання завищено на суму 2 612,6 тис. гривень.

У порушення абзацу восьмого пункту 14 розділу XI „Прикінцеві та перехідні положення” Закону № 889 і пункту 2 Положення

про застосування стимулюючих виплат державним службовцям, затвердженого Постановою № 15, Держфінмониторингом у кошторисах на 2020, 2021 і 2022 роки затверджено витрати на виплату надбавки за інтенсивність праці (на 2021 рік – 24 985,1 тис. грн, 2022 рік – 41 605,6 тис. грн) та за виконання особливо важливої роботи (на 2020 рік – 25 360,5 тис. грн, 2022 рік – 801,9 тис. грн), які встановлюються в межах економії фонду оплати праці.

3.2. Визначені в паспортах бюджетної програми за КПКВК 3509020 напрями забезпечують досягнення мети лише в частині підвищення кваліфікації, при цьому заходи з перепідготовки спеціалістів у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму паспортами не визначено, що не відповідає пункту 1 розділу I Правил № 1098.

Мінфіном зміни до паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509020 на 2022 рік шляхом викладення його в новій редакції, які подавалися Держфінмониторингом на звернення Міністерства у зв'язку зі скороченням видатків державного бюджету відповідно до Постанови № 401, не затверджувалися, що є недотриманням пункту 10 розділу I Правил № 1098.

У порушення пункту 6 частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу на підставі наданої Держфінмониторингом інформації про результати оцінки ефективності виконання бюджетної програми за 2020 і 2021 роки Мінфіном складено звіти про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509020, які містили недостовірні дані, що відповідно до пункту 36 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

Звіт про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509020 за 2020 рік за спеціальним фондом містить некоректні дані в частині відображених у ньому обсягів касових видатків за двома напрямками: „Підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення виконання” та „Підвищення кваліфікації інших суб'єктів первинного фінансового моніторингу”. Як наслідок, за цими напрямками некоректно визначено показники ефективності.

Так само у звіті про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509020 за 2021 рік за спеціальним фондом некоректно відображено показник продукту щодо кількості спеціалістів органів державної влади, які підвищили кваліфікацію у цьому році. Як наслідок, за зазначеними напрямками некоректно відображено касові видатки та показники ефективності.

4. Використання бюджетних коштів на оплату праці та розрахунки з підзвітними особами здійснювалось з порушенням вимог нормативно-правових актів та організаційно-розпорядчих документів (1 206,5 тис. грн):

у 2022 році в окремих випадках грошова компенсація за невикористані відпустки в порушення частини четвертої статті 24 Закону № 504

нараховувалась та сплачувалась працівникам, що перебували у відпустках менше встановленого цим Законом терміну – 24 календарних дні. Порушення усунуено під час аудиту;

до посадових окладів працівників Департаменту інформаційних технологій, за якими закріплено функції із забезпечення кібербезпеки, кіберзахисту та безпеки інформаційних технологій, не застосовано коефіцієнта 1,2, що є недотриманням вимог примітки 8 до Схем посадових окладів на посадах державної служби у 2020, 2021 і 2022 роках, затверджених Постановою № 15;

двом працівникам, які виконували функції з обслуговування (завідувач і провідний інженер), не переглянуто розмірів посадових окладів відповідно до схеми посадових окладів працівників державних органів, які виконують функції з обслуговування, що є недотриманням вимог Умов оплати праці працівників державних органів, які виконують функції з обслуговування, затверджених Постановою № 1112;

під час здійснення розрахунку середньої заробітної плати для виплати грошової допомоги при наданні щорічної відпустки 15 працівникам у липні 2022 року враховувались премії без фактично відпрацьованого часу, що призвело до нарахування та виплати завищеного розміру грошової допомоги;

під час відрядження 38 працівників у межах України та за кордон протягом 2020–2021 років не відшкодовано добових витрат, що є недотриманням вимог пункту 2 Постанови № 98, пункту 5 розділу II і підпункту 16.2 пункту 16 розділу III Інструкції № 59;

Держфінмоніторинг не забезпечував працівників коштами (авансами) для здійснення поточних витрат під час службових відряджень, що є недотриманням вимог пункту 4 розділу I та пункту 11 розділу II Інструкції № 59.

Службою Положення про преміювання № 156 не приведено у відповідність до Типового положення про преміювання. Недолік усунуено під час аудиту.

5. На забезпечення функціонування та розвиток Єдиної інформаційної системи, інших інформаційно-обчислювальних систем (придбання обладнання, програмних продуктів та побудову системи захисту від несанкціонованого втручання) протягом 2020–2022 років Держфінмоніторингом використано 30 810,5 тис. гривень.

Службою протягом 2019–2021 років введено в промислову експлуатацію три інформаційно-телекомунікаційні системи, що входять до складу Єдиної інформаційної системи та на які побудовано комплексну систему захисту інформації. Під час побудови цих систем виключні майнові права інтелектуальної власності на відповідні програмні продукти до Держфінмоніторингу не передавалися, кошти, використані на придбання їх складових, модернізацію та поліпшення, не капіталізувалися, а відносились на витрати поточного періоду.

Упродовж 2020–2022 років Держфінмоніторингом здійснювалось нарахування амортизації загалом на суму 3 626,7 тис. грн на вартість виведених з промислової експлуатації необоротних активів, які є віртуальними серверами

(єдина інформаційна систем фінансового моніторингу; інформаційна система ФІННЕТ) та обліковуються з метою використання у разі необхідності, для забезпечення гарантованого відновлення раніше отриманих первинних електронних документів, зберігання та захист яких передбачався Законом № 1702 і регулюється Законом № 361.

З метою супроводження та удосконалення функціонального програмного забезпечення Інформаційної системи фінансового моніторингу здійснено закупівлю програмної продукції змін, оновлень, додатків, доповнення та/або розширення функціоналу комп'ютерних програм.

Так, програмну продукцію придбано Держфінмоніторингом у її розробника ТОВ „Аналітїксофтлаб” шляхом укладання договору від 19.10.2021 № 46 на суму 3 149,0 тис. грн без ПДВ. Відповідно до умов договору Держфінмоніторингу не передано виключних майнових прав інтелектуальної власності на придбану програмну продукцію, що може свідчити про ознаки необґрунтованого застосування ТОВ „Аналітїксофтлаб” податкової пільги з ПДВ (524,8 тис. грн) згідно з пунктом 26¹ підрозділу 2 розділу ХХ „Перехідні положення” Податкового кодексу України від 02.12.2010 № 2755-VI.

6. Протягом 2020–2022 років Держфінмоніторингом та ДЗПО „Академія фінансового моніторингу” за договорами, укладеними за результатами переговорних процедур закупівель, на користь ДП „ЕМУ”, що належить до сфери управління Держфінмоніторингу, спрямовано 15 169,3 тис. грн за отримані послуги.

Через те, що акти приймання-передачі послуг не містили обов'язкових реквізитів, передбачених Законом № 996, фактичні обсяги наданих послуг на зазначену суму підтвердити неможливо. Отже, є ризики неекономного використання бюджетних коштів.

Наприклад, за вказаний період із застосуванням переговорної процедури закупівлі між Держфінмоніторингом та ДЗПО „Академія фінансового моніторингу” укладено 12 договорів із ДП „ЕМУ”, предметом яких визначено надання послуг з утримання, експлуатаційно-господарського, комунального обслуговування будинку по вул. Білоруській, 24 (м. Київ), і прилеглих до нього територій.

Положеннями договорів визначено умови щодо порядку здійснення оплати та надання послуг: оплата послуг може здійснюватися замовником двічі на місяць за фактично надані послуги на підставі актів приймання-передачі наданих послуг; щомісячна вартість фактично наданих послуг може бути меншою від планової місячної вартості послуг, визначеної у додатку до договору; в актах приймання-передачі наданих послуг зазначається, зокрема, обсяг виконання послуг. Фіксовану вартість послуг за місяць умовами цих договорів не визначено.

Частиною другою статті 9 Закону № 996 встановлено: первинні документи повинні мати такі обов'язкові реквізити, як зміст і обсяг господарської операції.

Аудит засвідчив, що акти приймання-передачі послуг, які протягом 2020–2022 років склалися на виконання зазначених договорів та є

ідентичними за формою складання, містять лише предмет договору, середньомісячну вартість, кількість відпрацьованих годин і кількість робочих днів, при цьому зміст наданих послуг та їх обсяг не відображено.

7. Нормативно-правове забезпечення діяльності ДЗПО „Академія фінансового моніторингу”, а також організація та координація роботи з перепідготовки та підвищення кваліфікації у сфері запобігання та протидії спеціалістів органів державної влади з питань фінансового моніторингу, відповідальних працівників суб’єктів первинного фінансового моніторингу і працівників, залучених до проведення первинного фінансового моніторингу, потребують додаткового врегулювання:

в освітніх програмах, які є обов’язковим і необхідним інструментом для проведення навчання, у порушення вимог частини другої статті 33 Закону № 2145 не визначено вимог до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою;

положення пункту 3 Порядку № 777 не відповідають нормам пункту 14 статті 25 Закону № 361 у частині кількості категорій закладів освіти, які здійснюють навчання спеціалістів органів державної влади з питань фінансового моніторингу, відповідальних працівників суб’єктів первинного фінансового моніторингу і працівників, залучених до проведення первинного фінансового моніторингу;

протягом 2020–2022 років не приведено у відповідність до законів №№ 361, 2145 і Порядку № 777 Наказ № 49 та Порядок № 28, у частині термінології, назви установ, кількості категорій слухачів, що проходять перепідготовку та підвищення кваліфікації в Академії, тощо. Недолік усунуено під час аудиту;

у бланку ліцензії серії АГ № 508399 від 29.04.2011, на підставі якої Академія надає освітні послуги, визначено кінцевий строк її дії – 01.07.2016 і найменування юридичної особи – Державний навчальний заклад післядипломної освіти „Навчально-методичний центр перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу в сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму”;

у Статуті ДЗПО „Академія фінансового моніторингу” не визначено статусу Академії як закладу освіти, що не відповідає вимогам пункту 14 частини другої статті 25 Закону № 361 і частини шостої статті 22 Закону № 2145;

Положення № 22 не погоджено Держфінмоніторингом, що не відповідає абзацу другому частини першої статті 65 Закону № 2145 і пункту 3.1.4 Статуту Академії. Крім того, Положення № 22 не приведені у відповідність до пункту 14 частини другої статті 25 Закону № 361 і пункту 1 Порядку № 777 у частині визначення категорій спеціалістів, які підвищують кваліфікацію з питань фінансового моніторингу;

Положення про облікову політику ДЗПО „Академія фінансового моніторингу” містить посилання на нормативно-правові акти, що втратили

чинність: План рахунків бухгалтерського обліку, затверджений наказом Мінфіну від 26.06.2013 № 611, втратив чинність відповідно до наказу Мінфіну від 29.12.2015 № 1219 „Про затвердження деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку в державному секторі”; наказ Державного казначейства України від 18.12.2000 № 130 „Про затвердження типових форм обліку та списання запасів бюджетних установ та інструкції про їх складання”, втратив чинність відповідно до наказу Мінфіну від 31.12.2020 № 838 „Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Державного казначейства України від 18 грудня 2000 року № 130”; наказ Міністерства статистики України від 21.06.1996 № 193 „Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів”, втратив чинність відповідно до наказу Державної служби статистики України від 22.10.2021 № 266 „Про скасування та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Державної служби статистики України, Міністерства статистики України та Державного комітету статистики України”.

8. Протягом 2020–2022 років ДЗПО „Академія фінансового моніторингу” забезпечено підвищення кваліфікації у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму 1 783 спеціалістів органів державної влади (правоохоронних, розвідувальних органів та судової системи України); 589 фахівців за договорами, укладеними з НАДС, АРМА і НАЗК; 3 543 відповідальних працівників та працівників, залучених до проведення фінансового моніторингу.

Академією у порушення вимог підпункту 3 пункту 1 Переліку платних послуг № 796 надано платні послуги з підвищення кваліфікації 2 367 осіб, тоді як ліцензійний обсяг – 2000 осіб. Надходження до спеціального фонду за рахунок такого перевищення становили 1 550,8 тис. гривень.

Відповідно до укладених між Мінфіном та ДЗПО „Академія фінансового моніторингу” державних контрактів на забезпечення виконання державного замовлення на підвищення кваліфікації 1 783 осіб за загальним фондом державного бюджету використано 9 233,0 тис. гривень.

Водночас Академією не забезпечено виконання умов пункту 3.1 державних контрактів, оскільки пропозиції і звіти щодо формування та виконання державного замовлення ДЗПО „Академія фінансового моніторингу” (виконавець) до Мінфіну не надсилались. Такі пропозиції і звіти надавались Академією до Держфінмоніторингу, який як спеціально уповноважений орган, що згідно з пунктом 14 частини другої статті 25 Закону № 361 забезпечує організацію та координацію роботи з перепідготовки та підвищення кваліфікації, зокрема, спеціалістів з питань фінансового моніторингу, надсилав їх до Мінфіну.

За відсутності коштів загального фонду державного бюджету через прийняття Кабінетом Міністрів України постанов про державне замовлення в червні–серпні бюджетного року, діяльність Академії у I півріччі 2020, 2021 і 2022 років забезпечувалася за рахунок коштів спеціального фонду.

Всього протягом 2020–2022 років до Академії від надання освітніх послуг за спеціальним фондом надійшло 15 506,9 тис. грн, з яких на забезпечення діяльності з питань підвищення кваліфікації у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму використано 4 630,0 тис. грн (83,9 відс. плану).

Неефективні управлінські рішення ДЗПО „Академія фінансового моніторингу” призвели до неекономного використання коштів на оплату оренди за договорами від 07.05.2014 № 51/14 (зі змінами) і від 14.04.2021 № 74/21/2, укладеними з управлінням майном спільної власності Львівської обласної ради, вартість яких перевищувала встановлену Методикою розрахунку орендної плати у разі, якщо майно передається в оренду без проведення аукціону, затвердженою рішенням Львівської обласної ради від 29.09.2020 № 1086 „Про оренду майна спільної власності територіальних громад області”, а також комунальних послуг за договорами про відшкодування спожитих комунальних послуг.

9. Держфінмоніторингом і ДЗПО „Академія фінансового моніторингу” протягом 2020–2022 років здійснено придбання товарів та послуг на суму 16,4 і 904,7 тис. грн відповідно з порушенням вимог законодавства у сфері публічних закупівель.

Встановлено випадки неоприлюднення інформації про закупівлі: звітів про договір про закупівлю, повідомлень про внесення змін до договору про закупівлю, змін до договору та звітів про виконання договору про закупівлю, що є недотриманням принципу відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель, передбаченого статтею 5 Закону № 922.

Деякі предмети закупівель, що здійснювалися Академією, визначалися з порушенням встановленого законодавством порядку.

Аудит засвідчив, що в окремих процедурах закупівель, які проводилися Держфінмоніторингом, у діях учасників виявлено ознаки антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів, тендерів і відповідно до пункту 1 статті 50 Закону № 2210 включено до переліку порушень законодавства про захист економічної конкуренції. На виконання умов договорів, укладених за результатами цих процедур закупівель, з державного бюджету використано 4 243,0 тис. гривень.

10. Сформована в Держфінмоніторингу система внутрішнього контролю через неналежне функціонування таких елементів, як внутрішнє середовище, управління ризиками, заходи контролю та моніторинг, неповною мірою забезпечує запобігання неефективному та незаконному використанню бюджетних коштів.

Внутрішнє середовище системи внутрішнього контролю сформовано частково, зокрема, керівниками окремих самостійних структурних підрозділів не забезпечено розроблення адміністративних регламентів, що встановлюють обов’язковий для виконання порядок дій (рішень), спрямований на здійснення працівниками своїх повноважень у процесі виконання визначених законодавством завдань і функцій.

Затверджені реєстри ідентифікації ризиків Держфінмоніторингу є неповними, оскільки не містять ризиків непродуктивних витрат бюджетних коштів, які виникли внаслідок включення до договорів необґрунтованих послуг. Наявність цих ризиків встановлено аудитом.

Запроваджені Службою заходи контролю є неефективними, про що свідчать виявлені під час аудиту порушення вимог законодавства.

Періодична оцінка виконання окремих завдань і функцій спеціалістом з питань проведення внутрішнього аудиту в Держфінмоніторингу з метою аналізу результативності системи внутрішнього контролю у Службі не здійснювалася, отже, моніторинг як елемент системи внутрішнього контролю проводився неналежно.

Через неукомплектованість посади головного спеціаліста з питань проведення внутрішнього аудиту з 01.10.2021, такий аудит у Держфінмоніторингу за 2021–2022 роки і Академії та ДП „ЕМУ” за 2020–2022 роки не здійснювався.

11. Держфінмоніторингом неповною мірою виконано рекомендації (пропозиції) Рахункової палати, надані за результатами фінансового аудиту Державної служби фінансового моніторингу України за 2018 рік, щодо дотримання вимог законодавства з оплати праці.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету Державною службою фінансового моніторингу України надіслати Верховній Раді України протягом 15 днів з дня затвердження.

2. Відомості у формі рішення Рахункової палати про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету Державною службою фінансового моніторингу України надіслати Кабінету Міністрів України.

3. Рішення Рахункової палати надіслати Мінфіну і рекомендувати:
забезпечити належну взаємодію з Держфінмоніторингом при плануванні та використанні коштів державного бюджету;

забезпечити дотримання Правил № 1098 і Загальних вимог № 1536 з метою визначення результативних показників, що характеризують напрями використання бюджетних коштів, для забезпечення виконання завдань Держфінмоніторингу, визначених Законом № 361 і Положенням № 537, під час формування бюджетного запиту та паспорта бюджетної програми за КПКВК 3509010;

внести зміни до найменування бюджетної програми за КПКВК 3509020, її мети та завдання під час складання бюджетного запиту на 2024 рік з метою приведення їх у відповідність до фактичного виду діяльності ДЗПО „Академія фінансового моніторингу”;

вивчити спільно з Держфінмоніторингом питання приведення пункту 3 Порядку № 777 у відповідність до пункту 14 частини другої статті 25

Закону № 361 у частині визначення переліку закладів освіти, що здійснюють перепідготовку та підвищення кваліфікації у сфері запобігання та протидії; поінформувати Рахункову палату про стан виконання рекомендацій (пропозицій).

4. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати Держфінмоніторингу і рекомендувати:

розробити і затвердити заходи з усунення виявлених аудитом порушень під час планування та використання коштів державного бюджету;

забезпечити дотримання вимог частини третьої статті 3 та пункту 13 частини першої статті 10 Закону № 922 щодо оприлюднення звітів про договори про закупівлю, укладені без використання електронної системи закупівель, протягом трьох робочих днів з дня укладення договору про закупівлю;

забезпечити дотримання вимог частини другої статті 9 Закону № 996 щодо зазначення у первинних документах встановлених обов'язкових реквізитів;

опрацювати спільно з Мінфіном питання упорядкування обліку інформаційних систем, що входять до складу Єдиної інформаційної системи;

забезпечити належне функціонування системи внутрішнього контролю в частині забезпечення функціонування усіх її елементів, визначених Основними засадами № 1062 і Інструкцією № 46;

забезпечити укомплектування посади головного спеціаліста з питань проведення внутрішнього аудиту;

вжити спільно з Академією заходів щодо приведення у відповідність до вимог статті 33 Закону № 2145 освітніх програм, розроблених з метою перепідготовки/підвищення кваліфікації спеціалістів органів державної влади, в частині визначення вимог до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;

забезпечити координацію роботи з ДЗПО „Академія фінансового моніторингу” в частині осучаснення та розвитку її діяльності;

поінформувати Рахункову палату про стан виконання рекомендацій (пропозицій).

5. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати ДЗПО „Академія фінансового моніторингу” і рекомендувати:

розробити і затвердити заходи з усунення виявлених аудитом недоліків і порушень під час планування та використання коштів державного бюджету;

привести у відповідність до пункту 14 частини другої статті 25 Закону № 361 і частини шостої статті 22 Закону № 2145 Статут в частині визначення статусу ДЗПО „Академія фінансового моніторингу”;

привести у відповідність до пункту 14 частини другої статті 25 Закону № 361 Положення № 22 у частині визначення напрямів підвищення кваліфікації і посилань на нормативні акти, що втратили чинність;

забезпечити дотримання умов укладених із Мінфіном державних контрактів у частині подання пропозицій і звітів про формування та виконання державного замовлення на підвищення кваліфікації кадрів;

привести у відповідність до вимог чинного законодавства Положення про облікову політику Академії;

забезпечити дотримання вимог частини другої статті 9 Закону № 996 щодо зазначення у первинних документах встановлених обов'язкових реквізитів;

забезпечити дотримання вимог пунктів 11 і 12 частини першої статті 10, частин сьомої і дев'ятої статті 41 Закону № 922 щодо оприлюднення в електронній системі закупівель повідомлень про внесення змін до договору щодо закупівлі, змін до договору та звітів про виконання договору про закупівлю;

поінформувати Рахункову палату про стан виконання рекомендацій (пропозицій).

6. Поінформувати Антимонопольний комітет України про встановлені ознаки вчинення учасниками публічних закупівель антиконкурентних узгоджених дій, які визначені статтею 6 Закону № 2210 і стосуються спотворення результатів торгів і тендерів.

7. Поінформувати Державну податкову службу України про встановлені ознаки необґрунтованого застосування ТОВ „Аналітисофтлаб” пільг з ПДВ під час надання послуг із супроводження та удосконалення функціонального програмного забезпечення інформаційної системи фінансового моніторингу та рекомендувати провести документальну перевірку цього товариства.

Член Рахункової палати

Цезар ОГОНЬ

**Стан виконання рекомендацій Рахункової палати за результатами фінансового аудиту
Державної служби фінансового моніторингу за 2018 рік**

Рекомендації Рахункової палати (за напрямками)	Заплановані Службою заходи	Терміни виконання	Стан виконання запланованих заходів
<p>1. Посилити контроль за дотриманням законодавства з оплати праці та внутрішніх документів Держфінмоніторингу. Затвердити форму табеля обліку використання робочого часу з відображенням відпрацьованого робочого часу працівників у годинах.</p>	<p>1. Забезпечення дотримання законодавства з оплати праці та внутрішніх документів Держфінмоніторингу. 2. Підготовка проєкту наказу щодо затвердження форми табеля обліку використання робочого часу з відображенням відпрацьованого робочого часу працівників у годинах для працівників, що працюють неповний робочий день відповідно до Типової форми табеля обліку робочого часу, затвердженої наказом Державного комітету статистики України від 05.12.2018 № 489.</p>	<p>постійно</p> <p>28.02.2020</p>	<p>Виконано частково. У 2020–2022 роках Службою допущено порушення законодавства з оплати праці та внутрішніх документів: Закону № 504 і Положення про преміювання № 156. Форму табеля затверджено наказом Держфінмоніторингу від 21.02.2020 № 16 „Про затвердження форми табеля Держфінмоніторингу”.</p>
<p>2.3 метою запобігання виникненню помилок в обліку та звітності рекомендується забезпечити детальне тестування алгоритму відображення операцій: – за нарахуванням заробітної плати працівникам, яким встановлено неповний робочий день; – при обчисленні середньої заробітної плати в частині врахування сум індексації та виключення днів, протягом яких працівник відповідно до законодавства або з інших поважних причин не працював і за ними не зберігався заробіток або зберігався частково.</p>	<p>1. Здійснення контролю щодо нарахування заробітної плати окремим працівникам Держфінмоніторингу вибіркоким способом обізнаним спеціалістом Управління планування, виконання бюджету, бухгалтерського обліку та роботи з персоналом, визначеним начальником цього Управління, який не здійснював нарахування заробітної плати за період, що підлягає вибірковій перевірці. 2. Усунення технічних помилок в алгоритмах програмного забезпечення відображення операцій та здійснення коригування нарахованої заробітної плати працівникам Держфінмоніторингу у разі виявлення помилок за результатами контролю вибіркоким способом.</p>	<p>щокварталу</p>	<p>Виконано. Неповний робочий день працівникам встановлено наказом Держфінмоніторингу, згідно з яким у таблиці проставляється кількість робочих годин при переведенні їх на неповний робочий день з відповідним кодуванням робочого часу цих працівників. Відповідальність за дотримання вимог наказу покладено на Управління планування, виконання бюджету, бухгалтерського обліку та роботи з персоналом. Виправлено технічні помилки в алгоритмі нарахування заробітної плати працівникам в програмному забезпеченні, що використовується при нарахуванні заробітної плати працівникам Держфінмоніторингу. Фактичну кількість годин з неповним робочим часом враховано в алгоритмі програмного забезпечення при нарахуванні заробітної плати відповідним працівникам, в т. ч. при обчисленні середньої заробітної плати. Начальником Управління планування, виконання бюджету, бухгалтерського обліку та роботи з персоналом здійснюється контроль за правильністю нарахування середньої заробітної плати окремим працівникам Держфінмоніторингу вибіркоким способом.</p>

Продовження додатка 1

Рекомендації Рахункової палати (за напрямками)	Заплановані Службою заходи	Терміни виконання	Стан виконання запланованих заходів
3. Розробити та затвердити графік документообороту відповідно до вимог підпункту 5.1 пункту 5 Положення № 88.	Підготовка проекту наказу щодо графіка документообігу відповідно до вимог підпункту 5 Положення № 88.	28.02.2020	Виконано. Згідно з наказом Держфінмоніторингу від 27.02.2020 № 20 затверджено та виконується Графік документообороту первинних документів для записів у бухгалтерському обліку в Службі відповідно до вимог Положення № 88.
4. Запровадити систему внутрішнього контролю Держфінмоніторингу з урахуванням вимог, встановлених Основними засадами № 1062.	Здійснення організаційних заходів щодо запровадження системи внутрішнього контролю Держфінмоніторингу.	22.04.2020	Виконано. У Держфінмоніторингу запроваджено систему внутрішнього контролю з урахуванням вимог Основних засад № 1062: Інструкцією № 46 визначено Управління контролю та адміністративно-господарської роботи структурним підрозділом Держфінмоніторингу, який здійснює узагальнення інформації щодо внутрішнього контролю, та затверджено склад робочої групи з питань організації внутрішнього контролю в Держфінмоніторингу.
5. Неухильно дотримуватись вимог НП(С)БО щодо обов'язковості розкриття інформації у фінансовій звітності або в примітках до неї.	Забезпечення обов'язковості розкриття інформації у примітках до фінансової звітності під час підготовки річної фінансової звітності відповідно до вимог НП(С)БО.	у терміни подання фінансової звітності, встановлені Мінфіном	Виконано. Відповідно до пункту 8.1 розділу XI НП(С)БО в державному секторі 101 „Подання фінансової звітності”, затвердженого наказом Мінфіну від 28.12.2009 № 1541, у звітах про виконання кошторису за звітний період, а саме під час підготовки бюджетної і фінансової звітності, в примітках зазначається інформація щодо характеру відносин та наявних операцій, пов'язаних із ДП „ЕМУ”: повідомляється про укладені договори Держфінмоніторингом з ДП „ЕМУ”. Згідно з вимогами пункту 2 розділу IV НП(С)БО в державному секторі 132 „Виплати працівникам”, затвердженого наказом Мінфіну від 29.12.2011 № 1798, у разі звільнення працівників у примітках до фінансової звітності слід наводити інформацію про суми виплат при звільненні. Держфінмоніторингом при складанні квартальної та річної фінансової звітності в пояснювальній записці зазначається інформація щодо виплати сум грошової компенсації за не використану при звільненні працівників відпустку.

**Кількість освітніх заходів і категорій слухачів,
які пройшли навчання з питань фінансового моніторингу**

№ з/п	Кількість і категорії слухачів, кількість виданих сертифікатів	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Всього
1	1.1. Кількість слухачів правоохоронних, розвідувальних органів та судової системи України, які пройшли навчання	578	620	585	1 783
	1.2. Кількість виданих сертифікатів	578	620	585	1 783
	1.3. Кількість слухачів, які не здали іспити	0	0	0	0
2	2.1. Кількість слухачів за договорами, укладеними з НАДС	150	0	152	302
	2.2. Кількість слухачів за договорами, укладеними з АРМА	–	45	42	87
	2.3. Кількість слухачів за договорами, укладеними з НАЗК	–	–	200	200
	2.4. Кількість виданих сертифікатів	150	45	394	589
	2.5. Кількість слухачів, які не склали іспитів	0	0	0	0
3	3.1. Кількість працівників СПФМ (підвищення кваліфікації інших суб'єктів первинного фінансового моніторингу)	1631	1213	691	3 535
	3.2. Кількість працівників СПФМ, які пройшли навчання із складанням іспиту	1620	1205	690	3 515
	3.3. Кількість працівників СПФМ, які пройшли тільки навчання	11	8	1	20
4	Кількість працівників СПФМ (підвищення кваліфікації інших СПФМ за короткостроковою програмою)	8	–	–	8
5	5.1. Кількість слухачів, які не склали іспит, з них: перездали	39	43	6	88
	додалково склали	16	20	4	40
		–	–	3	3
	5.2. Частка слухачів, які не склали іспит (у відс.)	1,6	2,3	0,27	–
	5.3. Кількість виданих сертифікатів	1597	1182	691	3 470
5.4. Кількість працівників СПФМ, які навчалися в інших закладах освіти і лише склали іспити, з них: отримали сертифікати		10	26	15	51
		9	21	13	43
6	Всього освітніх заходів	57	49	51	157
7	5.1. Кількість слухачів, які взяли участь в навчальних семінарах (іспити не передбачені)	394	437	209	1 040
	5.2. Кількість виданих сертифікатів	394	437	209	1 040